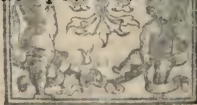
IOANNIS
RAVISII TEXTORIS
Niuernensis Cornucopię, quo continentur Loca diuersis rebus per orbem abundantia, secundum literarum ordinem quàm antea reposita.

Venetijs M D XXXVII

R. F.

Amphitryoniadem mouit Calydonius amnis
  Fortia pro mollis prælia marte gerens,
Non tulit Alciades inuictum tam male vinci,
  Quam bene victori Deianira fuit.
Dum fugit in formas, taurisq; in imagine pugnat,
  Et victus mugit trux Achelous humi,
Iam simul & pulchram cum cornu perdit amicam,
  Non nihil at laudis frons lacerata dedit.
Fudit opes varias pleno bona copia cornu,
  Et sacrata suis pendet adusq; tholis.
Quam reparat Textor totum dum permeat orbem,
  Omnia perlustrans vt meliora ferat.
Hos texit flores solus quos nouit Apollo,
  Quosq; suis hortis clara Minerua legit.
Victor Alexciacus domitor virtute laborum
  Pandit Textori quo via laudis eat.

CLARISSIMO VIRO, D. CLAVDIO à Cruce, Baroni Planceyaco, Ioannes Rauisius TEXTOR Salutem.

ECIT Ominosa Quædam nostri huius sæculi vel iniuria vel certe malignitas, nobilissime Claudi, vt iam non solum atrideatur, illis, qui suis operibus demerentur sibi posteritatem, at (quod est acrius dolẽdum) ridiculi sint omnibus, & suspendantur naso, habeanturq; loco morionum. Contra vero consulte & prudenter fecisse dicatur, qui nihil omnino suo marte pepererunt, aut protulerunt in publicum, vel si quid saltem pepererint, suis egredi foribus non permiserunt, sed in scriniis non alium in vsum, q̃ ad pascendas blattas continuerunt, quasi vero laudabilius sit vltra Endymionem indormire negligentiæ, feriisq; perpetuis consumere vitam, quam aliquid frugis parere. Et iam in tantum fastigii adoleuit hoc malum, vt nemo sine maximo famæ suæ periculo, quicquã audeat euentilare, idq; propter licentiosam & importunam quorundam hominum garrulitatem à quibus nemini securo esse licet, quiq; totos oculos videntur adiecisse ad in feram Reip. calamitatem, ne bonæ literæ (quibuscum aliquot ab hinc Annos maiores nostri nugarum tenus docti, diuortium fecerunt) iure quodam postliminii redeant ad tribunal, & sedeant in Orchestra. Quæ res mihi aliquid scripturienti magnum haud dubie terrorem attulit, & in animum prope induxit, vt vel nihil facerem omnino, porrectisq; pedibus dormirem ociosus, vel misso literis ipsis repudio ad aliud negotium me conuerterem, Fecissemq; vt opinor, nisi (dum hac in re à qua mihi hæreret) hominum quorandam alterius no

tæ venisset in mentem, qui adeo fauent & patrocinantur literis, vt eas cum hasta & clypeo ad libertatem & pileum vocent, possintq; victoriam sperare, si pari iugo ali quandiu hoc onus traxerint. Arepta hac occasione, me mihi restitui, resumptisq; viribus (quas prius stupefecerat hic metus) animum indui ad scribendum, & eo vehementiorem, quo certo sciebam fauorem tuum hac in re mihi non defuturum. Prius enim periculum feceram, te propensa in literatos esse beniuolentia, bonasq; artes plurimi æstimare, præter quam q eius quotque rei spem promittebat indubitatam illa tuæ iuuentuis indoles, ex qua maximam spem certissimumq; ingenii lumen nemo non arguebat futurum. Nec sane spem hominum fefellit exitus. Nam vbi ætas creuit, creuit simul studium virtutis & amor literarum, quas (nisi me decipit communis rumor) adhuc quoq; vsq; adeo diligis, vt earum studio ne queas tibi interdicere, qũtumcunq; imperiosæ te reuocent occupationes. Bene hercle agis, & bene quidem audies Claudi nobilissime. qui summam in virtute felicitatem cum Stoicis, non cum Epicuræis in voluptate reponas, quando (vt dicebat Callimachus) nihil est quod citra virtutem extollat hominem, Qua in re eo maiorem promereberis laudem quod in tanto diuitiarum pelago (q̃ abunde tibi suppetunt) nulla te corruperit voluptas quę tamen, omnes fere diuitum domos populatur nulli fere non insidiat̃ opulentiæ. Et q̃uis philosophorum testimonio, obiectis deliciis titillentur sensus, & quibusdam velut blandimentis irritentur sic tamen semper tibi tempe rasti vt ratio non permiserit te succumbere, q̃uis drachmæ grandine (vt ita dicam), opertum. Pulchrã dii boni constantiam, quæ nec arbitrum liuorem, nec iudicẽ Momũ recusauerit. Et sane (da bis veniã, si liberius loquor) magno crimini tibi daretur si aliter faceres. Atq; ego ipse omnium primus vocarem te spurium, & nothum, si à tam præstante viro Godefredo à Cruce regio quondam thesaurario patre tuo degenerares, quem virtutis aman

tissimũ fuisse, adeo explorata & certa fatetur veritas, vt homines nihil habeãt in ore frequentius, trimiq; iam infantuli hoc dicant, Solet quidem ex rerum copia nasci libido, & maior earum cupiditas. Nullis tamen opibus hac contraxit maculam. Quin potius quantum apud eũ crescebat thesaurus, tãtum augebat̃ liberalitatis, adeo vt nũq̃ haberet manum in sinu (quod dicitur) sed ambabus semper manibus largiretur. Et (quod hæreditario iure videtur tibi reliquisse) literis in tantum fauit, ut scolasticos inopia laborantes sua qñq; nutriret pecunia. Quid, quod publicam illam regni quæsturam (in qua paucis admodum castæ sunt manus, & nõ piceatæ) tanta æquitate ac diligentia administrauit, vt iã inculpati quæstoris nomen apud omnes meruerit. Quẽ vtinã imitarentur, quibus incumbit ærarii publici cura. Optime regno & iam raso ad cutem popello consuleretur, nobisq; caderet oportune, si oẽs proxime atq; ille, boni publici non priuatæ vtilitatis satagerent. Pulchrũ certe nostræ dactylothecæ carbunculum amisimus, grauemq; fecimus iacturam, dum concessit fato, Sed eo mitius iactura ipsa ferenda est, q̃ hæredem te dimiserit virtutum suarum, quæ me impulerũt, vt modum percontarer, quo in beniuolentiam tanti viri possem introrepere. Tandem ergo vtile factũ est, vt hoc opusculum dominationi tuæ nuncuparẽ, vt dũ serias occupationes qñq; interrumperes, hoc interdum tua dignareris manu, & interim addictum tibi Textorem reuocares in memoriam. Breuis est quidem libellus, ita vt primo intuitu videat̃ indignus, qui cornucopiæ inscribatur, nec forte sine multorum conuiciis, qui dicant plura in fronte promitti, quam recessus habeat. At vbi à vertice ad calcem quis perlegerit, nomen si non tuetur, saltẽ nõ impugnabit. Dum liminarem hanc leges epistolam, ita legas, vt excuses & demas supercilio nubem. Coactus sum enim scribere raptim & tumultuarie, ꝓpter alia negocia, quæ me perprimebant, Nam oportebat totam ferme operam date Typographis, qui eodem tempore (quo hoc meũ cor

nucopiæ seorsum ac separatim imprimebatur) habebant præ manibus & diuisim quoq; excudebant, reliquam. Officinæ molem. Qua in re multum vereor, ne quis me arguat temeritatis, quod pumilus ego & vix dum ab ignorantiæ tenebris expeditus tanta eodem momēto non dubitem moliri. Quod si fiat, partem calumniæ, & opprobrii mecum hauriet vir egregie literatus, & non vulgaris eloquentiæ.

Ludouicus mileti⁹ rector Academiæ Parrhisiēsis.

LVDOVICVS MILETIVS huius Parrhisiensis Academiæ Rector meritissimus, qui dum sperat bonas literas aliquid incrementi ex meis nugis habituras, studia mea non prius interpellare desiit, quam hoc ipsum a me extorserit, verius quam exorauerit. Cui etiam (si quæsisset vitam) nihil potuissem denegare, propter singularem viri humanitatem & doctrinam, procliuemq; affectum in bonas literas, quarum desyderio hactenus prurit, vt totā insumpsisse operam videatur in extirpanda illa barbarie quam passim desseminauerunt nescio qui Vandali, pœnitendiq; grammatistæ, quibus amurca melius olet, quam alabaster vnguenti plenus. Et fecisset iampridem, si in suo vexillo multos habuisset ferentarios milites. Nec vnquā quiescet ex animi sentētia, quin attigerit scopum, & hāc spurcitiā foras eliminauerit. Sed iā saluebis a tuo TEXTORE, qui commendat se tibi de meliore nota.

¶ Ad doctissimum virum Blasium Madronetum Rauisii TEXTORIS Epigramma.

Nvlla ne librorum poterit satiare supellex,
Nulla tuam Blasi Bibliotheca sitim?
Non adeo seruet, quem læsit aquatica dipsas,
Aut bibitis Hydros insaturatus aquis,
Vt tibi perpetuis studiis furiosa cupido
Crescit, & ad Musas impetuosus amor.
Si facis hoc, multo vt possis ditescere lucro,
Magnarumq; tibi crescat aceruus opum.

Desine,te noster poterit saturare libellus,
Sis licet immani Crassus auaricia.
Omnia munifico dabit hæc tibi copia cornu,
Et Phrygio poteris ditior esse Myda.
Vis aurum & gemmas? Est gemmis diues & auro.
Vis ferrum & Chalybem? ferrum habet & Chalybem.
Fingere vis statuas? Bimaris dabit æra Corinthi.
Quæris habere rosas? floret vbique rosis.
Vis armenta? dabit Spartani armenta Galesi.
Quæris mella? dabit quicquid Hymmetus habet.
Vngere vis crines vel corpus aromate? plena est.
Queris aues? auibus plena & operta sonat.
Quæris opes alias? Rhodium tibi proferet imbrem.
Vis Cerasos? Cerasis plurima vbique rubet.
Vis mensas? Mauri citrum tibi mittet Atlantis,
Pruna? dabit quicquid prisca damascus alit.
Dat cedros Libam, dat quas parit Ida cupressos,
Cynnama, quæ mittit diues odoris Arabs.
Lucrini conchas, Graiæ Sicyonis alutam,
Hic dabit Argos equos, India diues ebur.
Electrum Aethiopes, fruges Cerealis Eleusis,
Hybla fauos, flores Enna, vetusque Samos.
Ostrum antiqua Tyros. lanas imbelle Tarentum,
Sassina lac, Memphis stamina, Sparta canes.
Nec tua maiores remorentur seria nugæ,
Hoc licet exiguo, munere diues eris.
Non tot opes habuit Babylon, non prisca Corinthus,
Non tot scœptiferi possidet arca Iouis,

¶ Alphagitæ Caltini in Cornucopiæ Rauisii Textoris inscriptionem, Tetrasticon.

Abice, qui subito marcescunt, Copia flores,
Nec repleant cornu purida poma tuum.
Ecce ferens, quicquid profert natura per orbem,
Serta tibi Textor non peritura dicat.

¶Iacobi Albi Epigramma ad Rauisium Textorem Niuernensem.

EN cum Parisiis studax Niuernia certat,
Arbitrio Rauisi lis dirimenda tuo.
Patria te reperit, docuisse Lutecia iurat,
Quæreris à multis, alter Homerus ades.
Hanc nisi venisses patriis de finibus vrbem.
Dic tegeret ne sacrum laurus opima caput?
Parhisii debet Niuerniæ, Mœuius esses,
Lar procul Aonio fonte paternus abest.

¶IOANNIS RAVISII TEXtoris Niuernensis Cornucopiæ.

¶Loca diuersis rebus abundantia.

¶De Litera A.

AVro Hispania, Iberia, Celtiberia, Tolosa, Dalmatis, Dardæ, Pangæus, Capitalia, Italia, Insulæ maris Aethiopici, Laurios, Suani, Dathus, Thasus, Gãges, Hermus, Pactus Pactolus, Iberus, Idaspes, Hytanis, & alia quædam loca.

2 ¶Argento & argenti fodinis, alyzões, Alyba, Serę, Prasi, Chrysæ Argyrę, Sardinia, Saxonia, Cythriacum, Mayerium, Boquinium.

3 Aere, Themese Corinthus. Caristos, Dodona.

4 Armẽtis, Galesus, Britannia, Italia, Calabria, Thracia.

5 Asparagis, Rauenna, Germania

6 Asinis, Arcadia Reate, Antron, Africa.

7 Aluta, Sicyon.

8 Amomo, Assyria, Armenia, Mœdia, Pontus.

9 Arboribus, Fortunatæ insulæ, India, Atlas mons, Cyrene, Hircinia, Caucasus.

10 Apibus.Hybla,Hymettus.
11 Apris,Erymanthus.
12 Auibus,fortunatæ insulæ,Peneus.
13 Arcubus,Armenia,Ithyra,Cydon,Gortyna.
14 Arenis,Aethiopia,Hammanientes.
15 Arundibus,Tybris,Gnydos,India,Acesines.
16 Auleis,Babylon,Sarra,Pergamus,Britannia.
17 Augurio & Aruspicio,Ethruria,
18 Aceto,ægyptus.
19 Atagenis,Ionia.
20 Aromate,Persis.
21 Absinthio herba,Pontus,absinthus,Macedonia.
22 Aspidibus,ægyptus.
23 Attilis piscibus,Padus.
24 Anguillis,Benacus,Ganges,Timauus,Syracusæ.
25 Auratis piscibus,actium.
26 Anthiis piscibus,mare rubrum.
27 Asteriadibus,ægyptus.
28 Aspalacis animalibus,Bœotia,Orchomenos.
29 Alcibus,Germania.
30 Alumina,ægyptus,Melo,Ethruria.
31 Acacia herba,ægyptus,Cappadocia.
32 Aconito,acco,Italia.
33 Alypio herba,africa.
34 Aneso,Syria.
35 Arinea fruge,Gallia,Italia.
36 Alosis,Tybris.
37 Aloe,India,arabia.
38 Asphalto frutice,Ister,Nyisrus.
39 Agarico,Cilicia.
40 Achate gemma,achates.
41 Artificibus,Meroe.
42 Alabastro,India,Thebæ,Damascus.
43 Auripigmento,Syria.
44 Amarantho,India,Syria.
¶ Arctione herba Creta.Amphitane gēma,India.Acete

arbore, Istria. Alica. Picenum oppidum. Ambrotono, Sicilia. Amaraco, Cyprus. Accipitribus, Massilia. Assaro vnguento, Pontus.

PRAEFATIO.

NOn video, vnde sequens opusculum (quod à rerũ multitudine Cornu Copiæ appellare libuit,) commodius ac decenter magis auspicari liceat, q̃ ab auro. Quod licet inexplebilem hominum auiditatem & Hydropisim non saturet, sed adaugeat semper vehementius, omnium tamen appetitur voto. Huc certatim itur ab omnibus, Omnes incubant, & excubãt vt ei insidientur. Oẽs maciem contrahunt, fraudant geniũ naturę antelucana expergiscuntur diligentia, lucro inflammantur modice aut etiã minus q̃ Luscinia dormiunt, vt aurũ ipsum (quod est velut tyrãnus in propugnaculo) suis viribus expugnẽt & ducant captiuũ. Neq; est hominũ genus quod eius habendi cupiditate nõ intabescat. Reges ergo eius rei Pomœria suæ ditiõis proferre student, Nouum stipendii nomẽ tunicato popello, nec hiscere, nec murmurare, nec my quidẽ facere audẽti, imponũt. Quęstores passim & ab omnibus rapiunt, & omnia cõuertunt cum puluisculo. Senatores & iudices muneribus & largitione corrupti, iustitiam velut meretricem prostituunt, & cum eo deterius agunt, qui non habet obolum, vnde restim emat, Raptisq; in carcerem columbis, coruis impunitatem libere concedunt. Causidici crebris clamoribus & tonitribus verborum pulmonem sibi exhauriunt, vt aliquid trahant in suam nassam. Corruptiq; pecunia, tũc æquitatem nequeunt tutari, quoniam Argentanginam patiuntur. Milites vulneribus & iaculis, nautæ ventis & aquis vitam committunt, Fabri ferrarii labore improbo incudem malleis tundunt, Agricolæ suis insistunt vomeribus. Mercatores peregre proficiscuntur, & solum mutant. Ne multis agam, omnes crucem sibi figũ-

Nec aliam ob causam, quàm vt aurum habeant. Quòd quum multis conatibus arripuerunt, nōnulli benignius, plærique acerbius in captum animaduertunt. Qui sunt egregiæ & generosæ naturæ, miserentur captiui protinus, neque capsulis diu retinent inclusum, sed cito euentilant, & donant libertate. Quinetiam sui ludi suarumq́ voluptatum participes faciunt adeo, vt si lautiores epulas habere, alea, fritilo, taxillis, & sphæristerio ludere, eleganti forma puellam inescare velint, aurum semper habeant paratum, velut ministrum anteambulonem, cui primos concedant accubitus, & sine quo genialiter viuere nequeunt, aut etiam vel non audent, vel erubescunt in medium prodire. Hi sunt liberales & munifici, quorum fores omnibus patent & apertæ sunt, quique ipso horreodant ingenue, neque rerum expectatione suspensos hæredes retinent. Contra vero sunt plærique malignantis adeo naturæ, vt aurum perpetuis carceribus captum teneant, & æterna damnent caligine velut sanguinarium parricidam, quum tamen nihil deliquerit, præterquàm quòd nimio sui desyderio q̃plurimos excæcauerit. Hi sunt, qui immoriuntur lucro, quibusq́ nullus satis est thesaurus. Omnia congerunt, vndecunque possunt expilant, furantur, ærufcant, & ab ipsis etiamnum statuis exigunt farinas. Quumq́ ad senium peruenerunt, & iam alterum pedem habent in cymba Charontis, nondum tamen suæ libidini præscribunt modum, sed auidius semper esuriunt, & adhuc manum porrigunt in morte, exactaq́ via maius viaticum parant In quorum thesauros vtinam mihi meiq́ similibus aliquando liceret irrumpere. Quàm probe, quàmq́ potenter dissiparem, quod multis annis famelici & ieiuni in globum congesserunt. Ego præcone compitatim acclamente accersi iuberem mendicos, leprosos, paralyticos, podagricos, vlcerosos, & aliis morbis laborantes, hisq́ omnia viritim elargirer, quæ illi ventrosi vultures multis latrocinijs accumularunt. Et si deessent pauperes,

darem potius Mimis & histronibus, quàm hoc tantum aurum in fornace & tenebris captiuum relinquerem. Maxime à vobis vellem percontari, O auari rapinatores, quem in vsum tantã bonorum Myrmeciam congeritis? Perpetuam vobis vitam pollicemini? Quotidiana (quæ vestris obseruantur oculis) dissuadẽt pericula. Vultis vermes auro pascere? Malunt vestros sesquipedales & ampullosos ventres. Vultis hæredi futuro consulere? Parcus ob hæredis curam nimiumq́ seuerus Assidet insano, inquit Horatius. Et qui nepotibus tantam auri farraginem cumulat, quid aliud facit, quàm vt rerum omnium negligentes iam tum cum lacte voluptatem imbibant & luxui innutriantur? Demum quum adoleuerunt, cancrum facilius recte docebis ingredi, quàm eos ad virtutem reuoces, quos paratus ante cunas & Serperastra thesaurus corrupit, & Spadonibus fluxis reddidit euiratiores. Mirum est, vnde tantum auro sit ingenitum virus, vt hanc sui habendi rabiem, tamq́ vehemens desyderium inducat, vt omnes terrarum fibræ ad ipsum exquirendum inquirantur. Videmus (inqt Plynius) superexcauatos montes mirantes dehiscere, & interdum intremiscere, quod etiam iratæ parentis argumentum esse potest, nihilominus imus in viscera eius, & in sede manium opes quærimus. Quàm innocẽs & beata esset hæc vita, si nihil aliud nisi quod est supra terram, concupisceret, easq́ tantumq́ opes nosceremus, quas natale solum parturit, neque terras alio calentes sole, quæreremus. Sed quid est prodigiosis hominum ingeniis non tentatum? Est etiam nobis pugna cum Elementis. Fecimus pontum pati verbera, & in percurrendis piscium habitaculis vires exercuimus. Nec satis fuit naturam irritasse. Voluimus etiam scrutari, eẽntne vlli in terræ visceribus inferi, vt parentem diuitiarum Plutonem suis detruderemus latebris. Iam non est, quo humana ingenia progrediantur vlterius, nisi forte sua ipsi viscera rimentur, inquirantq́, sitne intus aliquid, quo nouum luxuriæ genus queat reperiri, seu vero non

esset alio nobis commigrandum, nudis etiam & modico panno inuolutis, Sed iam pergamus dicere de auro, quę supersunt.

SCribit Plynius senatum Romanum longo tempore exiguum habuisse aurum, adeo vt quum à Gallis capta vrbe pax emeretur, non plus q̃ mille Pondo dari potuerint. Homerus scribit viros olim crinibus aurum implicuisse, vt nunc frequens est & peculiare anglis aureas catenas collo inuolutas ostentare. Gallos cum auro pugnare solitos Torquatus est indicio. In Quintiorũ familia aurum nec fœminas quidem habere moris fuit. Romani auxiliares externos torquibus aureis donauere, ciuicos non nisi argenteis. Creuit paulatim omniũ rerum luxuria, quum homines gustato voluptatis succo, lapsi sunt in ebrietatem. Nam Bruti temporibus, mulieres pedibus aurum gestare cœperunt, nedum collo & digitis. Poppea Neronis vxor soleas aureas suis equis fecisse legitur. Antonius Triumuir corporis excrementa non nisi vasis aureis excipiebat. Ferunt Agomencelum Alexandri magni præfectum aureis clauis crepidas suffixisse. Aureus nummus post annum. 62. percussus est quàm argenteus. Spartacus interdixit castris suis, ne quis aurum haberet aut argentum. In Tygris alueo oppidum est Babytace, cuius incolæ mortalium soli aurum in odio contrahunt. Hesseni quoq; (vt idem testatur libro quinto) ab occidentali littore sine vlla fœmina & sine pecunia degunt. Quod vtinam imitarentur nostrates. Non tot insidiis humana vita circunueniretur. Non esset tam frequens venenorum vsus. Omnes maiore animi tranquillitate viuerent, & profundiore dormirent somno. Cessarent, quæ inde enascuntur, belli contagia. Neque aliena prosperitas retorto limaretur oculo. Sed surdis cano. Si me rupero, quod iam inualuit malum non solũ non abolebo, sed nec minuam quidẽm. Auro nihil igne deperit. Propterea tutum est ab incendiis, & rogis durante materia. Quinimo quo sæpius arsit, proficit ad bonitatẽ. Au-

rum vbi igne probatum est, vocatur obrizum & purum. Si auro liquescenti Gallinarum membra misceantur, cõsumunt illud in se, ita hoc venenum auri est, inquit Plynius. Verrius apud eundem testis est Tunica aurea triumphasse Tarquinium Priscum. Nunc veniendũ est ad institutum, dicendumq; de iis locis, in quibus plurimum auri quondam repertum est.

¶ Auro & Aurifodinis.

hispania — Hispaniam metallis omnibus nedum auro abũdare docet Plynius. Metallis (inquit) Plumbi, æris, argẽti, auri, tota ferme Hispania scatet. Et lib. 33. Vicena (inquit) milia pondo auri, ad hunc modũ annis singulis Asturiam, atq; Galleciam & Lusitaniam præstare quidam crediderunt, ita vt plurimum Asturia gignat. Et lib. 4. Omnisq; dicta regio à Pyrenæo Metallis referta auri, argenti, ferri, plumbi, nigriq; albiq;. Item lib. 33. Capi. 4. Cæterum inquit montes Hispaniæ aridi, sterilesq;, & in quibus nihil aliud gignatur, huic bono coguntur fertiles esse. Item Strabo. Aurum (inquit) argentum, æs, ferrum, nusquàm terrarum, neque tantum, neq; tam probatum generari ad Tyberii vsque tempora compertum est. Iberia pars est Hispaniæ, quæ intra Iberum fluuium continetur, quam Aurifodinis claram esse præter quæ iam diximus, docet etiam carmen Papinii libro tertio Syl. scribentis. Quicquid ab auriferis eiectat Iberia fossis. Possidonius scribit, M. Marcellum exegisse tributum ex Celtiberia Hispaniæ parte ad talenta. 600. Ex quo coniecturam facere est (inquit noster Budæus) Celtiberinam gentem numerosissimam fuisse, & pecunia abundantem. Eandem ob causam Catullus Celtiberiam vocat Cuniculosam idest Cuniculis seu fodinis refertam, vbi ait. Cuniculosæ Celtiberiæ fili. Quis inficiabitur Tolosanum Italiæ oppidum auri plurimum habuisse, quum Trogi testimonio, in eo reperta sint auri centum & decem milia pondo, Argenti quinquies decies centena milia? Quæ summa quanti sit æstimanda, hinc

Iberia

Celtiberia

Tolosa

licet obseruare, quòd singula pondo minoris centum aureis solatis æstimari nequeant. Hoc autem oppidum quum. Q. Cepio. Consul diripuisset, quisquis ex ea direptione aurum attigit, misero cruciabiliq; exitu periit, inquit Gellius. Vnde natum Adagium. Aurum habere Tolosanum, in Calamitosos. Dalmatia regio est Illyrica, in qua aurum inuentum est principatu Neronis, tanta quidem copia, vt quinquagenas quotidie libras effunderet. Martia. lib. 10. Epigram. Felix Auriferæ colone terræ, idest Dalmatiæ. Et Statius libro. 1. Syl. Robora Dalmatico lucet satiata metallo. Item Michael Anglicus. Libriq; nitore Dalmaticum superes aurum, Scythicosq; lapilos. Dardæ populi sunt Indiæ, auro fertilissimi. Vt Sætæ populi argenti. Autor Idem Plynius libro sexto. In eorum regione formicæ aurum ex cauernis egerūt, cuius raptores si corripiant, lacerant.

Pangæus mons est thraciæ, quē auri fertilē esse docet Herodotus in Polyhymnia. Hac iter (inquit de Xerxe loquēs) præter eos montes à manu dextra relinquēs montem Pangeum, magnum atq; excelsum, in quo aurea sunt & argentea metalla. Plynius scribit auri metalla & conflaturam à Cadmo Phœnice in Pangæo monte reperta.

Capitalia mons est Indiæ, auri itidem ferax. Plynius libro sexto de Indo loquens. Narcæ inquit, deinde quos claudit mons altissimus Indicorum, Capitalia. Huius incolæ alio latere auri & argenti metalla effodiunt.

¶ Italiam auri fertilissimam fuisse contendit Virgilius, libro secundo Georgico. dicens. Hæc eadem argenti riuos, ærisq; metalla Ostendit venis, atq; auro plurima fluxit. Clitarchus apud Plynium testis est Aethiopici maris insulas adeo fuisse opulentas, vt in earum vna incolæ equos talentis auri permutarent.

¶ Laurios est regio Atticæ, auri venis frequēs, Vnde natum adagiū. Noctuę Lauriocæ, de pecuniarum copia.

quoniam numismatis Laureis Noctuarum figura insculpebatur. Hoc debemus Erasmo. Plynius libro.33. Capi.3. scribit Suanorum gentem auri copia vsque adeo abundare, vt regnum ipsum velleribus aureis, trabibusq; & columnęis aureis & argēteis vbiq; scateat. Dathus fuit Thasiorum colonia, quæ quòd auri venas habuerit, prouerbio sequenti locum fecit, Dathus bonorum. De conferta rerum opulentia, inquit Erasmus.

Suani

Dathus

Prouerbium

Thasus

¶ Thasus insula (cuius incolæ Thasii dicuntur) aurea quondam vocata est, à copia auri, quod ibidem effodiebatur. Inter loca auri feracia, nonnulli etiam fluuii numerantur, vt Thagus Hispaniæ, Padus Italiæ, Hebrus Thraciæ, Pactolus Asiæ, Ganges Indiæ, Autore Plynio lib.33. Cap.4. Quibus adduntur Hermus, Iberus, Idaspes. De Gange, Pamphilus Saxus de laudibus Veronæ. Sic Benacæ tuos æquant pater optime pisces, Diuitis vt fluuas marmora Gangis opes. Benachus nomen est lacus. De Hermo. Martia. libro.8. Nō illi satis est turbato sordidus auro Hermus, & Hesperio qui sonat orpne Tagus. Item Stroza filius libro primo. Amorum. Non vt Erithræi cumularem munera ponti, Quodq; Metalliferis egerit Hermus aquis. Hinc opes Hermææ dicuntur à poetis. Pontanus in Eridano. Felices Hermi ripæ ditante metallo, Felicesq; Tagi quas rigat vnda ferax.

Ganges

Hermus

Opes Hermę

¶ De Tago. Claudianus lib.1. in Ruff. Non Tharthessiacis illum satiaret arenis Tempestas preciosa Tagi, Et Pontanus lib.2. de Stellis. Dum Tagus aurifluo vectatur gurgite, Item Mantuanus lib.4. Agelariorum. Ad mare proripitur Tagus auricoloribus vndis. Item Plyn. lib.4. Cap. 22. Tagus inquit auriferis arenis celebratur. Martia. lib.2. Quàm meus Hispano si me Tagus impleat auro. De Pactolo, Claudianus de Consulatu probi. Quantus per Lydia culta Despumat rutilas diues Pactolus arenas. Tibullus lib.3. Nec me regna iuuant, nec Lydius aurifer amnis. Item Quintianus in Cleopoli. Sequana Parrhisios ditās preciosior Hermo, Pactoloq; suis voluunt qui fluctibus aurum.

Tagus

Pactolus

aurum. Seneca in Thebaide. Et qua trahens opulenta pa ctolus vada Inundat auro rura. Iberus quoq; Hispaniæ fluuius auri ramenta quandoq; fertur habuisse. Vnde Claudianus de consulato Manlii Theodori. Lentus arat Rhodanusq; celer, & diues Iberus. Ricardus Bartholinus libro nono Austriados. Regna sub aurifero deserta relinquet Ibero. Iberus

¶De Idaspe, Statius libro octauo Thebai. Ceu modo gemmiferum Thyrso populatus Idaspem. Et Claudianus libro secundo in Ruff. Auriferum veniam poturus Idaspem. Idaspes

¶Hytanis flumen est Carmaniæ portuosum & auro fertile inquit Plynius libro. 6. Capite. 23. De fluuiis & plærisq; aliis locis auriferis, Polytianus in Ambra. sic scribit. Hytanis Plæraq; loca aurifera

Quo nunc diuitias animosi carminis ore
Exequar? haud illi plena se conferat vrna
Hermus, & aurata radians Pactolus arena,
Et Tagus & Durius, latebris quodq; eruit audax
Dalmata, quodq; procul Bessus rimatur, & Astur,
Fusile Callaica quodq; in fornace liquescit,
Decolor in toto quodq; inuenit Indus Idaspe,
Quemq; Rhodos fuluis hausit de nubibus imbrem,
Quodq; manu dea cæca tenet prædiuite cornu,

¶Item Claudianus lib. 1. in Ruff.

Plenus sæuiciæ, lucriq; cupidine feruens:
Non Tartessiacis, illum satiaret arenis
Tempestas preciosa Tagi, non stagna rubentis
Aurea pactoli, Totumq; exhauserit Hermum,
Ardebit maiore siti.

¶Item paulopost subiungit.

Quo væsanæ ruis? Teneas vtrunq; licebit
Oceanum, laxet rutilos tibi Lydia fontes,
Nungantur solium Cyri, Crœsiq; Thyatæ,
Nunq̃ diues eris.

¶Strabo ait Turditanorum Hispaniæ populorũ gentem fuisse opulentissimam, vt quæ à Carthaginensibus

bbb

quondam inuenta sit præsepibus vtens argenteis. Astu‑
Astures. res populi sunt Hispaniæ Calecis proximi, auri fodinis quondam nobilitati. Syl. Sed scelerum causas aperit deus improbus Astur Visceribus laceræ telluri, mergitur imis, Et redit infelix effosso concolor auro.

2 Argento & argentifodinis.

Alyzones. ¶ Præter quæ iam diximus loca sunt & alia venis argenti memorabilia, Strabo ait Alyzones populos esse iuxta Pharnaceam insulam, qui habent venas argenti & ferri. Interpres Strabonis. Hinc & Alyzonas, Odiusq; & Epistrophus vna longinqua ex Alyba ducunt, argenti vbi vena est.

¶ Alyba regio est non procul Mysia, in qua Homerus ait esse argentifodinas.

Sætæ ¶ Sætas Indiæ populos argento abundare docet Plynius Libro sexto Fertilissimi (inquit) sunt auri Dardæ, Sæ‑
Prasi tæ argenti. Sed omnium india prope non modo in hoc
Chrysæ tractu potentiam claritatemq; vincunt Prasi amplissima
Argyræ vrbe, ditissimaq; Palibotta. Chrysas & Argyras idem Plynius Indiæ populos facit auro & argento fertiles. Quod etiam vtriusq; dictionis Etymologia comprehenditur.

Sardinia Sardiniam argento fertilem esse, docet Architrenius illo carmine. Inda ebore, argento Sardinia, & Attica melle,

Saxonia In Saxonia Salinæ sunt vberrimæ, Præterea argentifodinæ apud Gostardam oppidum, ab Othone primo inuentæ. Autor Volaterranus.

¶ In Augustudunorum seu Eduorum Diœcesi pagus est Cithriacum nomine, frequentibus argentifodinis clarus
Cithriacum. Cuius rei testis sum non auritus, sed oculatus, Nam qui
Corbinu in Corbino oppido, quod vnico tantum distat miliari, prima literarum biberem rudimenta, memini me nonnunquam illuc iuisse lusum & spaciatum cum collega meo
Joannes Regius. in primis elementis, Ioanne Regio, qui adhuc ibidem
Vgo Viturellus. agit Hypodidascalum sub vgone Viturello Gymnasiarcha

cha. Eodem in loco est non parua fossorum multitudo, qui terram excauant & mineralia exauriunt, quę ad Ionam fluuium propinquum in pecuniam conflant, & ibidem perpurgant, Cuius tamen non omnimodum percipiunt emolumentum, Sunt enim stipendiarii regi, cui pecuniæ partem exoluunt, homines alioqui inelegantibus adeo & inurbanis moribus, vt à Centauris aut Cyclopibus originem duxisse videantur. Vidi quas effoderant scaprensulas, At non poteram oculos intro demittere quin eorum profunditas, aspicienti horrorem incuteret. Sunt & loca eidem agro vicina, itidem argenti venis laudatissima, vt Magerium, Calcimontium, quæ si haberet Italia magis tumesceret, ac superbiret quam sua Cerere glorietur Sicilia, Est & ibidem alius locus argēti feracissimus Boquinium nomine, cui nunc præsunt & dominantur duo nostratium vt ditissimi, ita & probatissimi viri Iacobus & Germanus Perreli fratres. Mageriū. Boquinium.

3 Aere.

¶ Pollitianus in Nutricia Amyclas vocat Aerisonas, qd Aere (vt coniicio) claruerint. Sic autem scribit Ceu maximus ille Aerisonas pedibus qui quondam inductus amyclas. Amyclę

¶ Themese oppidum est Cypri, in quo præstantissima Aeris metalla fuisse docet carmen illud Papinii libro primo Syl. Et queis se totis Themese dedit hausta metallis. Itē in eodem. Nusquam Themesæa notabis Aera. Et libro tertio Achille, Aere sonat Themese. Fuit & eiusdē nominis oppidum in Brutiis Italiæ, conditum ab Ausoniis (Latinis Tempsa dicitur) cui hanc metallorum laudē ascribunt nonnulli. Themese

¶ Corinthus vrbs Achaiæ à Sisypho latrone conditam, vsque adeo Aeris præstantia nobilitata est, vt eo facta vasa in deliciis haberentur, auriq; & argenti precium transcenderent, Vnde Corinthiarus à Tranquillo in Cæsare Augusto vocatur amator huiusmodi vasorū immo- Corinth. Corinthiarius

dicus. Ouidius libro sexto. Metamor. Orchomonosq; fe rox, & nobilis ære Cotinthus. Plynius ait celebritatē æris esse in Asia, fuisse quondam in Campania, nunc esse in Bergomatium agro Sene. in Medea, Preciosa sonent æra Corinthi. Idem Plynius scribit in Carysto insula marmoris optimi ferace æs primum repertum fuisse. In Dodona Molossorum ciuitate fuit oraculum & officina æris præstantissimi, quod quum optime resonaret, fecit locū prouerbio. Aere Dodonæo loquacior.

Caristos

Dodona

Prouerbiū

ℭ Armentis.

Galesius ℭ Galesum fluuium Calabriæ armentis abundare arguit Statius libro secundo. Sylua. dicens. Et lacedæmonii Pecuaria culta Galesi.

Británia ℭ Britannia (quæ nunc Anglia dicitur) terra est frugifera, pecore abundans, auro, argento, ferro, plumbo, pellibus mancipiis canibus etiam venaticis. vt inquit Strabo. Cicero tamen in epistola ad Trebatium, ei tantam sterilitatis notam inurit, vt ne scrupulam quidem argenti in ea reperiri dicat.

At nunc res aliter se habet.
Andreas Ammonius de ea sic scribit.
Illic quæ armenta aspicio, quam mitia, quamq;
Grandia, & extentas crurum tenus vbera vaccas,
Occurunt & oues imitantes tenuia Serum.
Vellere fila suo, vel quod Pagasæus Iason
Rettulit in patriam rapta cum Phaside quondam.
Miror, vt omne pecus nullo custode vagetur,
Lasciuiq; procul vituli sine matribus errent.

Italia ℭ Gellius lib. 10. Noctium Atti. Coniectare (inquit) ob eandem causam possumus, quod Italia olim esset armentosissima mulctamq; (quæ appellatur suprema) institutā in singulos duarum ouium & .30. boum, pro copia scilicet boum, proq; ouium penuria. De Calabria, Horatius lib. primo Ode. 3. Non æstuosæ grata Calabriæ Armenta, non aurum, aut ebur Indicum. Thraciam abundare armentis docet Seneca in Troade dicens, Meliorq; fatu

Calabria

Thracia

Fortis armentis lapidosa Thrace. Augies Apollinis fi lius fuit armentorum multitudine ditissimus. Vnde natum Adagium, Augiæ stabula repurgare. Habuit Iob Idumæus, septem milia Ouium, tria Camelorum, Quinquaginta iuga boum, quingentasq; asinas. Thracia Augies Prouerbium Iob

¶ Erithræa insula est Hispaniæ, quam Strabo ait tantę fœcunditatis esse, vt pecudes pabuli copia sit necesse excreatione sanguinis purgari.

5 ¶ Asparagis.

¶ Asparagus dici potest virgultum seu barba in virgulta & caulem crescens, ab asperitate, vel asparagus externa lingua significat fruticem. Hoc autem frutice Rauenam & Germaniam abundare docet Plynius libro. 19. De Rauenna Martialis in Xeniis, Mollis in æquorea quæ creuit spina Rauenna Non erit in cultis gratior Asparagis. Suetonius scribit Cæsarem ad exprimendam rei alicuius velocitatem consueuisse dicere. Velocius quam Asparagi coquantur. Hic frutex à Plynio vocatur Corruda. Rauēna Germania

6 ¶ Asinis.

¶ Asinos optimos Arcadia, & in Italia Reate mittūt, Auctore Plynio. Quos propterea Peloponnensiaci illinc sibi emebant. De Arcadia fidem facit illud Persianum Satyra. 3. Arcadiæ pecuaria rudere credas. Plautus in Asinaria. Meministin asinos Arcadicos, mercatori pelleo nostrum vendere Atriensem? Varro libro secundo de re rustica Capi. 1. Hoc enim (inquit) nomine asini Arcadici in Græcia nobilitati, in Italia Reatini vsq; eo, vt mea memoria asinus vænierit sestertiis milibus, 60. & vnæ quadrigæ Romę constituerint quadrigentis milibus. Columella libro vndecimo. Hinc caput Arcadici nudum cute fertur Aselli. Antron fuit Thessalię ciuitas nomē inde sortita quod cauernis & specubus abundaret. Illic aiunt asinos insigni quondam magnitudine fuisse Vnde prouerbium effluxit. Antonius Asinus. Plynius libro octauo Arcadia Reate Antron Prouerbium

Africa Cap. 30. scribit in Africa multitudinem esse asinorum syl-

Asini cornuti ubi. uestrium. Idem ait. Asinos cornu armatos in India re-
periri.

7 Aluta,

Sicyon ¶Sycion vrbs fuit in Achaia non procul Corintho, in qua teste Cicerone, calcei molles & muliebres fieri solebant. Vnde aluta Sicyonia dicitur. Bap. Pius libro quarto Elegi. Aut sibi si modicos Sicyonia vinxet Aluta. Ae-

Aluta. Alutam. thereos pellis aut heredosa pedes. Est autem Aluta corium, quo calcei fiunt. Hinc Aluctarii dicuntur calceolarii.

8 Amomo.

Assyria ¶Amomum herba est seu arbuscula odoris suauissimi, in Assyria frequens & Armenia. Virgilius Aeglo. 4. Assyrium vulgo nascetur amomum, Syllius libro vndecimo Nec crinem assyrio perfundere pugnet amomo. Item

armenia Mantuanus in Cathatina libro. 3. Frangat & assyrio lu-

Mœdia strатur carcer amomo. amomum armenium est optimum

Pontus deinde Moedicum, postea ponticum. Ply. Nascitur (inquit) in armeniæ parte vocatur Ocenæ, & in Mœdia & in ponto.

9 Arboribus.

Fortuna te insulę ¶In Fortunatis insulis arbores sunt tantæ proceritatis, vt ad. 14. pedes inolescant. Testis Plynius libro sexto. Capi. 23.

¶Sunt & in India arbores adeo proceræ, vt sagittis superari nequeant. Hæc facit vbertas soli, temperies cœli,

Atlas aquarum abundantia. Plynius libro septimo. Idem libro quinto ait imas atlantis radices densis altisq; repletas syluis incognito genere arborum quarum enodi nitore spectabilis fit proceritas, Frondes cupressis similes, tenuiq; lanugine opertæ, quibus addita arte vestes Bombyci si-

Cyrenæ miles confici valeant. Cyrenaicus quoq; ager arboribus

hyrcinia fertilis habetur, inquit idem Plynius libro quinto. In Hyrcinia sylua tanta est arborum multitudo, tanta roborum vastitas vt idem Plynius libro 16. dicat colles occursan-

rium inter se radicum attolli repercussu. Caucasum montem arboribus abundare innuit Propertius libro primo. Et nemus omne satas intendat vertice syluas, Vrget quãtis Caucasus arboribus. caucasus

10 Apibus.

¶ Peruulgatum est ex lectione poëtarum, Hyblam Siciliæ, Hymettum atticæ montes apibus & mellis optimi copia abundare. De Hybla Ouidius. Quod lepores in atho, quot apes pascuntur in Hybla. Martialis libro septimo. Pascat & Hybla meas, pascat Hymettus apes. Eadem ratione Hymettus florens Lucretio, dulcis Iuuenalis, & V. Flacco. Olens Statio dicitur. Martialis libro decimotertio Hanc tibi Thesæi populatrix mittit Hymetti Pallados à syluis nobile nectar apis. Hybla hymett*

11 Apris.

¶ Hoc argumento poëtæ Erymanthum arcadię mõtem apris abundare dicunt, quod ibidem Hercules furiosum illum & memorabilem aprum interfecerit. Vnde Stroza filius in venatione, Amphitrioniades in monstrifero Erymantho Fulmineum sic pressit aprum. Erymanthus

12 Auibus.

¶ Scribit Plynius libro sexto Fortunatas insulas, & copia pomorum, & auium omnis generis abundare, Vide Capite. 32. Insulæ Fortunatæ

¶ Peneus fluuius est Thessaliæ vndis lucidis amenus, viridanti riparum gramine, & canoro auium concetu. Peneus

13 Arcubus.

¶ Omnes fere populi Orientales arcu, & sagittis clarue runt, quibus annumerantur Scythæ, Getæ, Cretænses. De armenia Lucanus libro octauo armeniosq; arcus, Scythicis intendite neruis. De Ithyra vrbe Panthiæ in tauro sita, Idem Lucanus libro septimo Tũc & Ithyræi, Moedicq;, arabesq; soluto arcu turba minax, nusq; rexere sagittas. De Cydone vrbe Cretæ, Horatius libro quarto Car. Primus ve Teucer tela Cydonio Direxit arcu. Item Virgilius in Bucoli. Ire liber, Partho torquere Cydonia armenia Ithyra Cydon

cornu spicula. De Gortyna vrbe Cretę. Ouidi.li.7.Meta.Nec Gortyniaco calamus leuis exit ab arcu.

14 Arenis.

Aethiopia Hammanientes ¶ Aethiopia scatet arenis iuxta Marulli testimonium dicentis. Nec te perusti minuit aut feruor soli. Diuesq; arenarum Aethiops. Hammanientes Cyrenaicæ regionis populi, vndiq; arenis circundatur. Autore Plynio. lib.5. Cap.quinto.

15 Arundinibus.

Tybris ¶ Ouidius libro.5. Fastorum vocat Tybrim arundiferu ab Arundinibus vbi ait. Tybris arundiferum medio caput extulit aluo. Eadem ratione Catullus vocauit Gnydon arundinosam, quæq; Ancona Gnydonq; arundinosam Colis,

India ¶ Scribit Plynius libro, 7. in India esse arundines tantæ proceritatis. vt singula internodia alueo nauigabili ternos interdum homines ferant. Idem Arundini (inquit) Indicæ arborea amplitudo. Nauigiorum etiam vicem præstant singula internodia. Circa Acesinem amnem maxime nascuntur.

Acesines Diodorus in tertio ostendit Indorum regis Staurabatis potentiam in nauigiis non paruam constitisse, quæ ad. 4 milia ex arundinibus fluuio accomodanda aduersus Semiramidis vires confecit. Ferunt enim (inquit idem Autor) flumina, locaq; palustria arũdinum copiam, ita crassarum habere, vt nequaquam eas homines vlnis amplecti queant. Ex his naues optimæ fiunt propter arundinum robur.

16 Aulæis.

Babylõ ¶ Babylonii primi omnium diuersos colores picturæ intexuerunt. vnde & plautus Babylonica vocat Peripetasmata Et Iosephus Aulæum Babylonium. Martialis quoque libro octauo Non ego prætulerim Babylonica picta superbę Texta. Semiramis quę variantur acu.

Sarra In Sarra phoenicię vrbe (quæ alio nomine Tyros appellatur) claruit vsus purpuræ, vnde & Virgil. Sarranum vocat Ostrum libro secundo Georg. Vt gemma bibat. & Sarrano

dormiat Ostro. Eadem ratione Iuuenalis Aulæa vocat Sarrana. Claruit & Aulæis Pergamus Vrbs Asiæ, quæ eius loci rex Attalus reperisse dicitur. Vnde & Attalica dicuntur. Syllius libro decimoquarto. Quæ radio celat Babylon, vel murice picto Læta Tyros, quæque Attalicis variata per artem Aulæis scribuntur acu; Aut Memphitide tela. Item propertius. Porticus Aulæis nobilis Attalicis. Idem. Nec sit in Attalico mors mea nixa thoro. De his intellexit Horatius dicens. Attalicis conditionibus Nunquam dimoueas, vt trabe Cypria Myrtoum pauidus nauta secet mare. Lucretius quoq; Aulæa commendat Britannica. pergam⁹ Britãnia.

17 Augurio & aruspicio.

¶ Apud Ethruscos augurii primum & aruspicii disciplina fertur claruisse, eiusq; inuentor extitisse Tages, quã postea Romani ab eisdem susceperunt. Sido. in. 3. Panegyri. Quid rogo bisseno mihi vulture Thuscus aruspex Portendit? Mantuanus in Martio. Nil tamen interpres cœli, nil Thuscus aruspex, Nil magus inuenit. Vitru. li. 1. de Architectura. Id autem Ethruscis aruspicibus disciplinarum scriptis ita est dedicatum. Ethruria *Tages auruspicium inuentor.*

18 Aceto.

¶ Acetum in ægypto ex Mareotico vino fiebat, tanta quidem præstantia, vt in maiore precio quàm ipsum vinum esset. Martialis. Amphora Niliaci non sit tibi vilis aceti, Esset quum vinum, vilior illa fuit. Eandem ob causam Codrus Vrceus lib. 2. Syl. acetum vocat Pharium, dicens. Hic salis, hic Pharii seruatur copia aceti. Aegypt⁹

19 Attagenis.

¶ Attagena, seu attagen auis est inter raras quondam epulas habita, sed præcipui in Ionia saporis, Autore Ply. Vnde Mat. Inter sapores fertur alitum primus, Ionicarũ gustus Attagenarum. Fuit autem hæc auis frequens in Ionia. Plynius. Attagen maxime Ionius celebratur, vocalis alias, captus vero obmutescens, quondam existimatus inter raras aues. Hieronymus. Attagen & Ficedula, *Attagena* Ionia

Mulus & Scarus in deliciis computantur. Horatius in Epodo. Non afra auis descendat in ventrem meum, Nó attagen Ionicus iucundior.

20 Aromate.

Persis ¶ Abundat Persarum regio aromate. Vnde Quintianus in cleopoli. Persica aromatibus, validis germania fabris.

21 Absinthium.

¶ Absinthium herba est amara, vim habens calidam & stypticam. Potum stomacho prodest ad dolores corporis. Laudatissimum nascitur in Ponto Quare ab Ouidio consulte dictum est. Turpia deformes gignunt absinthia campi, Terraq; de fructu, quàm sit amara docet, Idem libro quinto. de Trist. Cana prius gelido desint absinthia Ponto. Argumentum est ab impossibili. Absinthus vrbs est Thraciæ, quæ nomen sumpsit à copia absinthii ibidē crescentis, quo oues pascuntur in regione Pontica felle carentes. Nascitur quoque absinthium laudatum in Macedonia & Tauro monte, Est & vnum genus, quod Santonicum dicitur à Galliæ ciuitate, De quo videtur intellexisse Martialis. Santonica medicata dedi mihi pocula virga. Ply. ait laudatissimū repiri in Thaposyri ægypti.

Macedonia

22 Aspidibus.

¶ Aspides serpentes sunt frequētes in ægypto, hebetibus oculis, eisdemq; in temporibus fixis. Venenum habent, quo siquis percussus fuerit, nunq̄ euadit nisi vulnere altius resciso. Earum imagine vtebantur ægyptii reges in suis Diadematibus. Vnde Val. Flaccus li. 4. Argon. Iamq; aspide cincta comas, & ouanti persona sistro. Lucanus li. 4. Pharias vocat aspidas idest ægyptias, vbi ait. aspidas vt Pharias cauda solertior hostis Ludit, & iratas incerta prouocat vmbra.

23 Attilis piscibus.

Padus ¶ Attili sunt pisces, qui inertia pinguescunt. Sunt autē frequentes in Pado, adeo vt ad mille quādoq; libras capti sint, qui nisi iugis boum extrahi potuerunt.

24 Anguillis.

¶ Anguillæ pisces sunt admodum lubrici & volubiles, qui octonis viuunt annis, durãtq; sine aqua senis diebus aquilone spirante. Capiuntur plurimæ in lacu Benaco hyemato, & in tantum mirabili multitudine, vt in excipulis eius fluminis ob hoc ipsum fabricatis singulorum milium globi reperiantur. Scribit Plynius anguillas in Gange reperiri, tam inusitata magnitudine, vt tricenos pedes impleant. Cuius testimonium confirmat Solinus. Aelianus apud Volaterranum scribit in Timauo optimas, ac prępingues capi. Alii palmam lacui Vulsiniensi tradunt. Scribit Plutarchus in Timoleone in limosis locis iuxta Syracusas ingentem anguillarum multitudinẽ pasci, adeo vt piscari volentibus lata adsit præda. Benacus Ganges Lacus Vulsiniensis Syracusę

25 Auratis piscibus.

¶ Aurati pisces sunt, qui à Græcis Chrysophries appellantur. In maris refluxu frequentes veniunt ad actiũ Epyri oppidum, ibiq; in locis arenosis ad subnascentium arborum radices & latebras occultantur, & à peritis facile capiuntur. Horum piscium viuaria primus instituit Sergius Orata, nomen inde consecutus. Sergius Orata.

26 Anthiis piscibus.

¶ Anthię sunt pisces naso adunco, testudineo corpore, qui pennas habent, quas auium more, & volanti similes pandunt. Reperiuntur autem in mari rubro, lupi magnitudine. Sunt & frequentes prope Cheledonias insulas asiæ. Mare rubrum

27 Asteriadibus.

¶ Asterias auis est docilis humanæ vocis, & verborum imitatrix, quam plurimam habet ægyptus. Aegypt⁹

28 Aspalacis animalibus.

¶ Aspalacus est animal, quod sola Bœotiorũ terra fert. Aqua translatum statim perire dicunt. Frequens est tamẽ apud Orchomenios. Bœotia

29 Alcibus.

¶ Alces sunt animalia, figura & pellibus capris similia verum maiora aliquãto. Crura habent sine nodis & arti-

culis, Quare arboribus stantes adhærent in somno. Re-
Germãia periuntur in syluis germanorum.

30 Alumine.

Alumen dicitur terræ salsugo, à lumine quod lumen colo-
ribus tingendis præstet. Inuenitur nigrum, & albũ, liqui-
Aegypto dum, & spissum. Inuenitur in Aegypto, ac in Melo insu-
Melo la, & Macedonia. Volaterranus ait fodi in Ethruria, in
Ethruria agro Massano & Volaterrano.

31 Acacia herba.

Cappa-docia. Acacia herba est, membris medens luxatis, quæ nasci-
tur in ægypto, Cappadocia, & Ponto.

32 Aconito.

Aco Aconitum herba est, quæ (vt fabulantur poetæ) ex
Cerberi spuma venenum contraxit efficacissimum, quo
Hercules Cerberum tempore Hercules monstrum ab inferis ad superos edu-
ab inferis eduxit. xit. Aliqui dictum putant ab Acone portu Heracleæ, qui
prouentu malorum graminum vsque adeo celebris fuit,
vt noxiæ herbæ Aconita illic nominata sint, licet alias
deriuationes ponant plurimi. Volaterranus ait nasci in
Italia Italia.

33 Alypio herba.

Alypium herba est fruticosa & subrussa, flore nigro, q
Africa nascitur in maritimis africæ.

34 Aneso herba.

Anesum semen est apio simile vim habẽs calefactoriã
Syria Frequens est in Syria.

35 Arinea fruge.

Arinea Arineam Volaterranus inter fruges enumerat, quã ait
Gallia frequentem esse in Gallia & Italia.
Italia

36 Alosis.

Alosæ pisces sunt oblongi, de genere Clupearum, qui
alio nomine Chryssæ dicuntur. Ferunt laudatissimas esse
Tybris in Tyberi.

37 Aloë.

Aloë herba est succi amarissimi. Vnde Iuuenalis. Plus
India Aloës, q̃ mellis habet. Nascitur in India plurima. Eius

quoq; Gummi venit etiam ex arabia & asia ad conglutinanda vulnera vtilissimum. Arabia

38 Asphalto frutice.

¶ Asphaltus frutex est spinosus & odoratus, quo vtuntur vnguentarii, ad vnguẽtorum succum. Nascitur apud Istrum & Nisyrum in Syria & Rhodo. Ister Nisyrus

39 Agarico.

¶ Agaricum frutex est itidem odoratus, frequens in cilicia, & apud Sarmatas. Cilicia

40 Achate gemma.

¶ Achates gemma est vario colore, partim retinens Iaspidis vitreum, partim Sardi sanguineum, partim Smaragdi fulgidum. Dedit autem nomen Achati fluuio Siciliæ, ꝙ frequens ibidem reperiatur. Achates

41 Artificibus.

¶ Plynius lib. 6. de Meroë loquens, Cæterum (inquit) quum potirentur rerum Aethiopes, insula ea magnæ claritatis fuit. Tradunt armatorum. 200. milia dare solitam, Artificum, 4. milia alere. Meroë

42 Alabastro.

¶ Alabastrum genus marmoris perlucidi, quo antiquitus vasa fiebant vnguentaria. Nascitur autem in India circa Thebas ægyptias, & Damascum Syriæ. Habebat & Sparta viride cunctis hilarius. Dicimus & alabaster. Cice. libro secundo. Quæst. Acad. Quibus etiam alabaster plenus vnguenti putere videtur. Item alabastrites. Plynius libro trigesimosexto. Hunc aliqui lapidem alabastritem vocant, quem cauant ad vasa vnguentaria. De alabastro Marti. lib. 11. Quod Cosmi redolent alabastra focisq; deorum. India Alabaster. Alabastrites.

43 Auripigmento.

¶ Auripigmentum foditur in Syria ad vsum pictorum, in summa tellure, auri colore, sed fragili, lapidum specularium modo. autor Ply. lib. 33. Cap. 4. Syria

44 Aliis rebus.

¶ Amaranthum Plynius libro decimoseptimo. ait lau/

datissimum nasci in India, & in Syria. Arctionem herbam reperiri in Creta. Amphitanem gemmam in India. Acerem arborem in Istria. Abietem in Vogeso monte, Corsica, Bithynia, Ponto, Macedonia. Sunt & abietes in Cypro.130.pedum longitudinis. Crassitudinis verò ad trium hominum complexum. Germaniæ prædones singulis abietibus cauatis nauigant, quarum quædam 30.homines ferunt. Alica species est panis, quam ex Piceno probat Ply. Ambrotonum herbæ genus, laudatissimum habet Sicilia, deinde Gallia. Amaracum Cyprus. Accipitres Massilia. Assarum vnguentum, Pontus, & Phrygia.

ℭLoca diuersis rebus abundantia.

De litera.B.

1 Buxis, Cytorus, Olympus, Pyrenæi, Corsica, aspagones.

2 Baccis fructibus, Sicyō, Idume, aripgi populi.

3 Baccis gemmis, Ganges.

4 Bombyce, Orontes, assyria, arabia.

5 Beluis, Oceanus, Dyardenes.

6 Bobus, Celadusa, Taurominium, Phœnicia, Campania.

7 Balsamo, Iudæa.

8 Bitumine, Is vrbs, asphaltites, Sosingites, Babylon, Nympheus.

9 Beryllis, India, Phœnicia.

10 Bysso, Iudæa, Elis.

11 Bulbis, Megaris, baleares, insulæ, Ebusus insula.

12 Balenis, Indicum mare.

13 Balauo, Troglodytæ.

14 Bisontibus, Scythia, Germania.

15 Bubalis, africa.

16 Bonasis, Pæonia.

17 Aliis rebus, alia quædam loca.

1 Buxis.

Cytorum Paphlagoniæ, Olympum Macedoniæ, Pyrenæos item & Corsicam Buxis abundare docet Ply.lib.6.Cap.17.Buxus inquit plurima Pyrenæis, ac Cytoro montibus, ac Berecynthio tractu. Crassissima in Corsica florē non ferendo. Hæc in Olympo Macedoniæ gracilior, sed breuis. De Cytoro, Virgil. libro.2. Geor. Et iuuat vndantem Buxo spectare Cytorum. Catullus. Nam Cytorio in iugo loquente sæpe sibilum edidit coma amastri Pōtica & Cytore buxifer. Amastris nomen est vrbis eidem monti vicinæ. Propterea pectē (quo discernuntur & comuntur capilli) proprio Epitheto appellatur Cytoriacus, quòd Buxo fiat, quā in Cytoro frequentem esse diximus. Oui.lib 4.Meta. Sæpe Cytoriaco diducit pectine crines. Politianus in albiera compta Cytoriaco est pectine visa Venus. Aspagones populi sunt in India, quos Ply.lib.6.Cap.1. scribit Vitis, Lauri, Buxi, & pomorum omnium esse fertiles. Cytorus olymp⁹ Pyrenæi Corsica

2 Baccis fructibus.

¶ Bacca dicitur fructus Lauri, Oliuæ, Myrti, & aliarum eiusmodi arborum, quo Sicyonem vrbem achaiæ abundare docet. Ouidius libro quarto de Ponto, dicens. Africa quot segetes, quot Tmolia terra racemos, Quot Sicyon baccas, quot parit Hybla fauos. Item Politianus in Rustico, Et meditata nouos Sicyonia bacca sapores. Virgilius libro secundo Georgico. Venit hyems, teritur Sicyonia bacca trapetis. Idume vrbs Syriæ, Baccis & arboribus baccas ferentibus abundat. Pontanus de hortis Hesperidum. Quæque & Idumæas mittunt palmaria baccas. Arimpæi populi sunt vltra Riphæos montes, apud quos tanta est baccarum copia, vt illis etiam viuant. Sicyon Idume

3 Baccis gemmis.

¶ Est & Bacca nomen Gemmæ frequentis apud Gangē Indiæ fluuium. Pontanus in Lepida. Dona ferunt auro grauida, & gangetide bacca. Ganges

4 Bombyce.

Orontes

Assyria

Arabia

Bombicine vestes

ℭBombyx dici potest subtilissima tela, quam eiusdem nominis vermes in India conficiunt Aranearum more. Reperitur autem apud Orontem fluuium laudatissima, Solmonius. Alter Orontæa radiat ceruice decorus. Alter rius rosea fronte coruscat Onyx, Bap. Pius libro tertio. Elegi. vsus est in masculino genere dicens. Protegit obscurus radiantia tempora Bombyx. In hoc Propertium imitatus. Plynius laudat Bombycem assyriam, qua viri fœminis cesserunt. quum viros etiam non puderet, has vestes induere propter onera æstiua. In tantum (inquit ille) à lorica gestanda discesserunt mores, vt oneri sint vestes. Arabia (quam ab omnium deliciarum vbertate felicem vocamus) Bombyce quoque abundat. Propertius libro secundo. Nec si quæ arabia lucet Bombyce puella, Hinc Bombycinæ vocantur vestes illæ mollissimæ. Iuuenalis. Cuius Delicias & panniculus Bombycinus vrit.

5 Beluis.

Ocean⁹

Dyardenes.

ℭHoratius libro quarto. Carminum vocat mare Beluosum à beluarum (quibus abundat) multitudine, vbi ait. Te Beluosus, qui remotis Obstrepit Oceanus Britannis. Dyardenes fluuius (inquit Curtius libro septimo. de gestis Alexandri) minus celeber auditu, quia per vltima Indiæ currit. Cæterum non Crocodilos modo, vt Nilus, sed etiam Delphines, ignotasque aliis gentibus beluas alit.

6 Bobus.

Celadusa tauromínium.

Phœnicia & alia loca

Boues sine cornibus India

ℭCeladusam Ply. lib. 3. Cap. 26. facit insulam Mesiæ intra Surium, bobus & capris laudatã. Taurominiĩ mons est Siciliæ bobus plurimis abundans, qui propterea Tauromínitani dicuntur, vt Carybdis Taurominitana. Aelianus apud Volaterranum scribit boues esse in Phœnicia tanta magnitudine, vt à stantibus mulgeantur. Idem ait apud mare rubrũ boues cornibus flexibilibus esse, apud Mysos sine cornibus nasci, in India cursu cum equis contendere

tendere publico spectaculo. In Lybia boues esse agrestes equis non inferiores cursu, apud Crathera, item Clitunnum Vmbriæ fluuium armenta ex nigris alba fieri. In Euboia omnes fere boues albos nasci. Tauros æthiopum agrestes cornua aurium modo mouere. Campania albos & exiles gignit. Vmbria vastos. Etruria albos & ad opera fortes. Apœninus vegetos, ac labori aptissimos. Cāpania

7 Balsamo,

¶ Balsamum arbuscula est Aromatica, cuius lignum xylobalsamum, succus opobalsamum, dicitur. Plynius lib. 12. Omnibus inquit odoribus præfertur Balsamum vni terram Iudææ concessum. Producitur & in valle Syriæ, arbore mali punici magnitudine, Ramis multis, folio rutæ simili, candido tamen & perpetuo virente. Fructu simili Terebintho. Iudæa

8 Bitumine.

¶ Is vrbs est distans à Babylone itinere octo dierū apud quam fluuius est eiusdem nominis, ex quo Bitumen toti Babyloni quondam subministrabatur. De Aspaltite Syriæ lacu Plynius libro. 17. Quin & bituminum (inquit) sequax alioqui & lenta natura in lacu Iudææ, qui vocatur aspaltites, certo tempore anni supernatans, nequit sibi auelli, ad omnem contactum adhærens, præterquam filo, quod tale virus infecerit. Item libro secundo. Nihil inquit in aspaltite Iudææ (qui bitumen gignit) mergi potest. Et libro quinto Asphaltites nihil præter Bitumen gignit. Ammianus Marcelinus, libro. 22. Citra omnes (inquit) propinqua est nobilis Assyria, Nunc omnis appellatur Syria, vbi inter baccarum, vulgariumq; abundantiam frugum, Bitumen nascitur prope lacum Sosingitem, cuius alueo Tygris voratus fluēsq; subterraneus percussis spaciis longis emergit. Inter cætera laudatur Bitumen illud, quo Semiramis coctiles Babylonis muros construxit, Vnde Ouidius libro quarto Meta. vbi dicitur altam Coctilibus muris cinxisse Semiramis vrbem. Ricardus Bartholinus libro septimo Austriados. Ille Semi- Asphaltites Sosingites Babylō

ramio calefacta Bitumine tela Torquet in aduersum.

Nym/pheus Nymphæus mons est ardens, cuius crater Bitumen egerit omni bitumine dilutius.

9 Beryllis.

¶Beryllus lapillus est pallidus & transparens Smarag/do similis, qui semper sexangula figura, artificum opera politur, quoniam hebescit, nisi color repercussu angulo rum excitetur, Vnde Iuuenalis Saty.5, Beryllos inæqua/les vocat, vbi ait. Ipse capaces Heliadum crustas, & inæ/

India quales Beryllos Virro tenet Phialas. Beryllos India gi/

Phœni/cia gnit, raro alibi repertos, præterquam in Phœnicia, vbi etiam adinueniuntur.

10 Bysso.

Vestis Byssina ¶Byssus dicitur genus lini subtilissimi, quo preciosissi/

Iudæa mæ fiunt vestes, quæ Byssinæ appellantur. Byssus in Iu/dæa præcipuus nascitur, teste Iosepho. Secundus in Eli/

Elis de Græciæ ciuitate, colore inferior Iudaico, sed tenuita te præstantior.

11 Bulbis.

¶Bulbus à Romanis dicitur Allium agreste. Alii Alliũ marinum vocant. Caulem & folia habet Lilio similia. Venerem excitare fertur. Martialis in Distichis. Quum sit anus coniunx, & sint tibi mortua membra, Non aliter Bulbis quam satur esse potes. Nec aliam ob causam bul bos salaces vocat libro tertio dicens. Sed nihil Erucæ fa/ciunt, bulbiq; salaces. Columella libro vndecimo Quæ/

Megaris que viros acuunt, amantq; puellas, Iam Megaris veniãt genitalia semina Bulbi. Bulbi Megarenses præcipuam obtinent palmam, quos propterea cato Megaricos vo/cat & multum celebrat, teste Plynio libro .19. capi. quin/to. Idem Plynius ibidem ait, Bulbos sponte nasci & co/piosissime in Balearibus, Ebusoq; insulis, ac per Hispa/

Baleares Ebusus nias, Post hos in Africa nati maxime laudant̃ sed & in præ nestinis campis sponte nascuntur, ac sine modo, in Re/morum aruis.

12 Balenis.

❡Balenas alit Indicum mare quintuplo Elephantis magnidinem excedentes. Plynius lib. 9. cap. 3. ait quasdam reperiri quaternum iugerum. Indicum mare

13 Balano.

❡Balanus arbuscula est, seu herba vnguentaria & aromatica, frequens in Troglodytis, Thebaide & arabia. Troglodytæ

14 Bisontibus.

❡Bison animal est deforme iubarum prolixitate, & reliquo corpore, De quo Martialis libro primo Illi cessit atrox Bubalus atq; Bison. Et alibi. Turpes esseda quod trahunt Bisontes, Hoc animal gignit Scythia & Germania, quæ tamen fructuum inopia paucissimis abundat animalibus, Scythia Germania

15 Bubalis.

❡Bubalus animal est ceruicem habens vitulo similem vnde & nomen sumpsit. Reperitur autem in africa. Africa

16 Bonasus

❡Bonasus animal est iuba equina, cætera tauro similis Cornibus inter se adeo reflexis vt pugnæ sint inutilia. Gignitur hoc animal in Pæonia, & monte Mesapo. Volaterranus ait Bosanorum venationem hodie cerni in Lusitania, Habet Buccardiam gemmam Babylon. buteones aues, Baleares insulæ,

❡Bedelium arborem Scanthrum mons Scythiæ.

❡Loca diuersis rebus abundantia.

❡De litera C.

1 CRoco, corycus, cilicia, Lycius, Olympus, Timolus Sicilia.

2 Canibus, canaria, amiclæ, Molossia, Epyrus, Vmbria, Sparta, Melita.

3 Creta, creta, cymolus.

4 Crocodilis, Nilus. Indus, Bambotus. Darat.

5 Cannabe, Scythia.

6 Capris capraria, cinyphs, Fortunatæ insulę, africa, Syria, caspia, Sardinia.

7 Corylis, Auella.
8 Cupressis, Ida, Creta, Cyllene, Erymanthus, Lyceus, Cyparissus, Ascalon.
9 Costo, Arabia, India, Syria, Patale, Persis.
10 Caseis, Luna vrbs, Vestini, Trebula.
11 Culicibus, Mesopotamia.
12 Cynnamis, Panchaia, Arabia, Pangæus,
13 Calamis ægyptus, Gnydos, anethicus, Nigris, India Rhenus.
14 Cæra, Hymettus, Hybla, Mantua.
15 Columbis, Chaonia, Dodona, Syria, Pæonia, Illyria.
16 Conchis, Lucrinus, Bibaga, Mare rubrum.
17 Cochleis, Mare rubrum.
18 Cedris, Libanus.
19 Cycnis, Cayster, Anglia.
20 Chalybe, Norici.
21 Cerastis, Lybia.
22 Chelidris, Calabria.
23 Colossis, Rhodos.
24 Crateribus, Corinthus.
25 Citro Mauritania, Atlas.
26 Cæpis, cumæ.
27 Colocasia, Aegyptus.
28 Corfuda, Germania.
29 Carduis, Hispania. Carthago.
30 Cappari, Alexandria,
31 Conserua, alpes.
32 Casia, Arabia
33 Cerasis Cerasus vrbs.
34 Cotoneis malis, cydon.
35 Cancris, Phœnicia.
36 Cuniculis, Baleares.
37 Calceamentis, Sicyon.
38 Chrysocolla, cyprus
39 Coticula gemma Tmolus.
40 Carbunculis, India.

41 Calce, Tybur.
42 Cotono, calabria, Maltha, Syria.
43 Carpionibus, Bænacus.
44 Cocco Asia Valentia.
45 Chalbana, Syria.
46 Cercopythecis, Traxila.
47 Callitrichibus, æthiopia.
48 Cynoprosopis, æthiopia.
49 Catoblectis, africa.
50 Chenalopœcibus, Britannia.
51 Cinnamulgis, arabia.
52 Cephalis piscibus scephalenides
53 Cytharedis piscibus, Mare rubrum.
54 Coronis, Elis,
55 Castaneis, Petragorici, Tarentum.
56 Cetis, Arabia.
57 Aliis rebus diuersa loca.

Coco:

Corycus oppidum est ciliciæ, vbi crocus nascitur ra ra bonitate & felicitate, qui propterea coricius vo catur. Horat. libro secundo Sermo. Coryciôq; cro co sparsum stetit. Ply. libro. 21. Prima nobilitas inquit, ci licio croco, & ibi in coryco monte, deinde Lycio monte Olympo, mox centuripino siciliæ, aliqui Phlegræo se cundum locum dedere. Virgil. in Battarum, Et hic cilico crocus editus aruo Item Martialis libro primo Festina uit arabs, festinauere Sabęi, Et cilices nymbis hic madue re suis Proper. libro quarto Terq; lauet nostras spica cilis sa comas. Luca. libro nono Vtq; solet pariter totis se ef fundere signis corycii pressura croci. Martialis libro vndecimo Vltima corycio quæ cadit aura croco. Item Virgilius. Portus, Madidus croco cilix ferusq;, Sarmata. In Tmolo quoq; monte ciciliæ, vel (vt aliis placet) Ly diæ, croci & quidem optimi copia esse memoratur. Vir gilius libr. primo Georgi. Nŏne vides, croceos vt Tmo

Coryc. Cilicia
Lycius Olymp.
Tmolus

lus odores, India mittit ebur molles sua thura Sabæi. De hoc intellexit Lucretius libro secundo dicens. Et quum Scæna croco cilici perfusa recens est. Habet & Sicilia crocum præstãtissimum, licet corycio fortasse villiorem Vnde Statius libro secundo Syluarum. Et tenues Arabũ respirant gramine syluæ, Sicaniisq; crocis. Idem libro quinto. Nam sicanii non mitius halat aura croci.

Sicilia

Canibus.

Canaria ¶ Canaria vna est earum insularum, quas fortunatas à rerum copia vocamus. Hæc à multitudine canum ingentis magnitudinis nomen sumpsit. Autore Plynio libro sexto. Amyclis(quæ ciuitas est Laconiæ) canes optimi fuisse dicuntur Virgi. libro tertio Georgi. Armaq; amyclæumq; canem cressamq; pharetram. Politianus in Rustico. Stant sedula circum Turba canes, audaxq; Lacon, acerq; Molossus, Bap. Pius. libro tertio Elegi. Si iuuat audaci lustra Lacone sequi. Franci. Mirandula in Hymnis. Nectere odori sequos loris effueta Laconas.

Amyclæ

molossia Epyrus ¶ Molossia quoque, & Epyrüs partes sunt Laconici optimis canibus abundantes, Virg. in Culice. Illum scylla rapax canibus succincta Molossis. Item Horatius libro secundo Sermonum simul domus altas Molossis. Personuit. canibus. plautus in captiuis. Quando rure redierunt Molossi. De Epyroticis. Varro libro secundo de re Rusti. capi. nono. Itaq; à regionibus (inquit) appellantur Lacones, Epyrotici, salamantini. Tanta fuit huius loci canũ bonitas, vt apud suos sepulchra meruerit. Vnde Stroza filius. Suos de more Molossa vetusto condit terra canes, cineres næc lædit, opertos. Celebrantur & canes vmbriæ quæ est pars Italiæ. Syllius libro tertio. Ceu petnix quum densa vagis lattatibus implet venator dumeta Lacon, aut erigit vmber Nare sagax e calle feras. Seneca in Hippolyta commendat spartanos, vbi ait. At spartanos (genus est audax Auidumq; feræ) Nodo cautus propriore liga.

Vmbria

Sparta

Melita ¶ In Melita insula(quæ est inter corcycam & Illyricum

sita) canes sunt admodum parui, qui habentur in deliciis adeo vt mulieres maiorem illis, quam maritis habeant honorem Hinc adagium. Canis Melitæus, quum quis ad voluptatem nutritur, non vtilitatem. Plynius in fine tertii. Inter corcyram (inquit) & Illiricum Melita. Vnde catulos Melitæos appellari callimachus autor est. Prouerbium. Melitæi catuli.

3 Creta.

¶ Creta dicitur tenax quædam terra, qua fullones in abluendis maculis vti consueuerunt. Omnium præstantissima fuit in creta insula, à qua nomen traxit. Hac etiam abundat cymolus insula, quæ propterea cymolia dicitur Cuius duo esse genera scribit Ply. lib. 36. cap. 16. Candidum scilicet & ad purpurissimum inclinans. Creta quandoq; vtuntur Figuli. Vnde Varro libro tertio de re Rust. Figlinam vocat. At quod extat vlcus (inquit) figlina illi niunt creta. Figularem Colu. libro septimo &, cymoliam creta cymolia ex aceto linas, inquit. Item. Solet etiam ipsum animal, viuum creta figulari circundari. Creta Cymol'

4 Crocodilis.

¶ Crocodilus animal est quadrupes, ex ouo in miram excrescens magnitudinem, vt qui duos & viginti cubitos impleat. Quatuor menses hyemales non comedit, Lingua caret, Viuit in terra, & in aqua. Crocodilis autem abundat imprimis Nilus. Vnde Plynius libro octauo crocodilum (inquit) habet Nilus, quadrupes malum, & terra pater, ac flumine infestum. Bap. Pius lib. quinto Elegi. Nilicolamq; feram cautus crocodilon Ichneumon diliget, Martialis lib. tertio cui comparata rictibus tuis ora Niliacus habeat crocodilus angusta. Ombitæ populi in Aegypto hoc animal adorant, eiq; sacros dies faciunt, ac lætantur liberos suos ab eo deuorari, Habet Indus fluuius crocodilos, Vnde Herodotus. Is inquit cupidus cognoscendi, vbi nam Indus, qui secundus omnium fluminum crocodilos præstat, mare influat. Ply. Nilus Ombitæ Indus fluuius.

Bābotus. libro quinto Capi. 1. ait Maritaniæ flumen Bambotum Crocodilis, & Hippotamis refertum, Idem quoque testis est in flumine (cui Darat nomen) Crocodilos gigni.

Cannabe.

Scythia ¶ Cannabis herba est, qua fiunt funes, qui propterea Cānabini dicuntur Columellæ, Lac abundat Scythia, vnde Herodotus. Nascitur (inquit) apud Scythas Cannabis Lino simillima, præterquam crassitudine, & magnitudine. Plynius libro. 20. ait Canabem agri Sabini æquare arborum altitudinem.

6 Capris.

capraria cinyphs ¶ Capraria insula (quam Græci ægilon dixere autore Plynio) à multitudine caprarum nomen indepta est, Iuxta Cinyphem fluuium, Capras esse inusitatæ magnitudinis docet Plin. Vnde etiam Pontanus. Iure cui Marsi inuideant, & ipsi Cinyphes hirci, Politianus in Manto. Aspera Cinyphiæ carpant dumeta capellæ. Capras optimi lactis feraces habent fortunatæ insulæ. Vnde Hora. Illic iniussæ veniunt ad mulctra capellæ, Refertque tenta grex amicus vbera. Callisthenes apud Volaterranum testis est

Fortuna tæ isulæ Africa Syria Caspia

capras esse in parte africæ, villis tonsilibus ex quibus nautæ rudentes conficiant. Capræ Syriæ magnam vim lactis egerunt, vnde natum adagium, Capra Syria. De eo, qui multam essert vtilitatem. In regione Caspia nascuntur capræ equi magnitudine, sine cornibus, colore albo, quæ longo villo, ac mollicie lanis certant Milesiis, vnde sacerdotes, & Caspiorū ditissimi vestes conficiunt. Nymphodorus apud Volaterranum testis est in Sardinia tantam esse caprarum multitudinem, vt earum pellibus pro vestimentis vtantur incolę, conuersis introrsum hyeme villis æstate vero aduersis.

7 Corylis.

Auella ¶ Corylis (quæ sunt arbores nuciferæ) abundat vrbs cāpaniæ auella nomine, vnde nuces Auellanæ dicuntur, quæ & Ponticę. Cato de re Rust. Nuces caluas auellanas Prænestinas, & græcas.

8 A Cupressis, & Cyparissis.

¶ In Ida monte Phrygiæ multas esse Cupressos docet Plynius libro decimoquinto, cap. 34. Et Mantuanus in Septembri, dicens. Nunc in Taygeto, Cupressifera vel in Ida Poma dabant epulas, Idem de Bello Veneto, Atque Cupressiferæ strepitum nemus horruit Idæ. Plynius ait Cupressos in Creta optime nasci. Mantuanus in Epigram. Ida funebrem peperit Cupressum. Cyllene mons Arcadiæ eadem ratione Cupressifera vocatur ab Ouidi. libro quinto, Fastorum, vbi ait. Hæc enixa iugo Cupressiferæ Cyllenes. Item Mantuanus libro tertio. de Cala. Temp. Nec Cupressiferam Cyllenem aspicit Hermes. Habet & Cupressos Erymanthus mons arcadiæ. Ouidius in Epistola Deianyræ ad Herculem, vt Tegeus aper Cupressifero Erymantho Incubat. De Lycæo monte itidem Arcadiæ, Sydonius, Quãtum non cyparifer Lycæus, Quantum non nemorosa tollit Ossa. Cyparissus ciuitas est in Parnaso iuxta Delphos, quæ ab eius arboris frequentia meruit nomen. Homerus apud Volaterranum. Cipero arbore abundat Ascalon vrbs Iudææ, & canopus hostium Nili, seu vrbs Aegypti. Nascuntur etiam cupressi in Co insula, Autore Plynio.

Ida
Cyllene
Erymanthus
Lycæus
Ascalon

2 Costo.

¶ Costus in fœmineo, seu costum in neutro genere arbuscula est quædam aromatica. Reperitur & in Masculeo. Excellit autem Arabicus, albus existens & leui pondere, probi odoris. Secundam laudẽ habet Indicus, qui leuis est. Tertiam Syriacus colore Buxeus, odore graui. Pontanus li. 4. de Stellis. Sparge super, nec parce Arabo redolentia Costo Fundere dona manu. Lucanus lib. 9. Et Thamarix non læta comis, Eoaq; Costus. Laudatur & Persicus, vnde Horatius libro. 3. Nec Phalernæ vires, Achæmeniumq; Costum. Plynius lib. 12. cap. 12. ait optimum costum reperiri in Patale Indorum insula. De arabio & aliis Pontanus li. 2. Tumulorum. Pro viola Porrum, Pro thure, atq; arabe costo, cæpa datur. Idem lib. 2.

Arabia
India
Syria
Patale
Persis

de laudibus diuinis. Vre puer costum Assyrium redolentibus aris. Idem in versibus Lyricis. Indicum & costum, Armeniiq; felix Gramen Amomi.

10 Caseis.

Luna ¶ Lunæ vrbis Ethruriæ caseos commendat Martialis in Apophoretis, dicens. Caseus Ethruscæ signatus imagine Lunæ, Præstabit pueris prandia mille tuis. Apud Vestini Vestinos Italiæ populos, casei, quoque fiebant laudatissimi Autore Plynio, & tanto quidem precio, vt carnium loco haberi possent. Martialis. Si sine fruge voles ientacula sumere frugi, Hæc tibi Vestino de grege massa venit. Trebula In Trebula agri Reatini oppido casei itidem fiebant optimi. De quibus Martialis. Trebula nos genuit, commendat gratia duplex. Siue leui flamma, siue domamur aqua.

11 Culicibus.

¶ Ammianus libro decimooctauo. At vbi (inquit) Solis radiis exarserit tempus in regionibus, æstu ambusti, vapore syderis, & magnitudine culicum agitantur, quorum agminibus per eas terras referta sunt omnia. De Mesopotamia Mesopotamia.

12 Cynnamis.

¶ Cynnamum arbuscula est aromatica odore præstans, & ad vnguenta mire efficax, Frequens est autem in Panchaia Pāchaia. Ouidi. libro decimo Metamorpho. Sit diues Amomo, cynnamaq; costumq; suam, sudataq; ligno Thura ferat, floresq; alios Panchaia tellus. Abundat & Arabia Arabia cynnamo, vnde Seneca in Oedipode. Cynnamis siluas Arabum beatas vidit. Propertius lib. 3. Et Tyros Ostrinos præbet cadmæa colores, cynnamon & multi pastor odoris Arabs. Pāgæus Pangæus Thraciæ itidem. Claudianus de Nuptiis Honorii & Mariæ. Hic casiæ matura seges, Pāgæaq; surgunt cynnama.

13 Calamis.

Aegypto Gnydos ¶ Calami apti chartis ex Aegypto mittebantur, qui cognationem quandam cum Papyro habebant. Sed Gny-

dii ex creta præſtãtiores ſunt autore Plynio, quãuis hoc Gnydo inſulæ Veneri ſacrę nonnulli tribuãt. Naſcebantur item ad eundem vſum in Aſia ad anethicum lacum. De Aegyptiis Martialis. Dat chartis habiles calamos Memphitica tellus. Apuleius lib. 1. Meta. Modo ſi papirum Aegyptiam argutia Nilotici calami inſcriptam non ſpreueris. Nigri Aethiopum fluuio, eadem natura, quæ Nilo calamum & papirum & eaſdem gignit animantes, iiſdemq́ temporibus augeſcit, Autor Plynius lib. 5. ca. 8. Calami Aromatici naſcuntur in India. Commendantur q̃ ſint fuluo colore, valde geniculati, & viscoſi. Plynius ait ibidem reperiri calamos arboreæ amplitudinis. Idem Autor ait nullum eſſe calamum ſagittis aptiorem, quàm qui naſcitur in Rheno Bononienſi fluuio, cui plurima ineſt medulla. Commendantur & cretici, & qui circa Aceſinem fluuium maxime naſcuntur. Vide Plyn. ipſum libro. 16. cap. 17. | Nigris | India | Commendabiles calami | Rhenus

14 Cæra.

¶Hymettus mons Atticæ, & Hybla Siciliæ propter apum ibidem mellificantium multitudinem cæra abundant, Quintianus in cleopoli. optima cæra ſuum per rura emittit odorem. Qualis in Actæo redolet flauiſſima campo, Vel qualem ſiculas memorant diffundere terras. Ouidius lib. 10. Meta. Vt Hymettia ſole cæra remolleſcit, tractataq́ pollice, multas flectitur in facies. Politianus in Ambra. Gaudebat calamos Hyblæis iungere cæris. Martialis lib. 5. Quod Atticarum prima mella cæratũ. Pontanus in Eridano commendat cæram Mantuanã, vbi ait. Electro felix, felix Mantoide cæra Eridanus. | Hymet. | Hybla. | Mantua

15 Columbis.

¶Chaoniam partem Epyri, & Dodonam chaoniæ ſyluam columbis abundare ſequentia docent teſtimonia. Virgi. Quantum chaonias dicunt aquilam veniente columbas. Ouid. lib. 2. de arte. Quaſq́ colat turres, chaonis ales habet, Mantuanus lib. 11. Agelariorũ. Dodonæaſq́ columbas, Quæ hoſpitibus reſponſa ferant. Vſus colum- | Chaõia

batum apud Syrios olim fuit prohibitus. Ideo illis in locis tanta fuit earum copia, vt accedentium mercatorum ora peruolarent. Tibullus libro primo. Quid referam, vt volucres crebras intacta per vrbes, Alba Palestino sancta columba Syro. Tanta est apud Paeonios & Illyricos columbarum multitudo; vt contra eas ordine militari in bellum exeant, quemadmodum Magnesii, & Ephesii contra locustas.

Paeonia
Illyria

16 Conchis & Conchiliis.

Lucrin⁹

¶Lucrinus Campaniae lacus delicatissimas habuit conchas. Mar. libro. 5. Concha Lucrini delicatior stagni. Idē libro decimotertio. Ebria Baiano veni modo concha Lucrino. Idem. Sed cui solus erit concha Lucrina cibus. Horatius in Epodo. Non me Lucrina iuuerint conchilia. Bibaga Indiae est insula, quam Plynius libro. 5. ait ostreis & Conchiliis esse refertissimam. Est & in rubro mari, Concharum multitudo. Vnde Polit. in Ambra Donat Erithraeis haec plena monilia conchis. Mirandula in Hymnis. Sedula conchae Donat Erithraeae nitidos ex orbe lapillos.

Bibaga
Mare rubrum

17 Cochleis.

¶Cochlea dicitur testa Limacis, seu limax ipsa. Cochleas alit mare rubrum maximas & rubentes. Illyricis magnitudo praecipua. Africanis foecunditas, Baleaticae nascuntur in speluncis. Laudatae etiam in insulis Caprearum.

Mare rubrum
Afric.
Balean.

18 Cedris.

Libanus

¶Libanus mons phoeniciae cedris abundat. Pontā in Stellis. Carmeliq; apices, quin & Libanitida cedrum: Sedulius libro quarto. Mirabilium diuinorum: Semper habens frondes, & tanquàm Libana cedrus Multiplicandus adest. Vbi primam dictionis Libanus produxit. Quod imitari nollem. In Aegypto & Syria reges inopia abietis, cedro ad classes feruntur vsi. Autor Plynius libro decimosexto.

Libanum prima ambigua.

19 Cycnis.

¶ Cayster fluuius est Lydiæ, sardibus proximus abun/dans cycnis. Pro. libro tertio. Si qua ve Olorigeri visen/da est ora caystri. Ouidius libro quinto. Trist. Vtq; iacens ripa deflere caystrius ales, Dicitur ore suam deficiente necem. Item Poli. in Epig. Haud equidem dubitem vo/lucres superare canendo. Quas aluit campis vnda cay/stra suis. Richardus Bartholinus lib. 10. Austriados. Pur/pureusq; Aliacmon, Olorinusq; cayster. Volaterranus in Geographia, vbi mores Britannorum describit, ait cy/cnos ad Tamesis ripam non minus quatuor milibus cō/tinuo nutriunt. Anglia

20 Chalybe.

¶ Norici incolæ sunt Alpium, apud quos autore Ply/nio laudabiles sunt ferri & chalybis fodinæ. Hinc Hora/tius ensem Noricum appellat, vt Bapti. Pius chalybem libro quarto Elegi. Noricus aut tenero stat tibi corde chalybs. Norici

21 Cerastis.

¶ Cerastis serpētibus quadrigemina præferentibus cor/nua lybiam abundare, docet Lucanus lib. 6. dicens. Aut viuentis adhuc Lybicæ membrana Cerastæ. Lybia

22 Chelydris.

¶ Chelydrus serpens est, qui per terram se conuoluit, moraturq; tam in aquis, quàm in terra. Frequens est au/tem in calabria. Vnde Virgilius libro tertio, Georgi. Est etiam ille malus calabris in saltibus anguis. Spumā con/uoluens sublato pectore terga, Atque notis longām ma/culosus grandibus aluum.

23 Colossis.

¶ Colossi dicuntur grandes & corpulentæ statuæ, quæ, antiquitus diis erigebantur. Præcipuæ autem magnitu/dinis fuerunt Rhodii, & ille omnium maximus, qui So/li sacer habitus est, de quo in septem orbis miraculis di/ximus. Bap. Pius. Quiq; colossicolam fertur adisse Rho/don. Quintianus in cleopoli. Clara Rhodos proprium Rhodes

non amissura colossum est.

24 Crateribus.

Corith⁹ ℭIam docuimus quanta fuerit olim corinthii æris præstantia. Propterea Mantuanus lib. 2 Parthenices Marianæ. Craterem vocat corinthium dicens. Vbi purpura cingit Vasa corinthiacis crateribus ęmula.

25 Citro.

Mauritania ℭCitrus arbor est frequens in Atlante monte Mauritaniæ, qua preciosæ admodum mensæ fieri consueuerunt. De his intellexit Politianus in Rustico, dicens. Nec Maurusiacos pulchræ testudinis orbes Delphica sustentat. Et Lucanus libro decimo. Dentibus hinc niueis

Atlas sectos Atlantide sylua Imposuere orbes. Et Martialis libro decimo. Et Maurusiaci pondera rara citri. Mantuanus in Epigram. Barbaram citrum preciosus Atlas. Ida funebrem peperit cupressum, Plyn. libro. 13. Atlanti confines sunt Mauri, quibus plurima arbor citri, & mensarum insania.

26 Cæpis.

Cumæ ℭCumas Cæpis abundare docet Columella libro decimo scribens. Quæ pariunt veteres Cæposo littore cumæ.

27 Colocasia.

Aegypt⁹ ℭColocasia herba est Aegypto peculiaris. Vnde Martialis. Niliacum ridebis olus, lanasq; sequaces, Improba quũ morsu fila manuq; trahes.

28 Corruda.

Germania ℭCorruda herba est quædam syluestris, qua superioris Germaniæ campos refertos esse scribit Plynius libro decimonono. cap. 8.

29 Carduis.

hispania ℭVolaterranus ait carduos Hispanos miræ magnitudinis esse, præstantisq; saporis. Plynius eos commẽdat, qui apud carthaginem, & cordubam nascuntur.

30 Cappari.

ℭCapparis frutex est humi sparsus, spinosus, hami istar

nascens in locis asperis, & grana habens mali punici gra
us similia. Optimus aduehitur ex Alexandria. Alexan/

31 Conserua. dria

℄ Conserua herba est à conseruando nomen adepta, fre
quens in fluminibus alpium. Alpes

32 Casia.

℄ Casia herba est suauissimi odoris, & cynnameæ virtu/
is. Nascitur autem in felici arabia. Arabia

33 Cerasis.

℄ Cerasus cerasuntis oppidum est Ponti, quod à ceraso
um arborum multitudine nomen suum traxit. Reperiu/ Cerasus
ur etiam in Lusitania & ripis Rheni, inquit Plynius.

34 Cotonis malis.

℄ Cotoneis malis abundat cydon cræte oppidum, à cu/ Cydon
us nomine cydonia aliter dicuntur.

35 Cancris.

℄ Phœnicia cancros habet littorales tantæ velocitatis, Phœni/
t vix compræhendi possint. cia

36 Cuniculis.

℄ Plynius scribit tantum olim fuisse cuniculorum in
alearibus insulis multitudinem, vt populatis, & corro/ Baleares
is messibus, famem incolis attulerint.

37 Calceamentis.

℄ Sicyon vrbs fuit inter corinthum & Achaiam, in qua
iebant calceamenta, quæ in deliciis apud eos habeban/ Sicyon
ur, qui cultui corporis studebant & elegantiæ.

38 Chrysocolla,

℄ Chrysocolla humor est in puteis, per venam auri de/
luens, Laudatior autem habetur in Aurariis cypri. Lau/
datissima est in Armenia, Secunda in Macedonia, Largis/ Cyprus
sima in Hispania, inquit Plynius.

39 Coticula gemma.

℄ Coticula gemma est, arguens cuiusmodi, & q̃ purum
it aurum. Aliter Heraclius, seu Lydius dicitur. Repentur Tmolus
n flumine Tmoli Armeniæ,

40 Carbunculis.

India ¶ Carbunculus lapillus est, ignis fulgorem proferens. Laudatissimus aduehitur ex India, licet Carthagine &
Carthago Massylia Massyliæ reperiatur.

41 Calce.

Tybur ¶ Volaterranus ait in Tybure oppido ingentes esse fornaces, vbi calx effoditur.

42 Cotono.

¶ Cotonum verbo Gallis peculiari, est lana, seu lanugo tenuissima, mollicia, & candore excellens, qua delicatæ vestes Aegyptiis sacerdotibus quondam fiebant. Aliter Gossipium vocatur. Nascitur in calabria. In in-
Maltha sula item Maltha prope Siciliam. Sed optimum veni
Syria ex Syria.

43 Carpionibus.

Bænac⁹ ¶ In Bænaco lacu (quem ab Anguillarum multitudine
Anguillarum multitudo ubi. commendat Plynius) nunc frequentes inueniri carpiones testis est Volaterranus.

44 Cocco.

Coccus ¶ Coccus pro purpura sumi solet. Vnde vestes coccinæ Martialis. Coccina famosæ donas, & Ianthina moechę Quintilianus libro primo Nondum verba exprimit, &
Coccum iam coccum intelligit. At coccum in neutro genere granum est, seu frutex, quo fullonum tinctura conficitur
Asia Nascitur optimum in Asiæ partibus. Nunc omnium op-
Valentia timum è Valentia Hispaniæ oppido aduehitur. Est & Eliberis vrbs Hispaniæ, quæ ab eius grani copia, Granata dicta est.

45 Chalbana.

Metopion ¶ Chalbana frutex est odoratus, seu liquor ferulæ, Thu-
Syria ris specie, Metopion aliqui vocant. Reperitur in Syria.

47 Cercopythecis.

¶ Cercopytheci animalia sunt de genere Simiarum, cauda quinum cubitorum, Barba propensa, coma humana, alba facie, Reliquo corpore nigrantes. Versantur in montibus Indiæ apud Taxilam ciuitatem copia quidem

quidem tanta, vt alexandro illac trāseunti, terrorem in/cusserint,

47 Callitrichibus.

Callitriches etiam sunt de genere Simiarum. Barbam habent in facie, & lata sunt cauda, neq; viuunt in altero, quàm æthiopico solo. Aethiopia

48 Cynoprosopis.

Cynoprosopi animalia sunt eiusdem fere speciei, capite, dentibus, ac pelle canibus prope similes, hominibus reliqua Reperiuntur in desertis Indiæ Aethiopiam versus. Aethiopia

49 Catoblectis.

Catoblectum Africa gignit tauro prope similem, aspectu terribilem superciliis altis, extantibus oculis, in recessu sanguineis & in terram semper depressis, iuba equina, quam ad certamen eregit. Africa

50 Chenalopœcibus.

Chenalopœx auis est minor ansere. ex Vulpis & Anseris forma, aquilæ & Feli inimicus, fœtum mira complectens charitate. Plynius ait hanc autem frequentem esse apud Britannos in mensarum deliciis, Britānia

51 Cinnamulgis.

Cinnamulgus auis est in Arabia, quæ in surculis sui nominis ædificat. Arabia

52 Cephalis piscibus.

Cephalus piscis est à cuius frequentia Cephalenides insulæ iuxta Actium oppidum nomen traxerunt. Cephalenides

53 Chytarœdis piscibus.

Chytharœdum piscem habet mare rubrū, cui inde nomen datum ꝙ à cauda ad verticem lineas habeat instar neruorum musici instrumenti distentas. Mare rubrum

54 Coronis.

Elis vrbs fuit Græciæ prope quam celebrantur ludi Olympici, variisq; coronis donabant pugiles. & Athletæ. Seneca in Troade. Pharin, an Pisam Iouis & Coronis Elida claram. Elis

55 Castaneis.

Petragorici ¶Habent Petragorici Galliæ Aquitanicæ populi tantā Castanearum & glandium multitudinem, vt earum arboribus & syluis plena sit regio, qui porcos pinguefaciunt & saginant, Laudatissimum Castaneis patria Tarentum, & in Campania, Neapolis,

56 Cetis piscibus.

Africa ¶Plynius libro.31.scribit Cetos sexcentorum pedum lōgitudinis, & trecentorum sexaginta latitudinis in flumen Arabiæ intrasse. Coracini pisces peculiares sunt nilo. Cerusam habet Rhodus. Cotes Taygetus & Creta. Chrystallum India. Cylindros gemmas India. Coralochatem Creta & Oetha Cacopyritem gemmam Cappadocia. Choa item Choaspes Cytisum herbam Cyclades, Caprificos arbores cea insula. Cumeres Africæ copiosissimi sunt & grandissimi. Præcipui nascuntur in Arabia, mox cyrenis in arcadia similes Heliotropio. Ciminum herbā habet æthiopia. Coriandro abundat ægyptus. Camelos inter armenta pascunt Orientales. Autor. Plynius.

¶Loca diuersis rebus abundantia.

¶Delitera D.

1 Draconibus, Massyllia, india, Aethiopia.
2 Disciplinis, Aetna.
3 Diuitiis, Syracusę. Rhodos,
4 Dictamo Ida.
5 Dipsadibus. Garamantes. Lybia, arabia.

1 Draconibus.

Massyllia Frequentes sunt in Massyllia africę Dracones, qui propterea Massylli dicuntur à poëtis, Pamphilus Saxus Aurea massylli dicuntur quæ poma Draconis, India India fert Dracones tantæ magnitudinis, vt Elephantes (quibuscum certant) circunflexu facicili ambiāt nexuq; nodi præstringant. Autor Plynius libro octauo cap. vndecimo Apuleius libro vndecimo Hinc dracones

Indici, inde Gryphes Hyperborei. Generat Dracones æthiopia, indicis pares, vicenum cubitorum Asachei quoque populi sunt in æthiopia apud quos maxime nascuntur, ita vt cratium modo impliciti erectis capitibus velificent ad meliora pabula Arabiæ. Autor idem Plynius. Aethiopia Asachei

¶ De Athenis cicero libro primo de Oratore. Atque vt omittam Græciam & illas omnium doctrinarum inuentrices Athenas, in quibus summa dicendi vis, & inuenta & perfecta est. Vnde & Ouidius in Epistolis, Atque aliquis doctas iam nunc eat (inquit) Athenas. Athenæ

3 Diuitiis

¶ Fama est syracusano opibus olim adeo creuisse, vt sequenti prouerbio fecerint locum. Vobis ne decima quidem Syracusanorum adest, quum diuites alloquimur. Est & aliud argumentum miræ eius vrbis opulentiæ, quod die quodam, terrestrem & maritimum contraxerit exercitum. Non aliam ob causam poetæ fingunt imbrem aureum olim in Rhodum pluisse, quam ob immensas eius vrbis diuitias, Quintianus in Cleopoli. Sit fertilis auro Magna Rhodos quondam descenderit aureus imber in Rhodon. Marullus. Non salamis. non clara suo Rhodos aurea Phœbo. Syracusæ Prouerbium. Aureus Imber. Rhodos

4 Dictamo herba.

¶ Dictamus, seu Dictamum herba est, qua lacerti cum serpentibus pugnaturi se refouent. Frequens est autem in ida monte Cretæ. virgilius libro. 11. Dictamum genitrix Cretæa carpit ab Ida, Dictamus Dictamum. Ida

5 Dipsadibus serpentibus.

¶ Dipsas serpens est minor vipera, qua demorsi, feruescunt siti, & tandem emoriuntur. Frequens est apud Garamantes. Vnde Syllius libro. 13. Quippe atro rapidas efferuescente veneno Dispadas, immensis horrent Garamantes arenis. Reperiuntur etiam in Lybia, & arabia. Garamantes Arabia Lybia.

Loca diuersis rebus abundantia.

De litera E.

1 EQuis, Argos, Thessalia, Astruria, Agragas, Bibiis, Nilaeus, Elis, Argeus, Olysipus, Scythia, Nesi, Irlandria Satrianum, Tunis.
2 Elephantibus, Corsellae, Africa, Sala Tingitana, Aethiopia, Lybia, Getulia, India, Marmatica, Taprobane, Troglodytae.
3 Ebore, Indya assyria.
4 Echinis piscibus, Misenus,
5 Electro, Electrides, Aethiopia.
6 Ebeno, Aethiopia.
7 Eruca, Hispania,
8 Exocoetis piscibus, Arcadia.
9 Exercitu, Meroë
10 Aliis rebus, alia quaedam loca.

1 Equis

Arogs — ARgos ab equorum praestantia commendat Horatius libro primo Car. dicens. Plurimus in Iunonis honorem Aptum dicet equis Argos, ditesque Mycenas. Marullus. Non Ithace, prae nobile equis non Argos alendis. Equo pugnare Thessalorum est inuentu. Et primum Thessalia qui vsus repertus est, lucanus. Thessalia — Thessalicus sonipes, bellis feralibus omen. Antiquitus prima laus fuit equarum Thessaliae. Hinc adagium Erasmo positum. Decernitur equa Thessalica. De summo praemio. Caesar equorum Thessaliae in tauros dimicantium, eosque perimentium spectaculum Romae exibuit. Strabo quoque ait Thessaliam pascendis equis esse commodissimam, qui Arcadicos & Epidauritos maxime praecellant. Asturia — Asturia vrbs Hispaniae equos habuit (qui tollutarii dicuntur) gressus molliter glomerantes, alterna crurum explicatione. Syllius His paruus sonipes. nec Marti notus, at idem aut incocusso glomerat vestigia dorso, Aut molli pacata celer trahit esseda collo. Martialis. Hic breuis ad nume-

rum rapidos qui colligit vngues, Venit ab Hispanis gentibus Astur equus. Agragas, seu Agrigentum Siciliæ oppidum, habuit optimos equos. Virgil. libro tertio Aeneid. Ardus inde Agragas ostentat maxima longe Moenia, magnanimum quondam generator equorum. De Bilbili Celtiberiæ, ciuitate Martialis. Videbis altam Liciane Bilbilim Equis & armis nobilem. Nisæus mós est in mœdia, in quo pulcherrimi itidem nascũtur equi. De Elide Græciæ vrbe, Sidonius Non hic Elida nobilem quadrigis. Proper. libro. ii. Et quas Elis opes ante pararat equis: Tibullus Qui prior Elæo est carcere missus equus. Virg. Elia, dum palmas Epyros equarum. De Argæo Cappadociæ monte Claudianus lib. 1. in Ruffi. Volucrũq; pares Argæus equorum. In Olysippo Hispaniæ vrbe, equæ venerem sibi figurantes, hausto Fauonio dicuntur concipere. Equis abundat Scythia, Asinis carens propter immensum frigus, Sunt in eadem regione populi, equorũ carnibus vescentes, quos Ptolemeus Hippophagos vocat. Scythæ (inquit Plynius) equitatus equorum gloria strepunt. Nesi populi sunt in Scythia Europæa optimis quondam equis abundantes, quibus reges vtebantur. Irlandria regio equos habet vectorios præcipua bonitate quos vbinos vocant, celeriores Anglicis. De Satriano vrbe Appuliæ, Horatius. Me Satrianæo vectari rure cabello. Tunis vrbs Africæ, habuit prestantes cursu quos barbaros vocant, quales in Massylia, Numidiaq; passim reperiuntur. Ex Tyrrheni maris insulis presertim corsica & sardinia, adducuntur breues admodum sed animo generoso atq; audaci ingressu & irrequieto. Ex germania grauiores, quam succusarii dicuntur Festo Nonio Tortores, Plauto Cruciantes. Herodotus scribit in Paremitana regione Aegypti equos esse fluuiales, vngulis bouinis, simo naso, equina iuba, eminẽtibus & cancellatis dentibus, fulgida cauda, magnitudine maxime tauri, crasso corio, vt ex eo arefacto fiat pila missilia. Idẽ ait circa Mœotis paludem (vnde profluit Hypanis) equos esse sylue-

Agragas
Bilbilis
Nisæus
Elis
Argæus
olysipp.
Scythia
Hippophagi
Nesi
Irlãdria
satriarianum
tunis & alia loca
Germania
Paremitana Regio
Mœotis Palus

stres & candidos.

2 Elephantibus.

Corsellę Africa ℭCorsellæ oppidũ est in Africa vbi prægandes sunt Elephanti, quorũ etiã multitudo est in tota ferè Africa, Autore Pynio. Sala quoq; oppidũ Mauritaniæ, greges habet plurimos Elephantũ. Plynius de Tingitania Africæ prouincia scribens, Ipsa (inquit) prouincia ab Oriente montosa fert Elephantes, Herodotus in Thalia ait Aetiopiã terrarum habitatarum Vltima Vastos fere Elephãtos, prominentibus vtrinq; dentibus, Lybia, Syllius libro tertio Belua nec retinent tardante Lybissa timore. Plynius scribit in India gentem esse cuius rex quadraginta milia Elephantorum in armis habeat, alios item ibidem esse populos Palybotros nomine, qui Elephantorum nouem milia regi suo per omnes dies stipendientur. Vnde (inquit ille) coniectatio ingens opum est. Idem libro. 8. scribit. Indicum Elephantum Afri pauent, nec contueri audent. Nam & maior Indicis magnitudo est sunt & alii populi Oraturæ, quorum rex habet decem milia Elephãtorum. Automelæ oppidi rex Elephantes habet. 1600. Pauperior Charmorum rex Elephantos. 60. Pandi gens sola indorum regnata fœminis, quingentos habent Elephantos. Galterus libro primo Alexandreidos. Nobilium multa regionum laude superbit, Hæc diues gemmis, Elephantibus India barrit. Hinc decenti Epitheto poetæ Indicum vocant Elephantem. Martianus Capella, indicos (inquit) Elephantos organica permulsos detineri voce compertum.

Sala

tigitania

Ethiopia

Lybia

India

Oratur.

Automel.

Pandi

Marmarica ℭHabet Marmarica regio Africæ Elephãtos, Sidonius. Non si quas eboris trabes refractis Rostris Marmarici dedere Barri. Onesicritus apud Plynium libro sexto testis est Elephantos in Taprobane insula maiores bellicosioresq; quam in India gigni. Troglodytæ contermini Aethiopiæ, solo Elephantum Venatu nutriuntur.

taprobane

Troglopytæ

3 Ebore.

India ℭIndia Virgilius. India mittit ebur, molles sua thura sa

bæi.Claudianus.Vobis rubra dabunt preciosas æquora pompas,Indus ebur,ramos Panchaia,vellera Seres,Horatius libro primo Car.Non aurum, aut ebur Indicum Marullus,Perlucebat aquis,quale ebur indicum Inclusum tenui vitro.Ouidius.Sectile deliciis India præbet ebur. Assyria.Idem Ouidius libro secundo Eleg.Mæonis Assyrium fœmina tinxit ebur. Assyria

4 Echinnis piscibus.

¶Frequenter esse iuxta Misenum promotorium Echinnos,docet Horatius libro secundo Ser.dicens. Miseno oriuntur Echinni,Pectinibus patulis iactat se molle Tarentum. Misenus

5 Electro.

¶Electrides Mœsiæ sunt insulæ(quas alii Cressarias vocant) dictæ,quod in his proueniret succinum ,quod illi Electrum vocant. Gignitur etiam in Aethiopia. Electrides Aethiopia

6 Ebeno.

¶Ebenum arborem nigri coloris, Itidem habent Aethiopes. Aethiopia

7 Eruca.

¶Eruca herba est Venerem excitans.Vnde Ouidius de Remed.Nec minus Erucas iubeo vitare salaces.Colu.li. 11.Excitet vt Veneri tardos Eruca maritos.Freqnens est in Hispania. hispania

8 Exocoetis piscibus.

¶Exocoetus piscis est siccum somni causa exiens.Hunc habet Arcadia. Arcadia

9 Exercitu.

¶Quo tempore Aethiopes rerum potiebantur, Meroë insula ducenta armentorum milia regi suo suppeditabat. Meroë

10 Aliis rebus,

¶Eupatoriam herbam mittit Arcadia . Euphorbiam Atlas,Eumetridem gemmam Lesbos.Equos pennatos Aethiopia. Arcadia Atlas Lesbos Aethiopia

De litera F.

1 FOrmicis,India,Dardæ,Aegiptus.
2 Frumentis,Cremona,Sicilia,Betica,Babylonia,Eleusis,Africa Appulia Gargan⁹morauia
3 Frugibus,Sicilia,Italia,Africa,Hispania, Sardinia,. Aegyptus,Fortunatæ insulæ Pyrasus,Aroa Thracia
4 Fructibus,Atlas,Campania.
5 Fagis.Chios.
6 Feris,Syluæ,Mauritaniæ,Scythia.
7 Ferro,Chalybes,Norici,Melita,Bibilis.
8 Fundis,Baleares.
9 Fauis,Hybla,Hymettus Pelignum,Germania.
10 Floribus,Gicilia.Enna,Saba Aetna,Hybla,Paphos,Turia,Cyrene,samos.
11 Fabis,Burcana.
12 Fraxinis,Ida,Cos.
13 Ficubus,Thessalia,Fortunatæ,India.
14 Figulinis officinis,Pythecusa.
15 Fontibus,Ida,Tomarus.
16 Flammis,Vesæuus.
17 Felibus,Tartessus
18 Fluminibus,India.
19 Ferulis,Aegyptus.

1 Formicis.

India — IN solitudine Indiæ arenosa,formicæ gignuntur canum quidem magnitudine minores Vulpium vero maiores Earum nonullæ apud regem Persarum visuntur in venatu captæ,inquit Herodotus. Aurum e cauernis ibidem eruunt. Propertius libro.2.Inda cauis aurum mittit formica metallis.

Dardæ — Apud dardas Indorum populos mons est trium miliū stadiorum ambitu,& sub eo aurifodinæ,in quibus formicæ vulpibus.non minores aurum offodiunt. Plynius

Aegypt⁹ — libro vndecimo scribit in Aegypto formicas esse magnitudinis luporum.

2 Frumentis.

¶ Cremona frumenti ferax est. Vnde Mantuanus. Et frumentiferæ cultissima rura Cremonæ. Plynius scribit Siciliam & Beticam frumenti adeo fœcundas esse, vt aristas centum granorum egerant. De Babylonia, Herodotus in clio. Hæc regio inquit, omnium (quas vidimus) optima est duntaxat ferendo frumento. Nam in arboribus ferendis, vite, olea, nequaquàm de principatu contendit. Cereris autem fructu procreando, adeo ferax est, vt nunquam non fere ducena reddat. Et vbi præstans bonitate se vincit, etiam ad tricena quaternum fere digitorum latitudine triticeis atque hordeaceis foliis. Frumentifera etiam est Eleusis vrbs Atticæ. Mantuanus in Dionysio. Misit & altricem frugum cerealis Eleusim. Africa. Horatius libro secundo Ser. Frumenti quantum metit Africa. Idem libro primo. Car. Quicquid de Lybicis verritur areis. Appulia. Idem Horatius libro tertio Car. Quàm si quicquid arat impiger Appulus, Occultare meis dicerer horreis. Gargarus mons, seu Gargara in plurali. Oui. Gargara quot segetes, quot habet Methymna racemos. Seneca in Theb. Hinc grata cereri Gargara, & diues solum. Morauia regio Bohemiæ vicina, pabulo frumento, & pecore abundat.

Cremōa
Sicilia
Betica
Babylonia
Eleusis
Africa
Appulia
Gargarus
morauia

3 Frugibus.

¶ Siciliam frugibus esse fœcundissimam constat. Stroza pater Aruaq; frugiferæ pinguia Sicaniæ Hinc orta est fabula de cerere, quæ ibidem fruges, & modum arandæ terræ commonstrasse dicitur. Et Cicero Siciliam horreum populi Romani vocat, quæ sæpe maximos pauerit exercitus, Strepit etiam hac vbertate Italia. Virgilius libro secundo Georgico. Salue magna parens frugum Saturnia tellus. Plynius libro tertio. capi. 5. Italiam vocat terram omnium terrarum alumnam. Idem libro quinto. de Africa loquens, Ita (inquit) appellatur regio fertilitatis eximiæ, cum centesima fruge agricolis fœnus reddente terra. Horatius libro tertio, Car. Fulgentem impe-

Sicilia
Fabula Cereris [illegible]
Italia
Africa

rio fertilis Africæ. Hispania. Martianus Capella: Europæ (inquit) lumen Hispaniæ contributum, fertili frugū, optimæq; prouinciæ, metallorum auriq; fœtura, & meri marmoris, gemmarumq; muneribus prædicandæ.

Sardinia ¶ Sardinia. Claudianus. Humanæ speciem plantę se magna figurat Insula, Sardiniam veteres dixere coloni, Diues ager frugum. Bap. Pius. Quum tu Sardiniæ feracis agros, Et pingues segetum vales acetuos Gargani superare nunc remoti. Plynius libro vigesimoprimo Capite

Aegypt⁹ 15. scribit Aegyptum frugum esse fertilissimā. Vnde Priscianus seu Rhenius in Dionysii Geographia. Hinc Nilus currens ad partes flumine pingui, Fertilis ægypti terras fœcundat opimas. De Fortunatis insulis, Horatius in

Fortunatę insulę Epodo. Petamus arua, diuites & insulas, Reddit vbi cere

Pyrasus re tellus inarata quotānis. Homerus scribit tēplū cereris

Aroa fuisse in Pyraso vrbe Phthiæ, propter copiā frugum eius loci. Aroa vrbs Achaię nomē sumpsit ab Aratro, ꝙ sit pa

Thracia riter ferax frugū. Est fertilis Thracia frugum & frigore, & ęstibus, vt Africa & Aegyptus, inquit Plynius.

4 Fructibus.

Atlas ¶ Plynius libro quinto, scribit Atlantem Mauritaniæ montem, opacum nemorosumq; esse, & scatebris fontium riguum, qua spectat Africam, Fructibus omnium generum sponte ita subnascentibus, vt nunquàm satietas voluptatibus desit.

Cāpania ¶ Cicero de lege Agraria contra Rullum. Campania (inquit) semper superbit bonitate agrorum, & magnitudine fructuū, salubritate aeris, & pulchritudine regionis.

Viuaresium ¶ Viuaresium prouincia est superior linguæ Oxitanæ, Rhodano cōtermina, qua prospicit Orientem, terra quidem montosa, ruentibusq; impetu miro torrentibus vbiq; irrigua, frequens & velut turrita montium multitudine, præter cæteras Galliæ partes. Quod tamen de bonitate, & fertilitate loci nihil adimit, imo vero auget inusitata quadam natura, Nam vt accepi ab honestissimo, & doctissimo viro, verborūq; nō ꝓdigo GEOR-

GIO BERNARDO eius loci indigena, illustrissimatis, & à Troianis Oriundæ Turnonum familiæ domestico, terra ipsa tanta rerum omnium fœcūditate excellit, vt genuinis opibus contenta, alienarum mercium nihil indigeat. Nam (quod est precipuum) vina profert laudatissima omniumq; laudibus nemine reclamāte longis interuallis anteferenda. Qua parte respicit Occidentem, montes habet, electissimis raraq; bonitate castaneis refertissimos. Omnium præterea pomornm, nucum & aliorum hoc genus fructuum adeo ferax, vt nec pyra calabriæ nec hortos Hesperidum, nec Phæacum, pomaria conferre liceat. Granis, herbis, floribus, violis fructibus intantum fœcunda, vt in ea pingenda, omnibusq; dotibus ornāda, vires suas exercuisse natura videatur. Vbertatem & copiā leguminum si videres, rapereris in admirationem, tibiq; iucundum esset istic relicta patria exulare. Nec immerito Viuaresium à vita aut viuariorum multitudine nomen meruit. Habet enim leporaria, Ornithones, Auiaria, & cætera, quę villaticā decent pastionem. Ei loco nunc præest. D. Claudius de Turnone antistes populi eiusdem meritissimus, doctissimusq; literarum, & amantissimus, terræ suę fertilitatem, morum & virtutum multitudine referēs, scelerumq; tribulos & vrticas, à grege suo opere & verbo euellens, quem viri permota sanctitate, Anna Ludouici duodecimi vxor & Gallorū regina, Eleemosinariū sibi constituit, q̃ sciret hominē ipsum suapte natura liberalem esse, & propensa in pauperes cōmiseratione & pietate.

5 Fagis.

¶ Plynius lib. 16. scribit ex Cornelii Alexādrini testimonio, dulcissimas esse fagos in Chio insula, earumq; glandibus obsessos ibidem homines diu durasse. Chios

6 Feris.

¶ Polybius apud Plyniū prodit, ab Atlāte Occasum versus, saltus esse plenos feris, quas generat Africa. Scythia regio feris abundat, propter solitudinem hominum eius, Mauritania

Prouerbiũ. regionis, qui nullis certis sedibus vtuntur, sed vagi feruntur in plaustris. Vnde & Scytharum solitudo transiit in prouerbium.

7 Ferro.

Chalybes ℭChalybes populi sunt in Ponto, prope Themodoontem, qui optimo abundant ferro Virgilius libro primo, Georgico. India mittit ebur, molles sua thura Sabæi, At chalybes nudi ferrum. Norici Norici Alpium populi, venas ferri laudabiles habuerunt. Hinc Horatius ensem vocat noricum, dicens. Quas neque Noricus Deterret ensis. Idẽ in carmine Sæculari. Modo ense pectus Norico recludere. Melita quoque Siciliæ insula præstantes habet ferri Bilbilis fodinas. Bilbilis fluuius est hispaniç apud quẽ optĩa ferri temperatura fiebat. Hinc Horatius libro primo. Car. Loricas vocat Iberas, dicens. Quum tu coemptos vndique nobiles Libros Paneti, & Socraticam domum Mutare loricis Iberis, Pollicitus meliora, tendis.

8 Fundis.

Baleares ℭBaleares duæ sunt insulæ in mari Hispano, apud quas vsus fundæ repertus est, & adeo celebratus, vt matres filios suos aliis auibus olim vesci nõ paterẽtur, nisi quas funda fuissent adepti. Florus, cibum (inquit) puer à matre non capit, nisi quid ipsa monstrante percusserit. Lucanus libro primo. Et torto Balearis verbere fundç Ocior. Plynius libro tertio Baleares (inquit) funda bellicosas, Græci Gymnesias dixere, Virgilius libro primo Georgico. Stuppea torquentur Balearis verbera fundæ. Statius libro decimo. Roboraq́ꝫ, & grauidas fundæ Balearis habenas. Ouidius libro secundo Metamorpho. Non secus exarsit, quàm quum Balearica plumbum Funda iacit. Et libro quarto. Tantum aberat scopulis, quantum Balearica torto funda potest plumbo medii transmittere coeli.

9 Fauis.

Hybla Hymett⁹ ℭFauis abundat Hybla & Hymettus, Syllius libro. 14. Tum quæ nectareis vocat ad certamen Hymettum, Audax Hybla fauis. Claudianus. Hyblęos latebris nec spo-

liat fauos. Faui cæra spectabiles reperiuntur in Pelignis, Sicilia, Creta Cypro, Africa. Plynius scribit visum in germania octo pedum longitudinis fauum. Pelign

10 Floribus.

℄ Cilicia. Statius libro secundo Syl. Quid cilicum flores, quid munera graminis Indi? Enna vrbs Siciliæ. Stroza pater. Non tu floriferis in odoræ vallibus Ennæ. Saba. Statius libro quinto. Syl. Ver Arabum, Cilicumq; fluit floresq; sabæi. Aetna. Ausonius. Qualis floricoma quondam populator in Aetna. Cilicia Enna Saba Aetna

℄ Hybla. Ouidius libro quinto de Trist. Florida quàm multas Hybla tuetur apes. Martialis Libro secundo. Florida per varios vt pingitur Hybla colores. Mantuanus de sacris diebus. Olfacere Hyblæos flores, & Hymettia prata. Hybla

℄ Paphos. Crinitus. Seu tu floriferā cōcelebras paphon. Paphos

℄ Turia fluuius Hispaniæ. Claudianus, Floribus & roseis formosus Turia ripis. Turia

℄ Plynius libro vigesimoprimo. scribit Cyrenis semper flores esse laudatissimos. Cyrenæ

℄ Tritum Adagium est apud Erasmum. Samiorum flores, vbi quis extremam decerpit voluptatem, quòd ea insula florum vbertate claruerit. Samos Prouerbium

11 Fabis.

℄ Plynius libro quarto ait Burcanam insulam esse Ponti, quæ Fabaria dicatur Latinis, à multitudine frugis inibi sponte prouenientis. Est autem insula Oceani septentrionalis. Burcana

12 Fraxinis.

℄ Ida mons fraxinis abundat tantæ bonitatis, vt Citro sint similes, & ablato cortice plærunq; ementes decipiāt. Nascuntur & in Co insula, Autore Plynio. Ida Cos

13 Ficubus.

℄ Plurima ficus exit in thessalia & Macedonia, teste eodem libro decimosexto. Horatius in Epodo ait Fortunatas insulas abundare ficubus, scribens. Suamq; pulla Thessalia Fortunatæ insu.

ficus ornat arborem. Credibile est maximas esse ficus Indiæ, & valde spaciosas, quum sub earum vna turmæ condantur equitum.

Indiæ. Indiæ. (margin: India, manuscript)

14 Figulinis officinis.

Pythecusa. Pythecusa, Autore Plynio libro tertio dicta est non à simiarum multitudine, sed à figulinis. Pythos enim doli um dicitur.

15 Fontibus.

Ida. In Ida monte multi sunt fontes. Ex quorum duobus Scamander, & Simois scaturiunt. Ouidius libro secundo Metamorpho. Et tum sicca, prius creberrima fontibus Ida. Thomas Radinus. Ida multifons, Cyzicum Romanis honora. Propterea aquosam eam vocat Horatius libro tertio. Car. dicens. Qualis aut Nireus fuit, aut aquosa Raptus ab Ida. Ouidius libro sexto. Fast. Nec quas priamides in aquosæ vallibus Idæ contulit.

Tomarus. In Tomaro monte Epyri centum esse fontes docet Plynius libro quarto. Tomarus (inquit) mons centum fontibus circa radices Theopompo celebratus.

16 Flammis.

Vesæuus. Vesæuus mons Campaniæ, flammas quandoque proiecit. Mantuanus in Brixia. Et quæ flammiuomi pariunt arbusta Vesæui.

17 Felibus.

Tartessus. Tartessi populi sunt in Iberia, apud quos Feles maxime nasci dicuntur. Vnde natum Adagiū. Feles Tartessia.

18 Fluminibus.

India. In India mira est fluminum vastitas. Proditur Alexandrum magnum, nullo die minus stadia. 600. nauigasse in Indo fluuio, nec potuisse ante menses quinque enauigare, adiectis paucis diebus. Et tamen minorem Gange esse constat. Megasthenes apud Plynium sexaginta eius amnes prodit.

19 Ferulis.

Aegyptus. Ferulas in Aegypto præcellere scribit Plynius libro 13. cap. 22.

ℂDe litera.G.

Gallinis,Africa,Gallinaria.
Gemmis.Taprobane, India,Erithra, Idaspes, Garamantes,Mare rubrum.
Glandibus,Dodona.
Gruibus,Strymon,Biston.
Gazis,Persis.
Gryphibus,Hyperborei,
Gobiis,Venetiæ.
Glaniis,Glanius.
Gruibus piscibus,Mare rubrum
10 Galgulis auibus,Peloponnensus.
11 Graculis Veneti,
12 Glasco,Britannia.
13 Glaucione herba,Syria:
14 Gagate gemma,Lycia,
15 Gypso,Tymphus.
16 Aliis rebus,quædam alia loca.

1 Gallinis.

Varro Libro tertio de Re Rustica Gallinæ inquit, Africanæ sunt grandes, quas Meleagrides appellant Græci. De his loquitur Statius libro primo,Syl.dicens. Quas vdo Numydæ legunt sub austro. Et Martia.Ansere Ro.quamuis satur Annibal esset, Ipse suas nunquàm barbarus edit aues. Horatius in Epodo. Non Afra auis descendat in ventrem meum,Non Attagen Ionicus iucundior. Suetonius in Caligula. Hostiæ erant Phœnicopteri, Pauones, Tetraones, Numydicæ, Meleagrides. Gallinaria insula est in mari Ligustico,nomen inde sortitaq́, Gallinis abundet, Aelianus apud Volaterranũ testis est Meleagrides esse in Lero insula,quas fabula vult Meleagri Oenei filii natas, luctu patris in aues fuisse conuersas. Africa Meleagrides Gallinaria Leros Mele. Oenei natæ i aues.

2 Gemmis.

ℂPlynius lib.6.ait in Taprobane insula aurũ & argen-

tum esse in precio, Marmor testudinis simile, Gemmas, Margaritasq; in honore multo præstantiores. India variis abundat gemmis. Sabellicus. Cernere erat, quicquid gemmarum prodiga mittit India, quicquid opum pelago scrutatur Erithra. Propertius libro secundo. Indica quos medio vertice gemma tenet. Seneca in Hippolyto. Nec niueus lapis Deducat aures, Indici domum maris. Stroza pater, Quid iuuat in nitidis Indica gemma comis? Erithra rubri maris insula. Claudianus Talis Erithræis intextus Nebrida gemmis Liber agit currus.

India

Erithra

Idaspes

Garamantes

Mare rubrum

¶ Idaspes fl. Claudianus. Diues Idaspæis augescat purpura gemmis. Statius libro octauo, Thebai. Ceu modo gemmiferum thyrso populatus Idaspem. Seneca in Medea. Tepidis Idaspes gemmifer currens aquis. Garamantes populi Orientales. Syllius libro decimoquinto. Ardebat gemma Garamantide cærula vestis.

¶ Habet & mare rubrum gēmas varii coloris, magniq; precii. Seneca in Hercule Oethæo. Gestat pelagi dona rubentis, Nec gemmiferas detrahit aures Lapis Eoa lectus in vnda. Tibullus libro secūdo. Nec tibi gemmarum quicquid felicibus Indis Nascitur, Eoi qua maris vnda rubet. Idem. Et à rubro lucida concha mari. Et libro tertio. Quid ve in Erithræo legitur quæ littore concha. Idē lib. 4. Et quascunq; niger rubro de littore gemmas Proximus Eois colligit Indus aquis. Propertius lib. 1. Et legitur rubris gemma sub æquoribus. Idem. libro tertio. Et freta gemmiferi findere classe maris. Sunt & fluuii nonnulli gemmis nobiles, inter quos Acaxis, & Ganges numerantur à Plynio.

Plinij gemmiferi.

3 Glandibus.

Dodōa

¶ In Dodona Chaoniæ sylua primum repertus est glandis vsus. Virgi. libro primo. Georgico. Chaoniam pinguem glandem mutauit arista.

4 Gruibus.

Strymō

¶ Apud Strymonem fluuium, & Bistonem lacum Thraciæ, grues maxime per æstum morantur. Virgilius libro primo.

primo Georg. Nihil improbus anser, Strimoniæq; grues & amaris Intyba fibris Officiunt, Lucanus libro iii. Desetur Strymon, rapido committere Nilo Bistonias consue tus aues.

5 Gazis.

℄ Gazę dicuntur diuitiæ Persarum, quos auro, gemmis & vnguentis refertissimos fuisse constat. Statius libro primo Syl. Dignæ Mydæ Crœsiq; bonis & Perside Gaza. Sabellicus, Regia quod Crœsi cepit, quod Persica regũ Gaza vetus. Persis

6 Gryphibus.

℄ Gryphes habent Hyperborei septentrionales Politianus. Gryphes Hyperboreos Nemesis, Cytheræa columbas. Hypbores

7 Gobiis.

℄ Gobiis VEnetiæ. Martialis. In VEnetis sint lauta licet conuiuia terris, Principium cœnæ Gobius esse solet. Venetiæ

8 Glaniis.

℄ Glanii pisces sunt quos Volaterranus ex testimonio Stephani grammatici, ait nasci apud Glanium cumarum fluuium. glaunius

9 Gruibus piscibus.

℄ Grus piscis est habens os ceruicem grui aliti similem & squamas instar pennarum eius. Nutrit hunc piscem corinthium pelagus, magnitudine pedum Corinth.

10 Galgulis.

℄ Galgulus auis est magnitudine turturis, toto corpore viridis frequens in Peloponneso. Pelopõnesus

11 Graculis.

℄ VEnetorum Adriam incolentium regio tot habet graculos, vt fruges populentur, & iacta absumant semina. Veneti

12 Glasco.

℄ Glascum herba est, qua Plinii temporibus Britanni se inficiebant, atro colore terrorem ostentantes. Vnde Martialis. Barbara de pictis veni Bascanda Britanis. Bap. Pius. Et Galatæ, Helueiiq; truces, pictiq; Britanni. Britãnia

13 Glaucione.

Syria ¶ Glaucion herba est foliis similibus Papaueris. freques in Syria.

14 Gagate.

Gagates ¶ Gagates lapillus nascitur in Lycie, iuxta hostium Gagatis fluuii, vnde nomen traxit.

15 Gypso.

Tymph° ¶ Gypsum Thympheticum laudat Plynius, à Tympho oppido. Plurimum quoq; efoditur in Epyro. Fit etiam in Phœnicia, Turiis & Perrhebia.

16 Aliis rebus.

¶ Gentianam herbam habet Phœnicia & Illyricum, Calestitem gemmam Achelous, Galbanum herbam, Syria.

¶ De Litera H.

1 Hircis. Cinyphs.
2 Hydris, Nilus.
3 Helleboro, Oetha, Anticyra, Helycon.
4 Herbis, Aegyptus, Italia, Acis. Epyrus.
5 Herbis veneficis, Scythia, Caucasus, Colchos, Iberia Pontus, Thessalia.
6 Hortis, Phæacia Syria.
7 Hyacintho, Aethiopia.
8 Hysopo, Cilicia.
9 Helenio, helena.
10 Hippice, Scythia
11 Herodiis auibus, Diomedæa.
12 Helopibus piscibus, Pamphylia.
13 Hircis piscibus, Cyrenaicum mare.
14 Aliis rebus, quędam alia loca.

1 Hircis.

Ciniphs Cinyphs fluuius est Africæ apud quem grandes nascuntur hirci, villoq; tonsili, Virg. Nec minus interea barbas, incanaq; menta Cinyphii tondet hirci. Pontanus. Iure cui Marsi inuideant, & ipsi Cinyphæ hirci.

2 Hydris,

¶Nilus fl. Mantuanus in Aprili. Niligenas abigens ab ouilibus hidros. Nilus

3 Helleboro.

¶Plurimum hellebori nascitur in Oetha monte, autore Plynio. Supra Anticyram quoq; montes sunt petricosi, in quibus copiose prouenit helleborum. Hac autem herba purgantur insaniæ. Propterea Liuius Drusus Tribunus pl. quum morbum Comitialem pateretur, Anticyram dicitur nauigasse, in eaq; insula helleborum bibisse, atq; ita morbo liberatum Vnde etiam Horatius in Arte. Si tribus Anticyris caput insanabile, nunq̃ Tonsori Licino cõmiserit Ouidius. 1. bibe (dixissem) purgantes pectora succos. Quicquid & in tota nascitur Anticyra. Apud helyconem Bœotiæ montem, nascitur quoq; optimum, & cerebro vtile, purgandæq; insaniæ itidem efficax. Oetha Anticyra. Liuius Drusus. Helycon.

4 Herbis,

¶Homerus apud Plynium lib. 15, gloria herbarum Aegypto tribuit Diodorus de Aegypto lõquens, Terrã, (in quit) inculta relicta, pecori ad pastũ adeo exuberat herbis, vt oues bis anno pariant, bisq; præbeant lanam. Aeschylus apud Plynium. Italiam herbarum potentia refertam prodit. De Aci fluuio, Ouidius lib. 4. Fast, Præterit & ripas herbifer aci tuas. Epyrus. Idem Ouidius libro. 8. Metamorpho. Misit aprum quanto maiores herbida tauros Non habet Epyrus. Aegypt9 Italia Acis Epyrus.

5 Herbis veneficis.

¶De Caucaso & Scythia, Claudianus libro. 1. in Ruff. Funestarumq; potestas herbarum, quicquid lœthali gramine pollens Caucasus & Scythicæ vernant in gramine rupes. Colchos & Iberia. Horatius in Epodo. Herbasq; quas Colchos atq; Iberia mittit venenorũ ferax. In põto quoq; prouentus est malorum graminum. Virg. in Buc. Has herbas, atq; põto mihi lecta venena Ipse dedit Mœris, nascuntur plurima Ponto Mantuanus in Alphonso Caucas9 Scythia Colchos Iberia. Pontus.

libro secundo Virosi infamia ponti Gramina, queis olim Medea venefica, matris Docta scelus, nec non Ithaci ducis hospita Circe, In varios vultus homines mutare solebant. Thessalica Seneca in Hercule Oethœo. Quas Pontus herbas generat, atq; Thesala sub rupe Pindus. Tibullus libro secundo. Quicquid habet Circe, quicquid Medea veneni, Quicquid et herbarum Thessala terra dedit.

6 Hortis.

Phæacia ℂIn Phæacia horti fuerunt memorabiles, & pomaria variis referta fructibus. Quæ quum magno studio coleret rex eius loci Alcinous, deus hortorum creditus est Sabel. Nemo amplius hortos Phæacum aut nemus Hesperidum mirabitur vllus. Statius libro primo Syl. Quid bifera Alcinoi laudem pomaria, vosq;, qui nunquam vacui prodistis in aëra Rami? Syria fuit in hortis operosissima, autore Plynio. Inde quoq; est prouerbium Græcis. Multa. Syrorum olera

Syria

7 Hyacyntho.

Æthiopia ℂHyacinthum florem mittit æthiopia, frequens etiam, nascitur in thermis Diocletianis, Eximie quoq; prouenit in Gallia autore Ply.

8 Hysopo.

ℂHysopum montanum & hortense optimum nascitur in cilicia, in Tauro monte, Dein probatur Pamphilium & Smyrnæum.

Cilicia

9 Helenio.

Helena ℂHelenium flos est, quem lachrymis Helenæ fabulantur natum. Reperiuntur in Helena insula.

10 Hippice.

ℂHippice herba est qua pasti equi diuturnam famem sustinent. Vnde nomē sumpsit. Frequēs est in Scythia, Pręs dulcis circa Bœotiam:

Scythia

11 Herodiis.

Diomedæa ℂHerodii aues sunt prope flumina degentes, frequentes in Diomedæa insula.

12 Hircis piscibus.

¶Hirci pisces circa Cyrenaicum sardorumque mare obertantes. visuntur cum Delphinis. Cyrene

13 Aliis rebus.

¶Heliotrophium herbam mittit æthiopia. Hephestitem gemmam, Corycus. Hexeconthalithum gem. Troglodiræ, Hematitem, Aethiopia, Hydromellem Phrygia. Hyænas animalia, Africa. Hematopodes aues Aegyptus, Hamoniacum africa. Hiacynthos gemmas Aethiopia, atque etiam Chrysolytos, aureo colore translucentes. Quibus præferuntur Indicæ, & (si variæ non sint) Bactrianæ.

Heliotrophium
Hephestites
Hematites
Hyænæ
Hamoniacum
Chrysolytos

De Litera. I.

1 Ignibus, Aetna.
2 Iaculis, Gnosos.
3 Iuncis. Nabathæi, Hispania.
4 Iri herba, Cyzicus.
5 Iride gemma, Persis.
6 Isati herba, Syria.
7 Iuniperis, Hispania.
8 Insulis, Illyricum.
9 Inchneumonibus, Aegyptus.
10 Ibidibus, Pelusium.

1 Ignibus.

¶Aetna inter montes igniferos numeratur. Statius libro quinto Theb. vbi ignifera fessus susp'rat in Aetna Mulcifer. Et libro tertio. Achil. Ignifera quæ fulmina posceret Aetna. Lucanus libro primo. Et ardenti ciuilia bella sub ætna. Aetna

2 Iaculis.

¶Gnosos vrbs est Cretæ, cuius incolæ iaculis claruerunt. Mantuanus in Eprigram. Gnosiacis alcon, iaculis clarebat & arcu Lucanus libro. 3. Gnososque agitare pharetras Docta, nec Eois peior Gortina sagittis,

3 Iuncis.

¶Inter iuncos præstantissimus est Nabatheus, deinde

Arabicus, quem quidam Babylonicum vocant. Tertius
hispania Lybicus, prope inutilis. Laudatur & hispanus, quo fi
unt funes.

4 Iri herba.

Cizicus ¶ Iris herba est odorata, Rhaphano similis, vnguentisq; & medicinæ aptissima. Frequens est in Cyzico insula.

5 Iride gemma.

Persis ¶ Iris gemma (quam crematam, tusamq; ad Echneumonum morsus remedio esse hotus apud Plynium prodit) nascitur in perside.

6 Isati.

Syria ¶ Isatis herba est fullonia, rubro colore, quam mittit Syria,

7 Iuniperis.

hispania ¶ Scribit Plynius libro decimosexto vastas esse iuniperos in hispania.

8 Insulis.

Illiricum ¶ Idem libro tertio ait illyrici oram mille amplius insulis frequentari, propter naturam vadosi maris,

9 Ichneumonibus.

Aegypt⁹ ¶ Ichneumon serpens aspidi infestissimus. frequens est in Aegypto.

10 Ibidibus.

Pelusiũ ¶ Ibis auis circa Pelusium tantum nigra est, cæteris omnibus locis candida.

¶ De Litera L.

1 Lanis, Miletos, Tarentum, Canusium, Britannia. Lingones, Melite, Lucerna,
2 Laserpicio Cyrenæ.
3 Lentisco. Linternus.
4 Lactucis, Circellæ.
5 Lauris, Olympus, Parnasus, Peneus, Permessus, Phocis, Sicion. ida.
6 Lacte, Sassina, Lintuani, Fortunatæ insulę.
7 Leonibus, Africa Getulia, Lybia. Caspia, Marmarica Massylia, Parthia, Mauritania, Syria,

8 Lente, Aegyptus, Pelusium.
9 Lino, Aegyptus, Cumæ, Tarraco, india, Setabis.
10 Larice, ida.
11 Luto fictili, Samos, Saguntus.
12 Lenis vestibus, Pellene.
13 Lapide speculari, Hispania.
14 Ladano, Arabia,
15 Lacertis, Arabia, Nysa, Aethiopia, Capraria.
16 Locustis, Casius mons, Thessalia, Lemnos, Magnesia Ephesii, Mare indicum, Cyrenæ, Syria.
17 Lupis piscibus, Tybris.
18 Lupis feris, Croton.
19 Lagnibus piscibus, Mæander, Strymon.
20 Loto arbore, Africa.
21 Lilio, Anthiochia.
22 Leporibus Baleares.
23 Lyncibus. Aethiopia.

Lanis.

Miletos Asiæ fuit ciuitas, prestantia Lanarum (quæ ibidem inficiebantur) memorabilis. Virgil. libro tertio. Geor. Quamuis Milesia magno Vellera mutentur Tyrios imitata colores. Et libro quarto Eam circum Milesia vellera Nymphæ Carpebant. Tarenti quoque optime inficiebantur Lanæ. Horatius lib. 2. Sermo. Lana Tarentino violas imitatata ueneno. In Canusio Appuliæ oppido, & caledonia seu Britannia fuit eximia lanarum bonitas, Quintianus in Cleopoli Fama Caledoniç fileat mi tacula Lanç Et Canusina simul. Lingonicas lanas probat Martialis lib. 11. dicens, Lingonicis agendum tumeat tibi culcitra Lanis. De Melita insula maris Siculi, Syllius lib. 14. Telaque superba Lanigera Melite, & littus piscosa Melacte. Luceria vetus fuit Dauniorum oppidum vbi sacrũ Mineruæ fanum extitit. Eius Lanas probat Horatius lib. 3 Car. Te Lanæ prope nobilem Tonsæ Luceriam, non citharæ decent. Plinius libro. 26. commendat Gallaticas,

Miletos
Tarentũ
Canusiũ
Caledonia
Ligones
Melita
Luceria

Hispania: Tarentinas, Atticas, Milesias. Plynius libro octauo de lanis & ouibus loquẽs, Hispania (inquit) nigri Velleris precipuas habet, Polentia iuxta Alpes, Canusia rutili, quas Erithras vocant, Item Betica, Vt Canusium, Fuluas Tarentum.

Polentia. Canusia. Betica. Tarentu.

2 Laserpicio.

Silphio. Cyrrenę ¶ Laserpiciũ genus est herbæ preciosissimæ, & in medicinis optimæ (Silphion Græci vocant) cuius succus Laser, folium maspetum dicitur. Nascitur hęc herba in diuersis locis. Sed oĩm laudatissima est apud Cyrenẽ Lybiæ Vrbem, Catullus ad Lesbiã Quã magnus numerus Lybissæ arenę Laserpici feris iacet Cyrenis.

3 Lentisco.

Lintern⁹ ¶ Linternus Campanię fluuius Lẽtisco arbore abũdat. Ouid. libro. 15. Hinc calidi fontes, lentisciferumq; tenetur Linternum.

4 Lactucis.

Circelæ ¶ Plynius libro. 19, ait Lactucas in binos pedes aliquãdo se pãdere, sed in Circelẽsi agro amplissimas prouenire.

5 Lauris

Olymp⁹ ¶ In Olympo monte (inquit idem libro. 16. capi. 33.) nulla est arbor Lauro copiosior. Idem libro. 15. Laurus (inquit) non quia perpetuo Viret, nec quia pacifera est, preferenda Vtique Myrto & Oleæ est, sed quia spetatissima in monte Parnaso, ideoq; etiã Apollini grata. Ouid. libro. 11. Ille caput flauum Lauro Parnaside Vinctus, Politianus in Nutricia, Non te Vates Parnasidę Lauro Nequicq̃ deus, & cithara dignatus honore est. Virg. libro. 2. Georg. Et iam Parnasia Laurus Parua, sub ingenti matris se subiicit Vmbra. Laurum Peneiam plęrumq; appellãt poetæ, à Peneo Thessalię fluuio, iuxta quẽ frequens est hęc arbor. Val. Flac. libro. 1. Et in summo Laurus Peneiã Cono, Stroza pater. Iuniperi Virides & te Peneia Laurus. Mantuanus libro. 3. Parth. Marianæ Narcissi caput attollunt, Peneia ridet Laurus. Permessum Boeotie fluuium Lauros habere docet Pontanus libro. 2. de hortis

Parnas⁹ Peneus permess⁹

hesp.dicens.Bænaci de fonte ferat Permeſſida .Laurum. Phocis Sabel.in Eleg.Phocaicæ Laurus,Libethridumq́; chori.Sicyon quoque vrbs Oleo & lauro abundat, vnde Sicyonia bacca dicitur,Plynius libro decimoquinto ait plurimam laurum in Ida, & circa Heracleam ponti prouehire. Phocis Sicyon Ida

6 Lacte.

¶Saſſina vrbs Vmbriæ, Plauti patria, Lacte abundat, Syllius Saſſina diues Lactis. Martialis. Metam quòd lactis ſaſſinate de ſylua. Lituania tantam habet lactis copiā vt eius regionis incolæ ſemper ferè lacticiniis vtantur & melle. Habent & Fortunatæ inſulæ magnam vim lactis, Vnde Hora.in Epodo. Illic iniuſſæ veniunt ad mulctra capellæ, Refertq́; tanta grex amicus vbera. Saſſina Lituania Fortunatę inſulę

7 Leonibus.

¶Africa. Ouidius libro quarto Triſt. Tempore Pœnorum compeſcitur ira Leonum. Idem de omnibus prope Africæ partibus memoratur. Getulia. Hora. At qui non ego te Tigris vt aſpera, Getuluſue leo frangere perſequor. Lybia. Martia. libro ſeptimo. Iam cernes Lybicum vallo aſſultare leonē. Caſpia. Statius libro octauo. Theb. Cæde redit, ſic Hircana leo Caſpius vmbra. Marmarica. Nemeſianus. Et ſua Marmaricos coget iuga ferre leones. Seneca in Agamemnone. Marmaricus leo Morſus cruentos paſſus audacis leæ. Maſſyllia. Codrus. Ante pauens capiet Maſſyllum dama leonem. Claudianus. Maſſyllam cerui non timuere iubam. Habet & Parthia leones. Marullus. Quos fera Tygris, quos leo parthicus. Mauritania. Pontanus. Sed prius aut mauro veniam fera præda leoni. Horatius lib.1.Car. Nec Iubæ tellus generat leonum Arida nutrix. Plynius lib.8. ſcribit ſolam Syriā leones nigros alere. Africa Getulia Lybia Caſpia marmarica. Maſſyllia Parthia Mauritania Syria

8 Lente.

¶Lens legumen eſt, quo qui veſcerentur, olim æquiore animo fieri crediti ſunt. Frequens eſt Aegypto, & Peluſio Nili hoſtio. Martialis. Accipe Niliacam Peluſia mu Aegypt. Peluſiū

nera Lentē.Virgi.lib.1.Georgico.Nec Pelusiacæ curam aspernabere lentis. Ouid.lib.5.Fasto.Et pereunt lentes, aduena Nile,tuæ.Quintia.I Orpheo.Cur pelusiacæ spreta est quoq; copia lentis.

9 Lino.

Aegypt⁹ ¶Abundat Aegyptus Lino tenuissimo. Syllius lib.3.Et pelusiaco filum componere Lino.Argumentum maximæ tenuitatis est, ꝙ singula fila.365.filis constare dicantur,cuiusmodi visa sunt in Thorace amasis regis,q Rhodi visebatur,autore Plynio. æthiopes, & Indi ex malis, arabes ex Cucurbitis,asiatici ex Genista Lina demetunt.

Cumæ Est & sua gloria Cumano in Campania,quo ad piscium Tarraco capturam vtuntur eius vrbis incolæ.Carbasinum Linum apud Tarraconem repertū est,ex quo Nautica vela conficiuntur,Ex quo & Carbasus nomen habet.Nascitur Li

India num in desertis Indiæ,apud Carystum insulam tanta bonitate & excellentia, vt margaritarum adæquet preciū. Carbasinis vestibus Indi & arabes corpora velant, quæ sunt auro purpuraq; distinctæ, vt scribit Curtius.Vn̄ Propertius lib.4.Raptave odorato Carbasa lina duci. Seta

Setabis bis vrbs Hispaniæ agrum habet nomine spartarium, à sparto lini genere.Plynius quoq; scribit citeriorē Hispaniam habere splendorem lini præcipuum. Setabica lina probat Catullus dicēs. Nam sudaria setaba ex Iberis Miserunt mihi muneri Fabullus,Et Verānius.Idem.Remitte pallium mihi meum quod inuolasti,sudariumq; setabum,Catagraphonq; linum.

10 Larice.

Ida ¶Laricem arborem frequentem esse in Ida,docet Plynius libro.16.

11 Luto fictili.

Samos ¶Samon & sagunthū luto fictili ad vasa aptissimo abūSagūth⁹ dare certum est. Martialis lib.8.Ficta sagunthino Cymbia malo Luto. Idem lib.14.Sume sagunthino pocula ficta luto.Eandem ob causam lagena vocatur saguntina à Iuuenale.

Carbasus

12 Lænis vestibus.

¶ Pellene vrbs fuit achaiæ, à Pellene Titane condita, apud q̃ optimæ fiebant Lænæ vestes, quæ egregię bellantibus dabantur in præmium virtutis. Pellene

13 Lapide speculari.

¶ Lapis specularis in Hispania reperitur, & in Bononia Italiæ, quem quidam humore terrę glaciari modo crystalli dicunt. hispania

14 Ladano.

¶ Ladanum frutex est odoratus, quo abundant arabes & Nabathæi Syriæ contermini. Arabia Nabathei

15 Lacertis.

¶ Nascuntur in Arabia Lacertæ duorum cubitorum, In Nysa vero monte Indiæ. 24. pedum longitudine. Volaterranus scribit in Aethiopiæ insulis captam à regibus Lusitaniæ Lacertam octonum cubitorum longitudine, tanto oris rictu, vt solidum infantem deuorasset. Capraria vna ex Fortunatis insulis, itidem lacertis referta est, autore Plynio. Arabia Nysa Aethiopia Capraria

16 Locustis.

¶ Incolę Casii montis adeò quondam locustis infestati sunt, vt contra eas Iouis auxilium implorauerint & seleucidum auium eas perimentium aduentũ. Graculi à Thessalis, Illiriis, & Lēniis nutriũtur contra locustas, quorum vi maxima obruuntur, vbi certa mēsura est pręfinita, quã singuli enectarunt ad magistratus deferant. Magnesii & Ephesii contra locustas ordine militari ad bellũ exeunt, tanta eorum animalium scatent multitudine. In mari Indico, locustæ aquatiles quaterna implent cubita, autore Plynio. In india ternum pedum longitudinis esse traduntur cruribus & femoribus serrarum vsum prębentes quũ inaruerunt. In Cyrenaica regione lex est ter anno debellandi eas. Necarii & in Syria militari imperio coguntur, quæ tamen Parthis in cibo gratæ sunt. Cassus Magnesii Ephesii India Cyrenæ Syria Parthi vescuntur locustis.

17 Lupis piscibus.

¶ Lupum piscem laudatissimum capi Romæ in Tyberi

fluuio ſcribit Plynius lib.9.

18 Lupis feris.

Croton — Cælius ſcribit Lupos apud Crotoniatas maxime ſcatere, à quibus Milonem ibidem deuoratum ſcribit.

19 Lagnibus.

Mæāder — Lagnis piſcis apud mæandrum & Lycum Aſiæ, item apud ſtrymonem Europæ fluuios cernitur.

20 Loto.

Africa — Loton arborem gignit Africa, ſed præcipua eſt circa ſyrtes, atq; Naſamones, autore Plynio.

21 Lilio.

Antiochia, Suſa — Lilium laudatiſſimum eſt in Antiochia & Laodicea ſyriæ mox in Phaſelide. Quartum locum obtinet in Italia naſcens. Suſa vrbs perſarum à Mennone condita nomen ſumpſit à Liliorum multitudine, Nam Perſæ ſuſam vocant lilium.

22 Leporibus.

Baleares — Baleares inſulæ tot quondam leporibus obrutæ ſunt vt eius loci habitatores aduerſus prouentum eorum, auxilium militare ab Auguſto petiuerint. Nam prius famē regioni populatis meſſibus attulerant. Leporem marinū tactu peſtilentem habet indicum mare.

23 Lyncibus.

Aethiopia — Lynceas frequentes generat Aethiopia, autore Plynio lib.8. Cap.12.

Habet Ledonem herbam Arabia, Leſbidem gemmā Leſbos.

De litera. M.

1 Melle, Hybla, ſicilia, hymettus, Attica, Calydna ſabæi, Calabria, Fortunatæ inſulæ, Cyrnus, Torini, India, mellaria.

2 Marmore, ſinada, Numydia, Laconia, Tænarus, Arabia, Thaſos, Caryſtos, Luna, Eurotas, ſyene, paros, ſicyon, chios.

3 Meretricibus,fuburra,Corinthus.
4 Myrtis,fparta.orontes,Eurotas.
5 Metallis,Ilua,Amathus,Temefe,Luna vrbs,Hifpa/nia,Italia.
6 Murice,Tyros,Africa,Baiæ,Getulia,Phocis,Teren/tum,fidon,laconia,affyria.
7 Muribus,Cofæ,Aegyptus,Argillus,Gyarus,Troas,Perfis,
8 Meffibus,India,Africa,Aegyptus,Lybia,Coronia,Gargarus.
9 Mercibus,Orientales,Thebæ,
10 Minio,minius.fifapo.
11 Margaritis,India,Taprobane,Perimula,Cafcãdrus,Tilos,Palæogones,Britannia.
12 Muli Hifpania.
13 Mulis pifcibus,mare ficulum.
14 Magalibus,Getulia.
15 Myrha,Arabia,Orontes,Affyria.
16 Mufculis,ftimphalis.
17 Muriis,antipolis.
18 Monilibus,India.
19 Murrha gemma,Parthia.
20 Montibus,macedonia,Corfica.
21 Molaribus,antron.
22 Melino,melo.
23 Magnete,India,fiphnus.
24 Melonibus,Oftia.
25 Mufcis,Cyrenæ,megaris
26 Myricis,Aegyptus
27 Mirobalano,Troglodite,
28 Malobathro,Syria.
29 Meliloto,Attica,Nola.
30 Mantichora India.
31 Menope,Pæonia.
32 Muribus araneis,Britannia.
33 Monocerote,Aethiopia.

34 Margaris piscibus, mare rubrum.
35 Membrana, Pergamus
36 Malis punicis, Carthago,
37 Malis Cydoneis, Cydon.
38 Milio, Aethiopia, Campania, Niuernia.
39 Malua, Arabia
40 Moly Herba, Cyllene.
41 Militibus, Italia.
42 Mulis piscibus, Oceanus septentrionalis.
43 Merulis albis, Cyllene.
44 Aliis rebus, alia loca.

1 Melle.

Hybla mons Siciliæ optimo abundat melle, Sidonius. Quales mellifera virent in Hybla. Martialis lib. 11. Mella iubes Hyblæa tibi, vel hymettia nasci. Pontanus. Regna tenet lanceis, quem florida deliquat Hybla, Hybla faui & melis, diues & Hybla Thymi. Sicilia (Sicilia) Varro li. 3. de re Ru. Propter hoc Siculū mel fert palmā, ꝙ ibi Thymum bonum & frequens est. Hymettus mons (Himett⁹) Atticæ. Statius li. 6. The. Strident & Hymettia mella, Pontanus. Regna tenet mellis pulcher Hymette tui. Attica, (Attica) Ouid. Adijce de flauis Attica mella fauis. Plynius. Mellis Attici in toto orbe summa laus existimatur. Martia. Si tibi Cecropio saturata Cydonia mele ponentur. Calydna vna est Cicladum, mellis itidem ferax. Ouidius libro octauo. Dextra Lebinthos erat, fœcundaq; melle Calydna. Scribit Plynius Sabæos esse ditissimos (Sabæi) siluarum fertilitate odorifera, auri metallis, agrorum, rigui mellis, cæręq; prouentu Calabria. Horatius. Quam (Calabria) quam nec Calabrę mella ferunt apes. In Fortunatis insulis copia est optimi mellis. (Fortunatæ insulę) Horatius. Mella caua manant ex Illice montibus altis. Cyrnus insula est abundās melle, sed illaudato. (Cyrnus) Virgi. Sic tua Cirnæas fugiant examina Taxos. Torini populi Indiæ victitant melle, quo affluit Val. Fla. libro sexto. Mellis honos Torinis. Strabo ait in India arundines sine apum auxilia mel ferre suauissi (India)

mum. Mellaria oppidum Hispaniæ meruit nomen à copia mellis. Mellaria.

2 Marmore.

¶ Sinada oppidum Phrygię, ad.60.stadia proximum habet vicum Docimum, vbi marmor nascitur, quod incolę Docimitem, Romani Sinadicum vocăt. Horatius. Quòd si dolentem nec Phrygius lapis, Nec purpurarum sidere clarior Delinit vsus. Hac ratione Pontanus Idæas vocat columnas dicens. Hinc etiam templa Idęis innixa columnis. Stroza filius. Regiaq; idæis condita marmoribus. Tibullus. Quidue domus prodest Phrygiis innixa columnis? Claudianus. Pretiosaq; picto marmore purpureis cędit quod Sinada venis. Statius libro primo, Syl. Sola cauo Phrygiæ mitit quam sinados antro; Ipse cruentauit maculis lucentibus Atys. Commendatur & marmor numydicum, quod M. Lepidus primus omnium Romæ ostendit maculis quidem purpureis variatum. Nam hūc lapidem Atys quum in Phrygia Cybelem fugeret, cruentasse dicitur, Vocatur autem Porphyrites. Plynius ait pręter marmoris Numidici, ferarumq; prouentum, nullum aliud esse regionis insigne. Propertius lib.2. Tanta erat in specie Pœnis digesta colūnis. Martialis. Marmore picta Nomas. Laconicum marmor viride erat, & cunctis hilarius omniumq; preciosissimū. Statius in Syl. Hic dura Laconum Saxa virent. Tænarus Laconiæ promontorium marmor habuit laudatissimū, Tibullus. Quid ve domus prodest Phrygiis innixa colūnis, Tænare siue tuis, siue carystę tuis? Thasos Cycladū vna marmor habuit maculosum, quod Thasiū dicitur. Carystos vrbs Euboię marmor habuit laudabile, quo primus in columnis Romæ vsus est mamurra. Plynius. Carystos (inquit) nobilis, nobilior tamen marmore. Lucanus. Qua maris angustat fauces lapidosa Carystos. Seneca ferax varii lapidis Carystos.

Sinada
Docimum.
Numydia.
Laconia
Tęnarus
Thasos
Caristos

¶ Luna vrbs Ethruriæ marmor habuit candidum & lucidum, quam propterea metalliferam, idest Marmoris feracem vocat Statius, dicēs. An ne metalliferę repetit iam Luna

moenia Lunæ. Eurotas Laconiæ fluuius ab eiusdem rei præstantia commendatur. In syene Aegypti vrbe fodiebatur etiam maculosum marmor, quod Pyropœcidos i. igneis maculis variatum dicitur. Eo faciebant obeliscos Aegypti reges. Paros quoque Aegæi maris insula marmor habuit laudabile. Plynius scribit Aegyptium Labyrinthum lapideis e paro columnis fuisse factũ. Horatius. Vrit me Glyceræ nitor, splendentis pario marmore purius. Ouidius libro tertio, Metamorpho. Hæret vt e Pario formatum marmore signum. Sabelli. Parlisq; nitet qua fulta columnis Porticus. Apud sicyonem marmorum fuit nobilis vena. vbi Dipœnus & scyllus Cælatores patria Cretenses claruerunt. Chios quoque maris Aegæi insula, Taygetus, seu Taygetum mons Laconiæ, Hymettus Atticæ, Donisa, Liguria, Dalmatia marmoris eximii laudem meruerunt.

Syene

Paros

Sicyon Chios & alia loca

Testimonia

Testimonia rerum prædictarum.

Statius lib. i. Syl. sic inquit. Hic Lybicus, Phrygiusq; silex, hic dura Laconum saxa virent, Hic flexus Onyx, & concolor alto Vena mari. Idem. Non huc admissæ Thasos, aut vndosa Carystos, Mœret Onyx lõge, queriturq; exclusus Ophites: Sola nitet flauis Nomadum decisa metallis purpura, sola cauo Phrygiæ quam sinados antro ipse cruentauit maculis lucentibus Atys. Quæq; Tyri niueas secat & sidonia rupes. Vix locus Eurotæ viridi, quã regula longa sinada distinctum variat. Idem lib. i.
Hic Graiis penitus delecta metallis
Saxa, quod Eoæ respergit vena sienes.
Sinadęquod mœsta Phrygiæ fodere secures.
Hic & amyclæi cæsum de monte Lycurgi
Quod viret, & molles imitatur rupibus herbas.
Hic Nomadum lucent flauentia saxa, Thasosq;
Et Chios & glauca certantia Doride saxa. Idem.
Mons Lybis, Iliacusq; nitent, & multa siene.
Lunaq; portandis tantũ suffecta columnis. Sabellicus.
Hanc lybicæ commendat purpura venę, Nilacusq;

pis,Phrygiusq; & quicquid Ethrusco Litore Luna secat, secuitq; Argiua Carystos. Idem cui venosa Thasos latus hoc perstrinxit,& illud,Taygetusq; virens,necnō Cerealis Hymettus. Horatius. Non trabes Hymettiæ premunt columnas vltima recissas Africa. Martialis. De marmore omni,quod Carystos inuenit,Quod Phrygia sinas,Afra quod Nomas mittit,& quod virentem fonte lauit Eurotas. Virgilius in Cyri. Marmoreamq; Paron, viridemq; Donysam,Olearon,niueamq; Paron. Ouidius libro septimo Meta. Planamq; Seriphō,Marmoreamq; Paron. Pamphilus illius sub corde riget lapidosa carystos,illius duro pectore dura Nomas. Sidonius. Hic lapis est de quinque locis dans quinq; colores. Aethiopis,Phrygius,Parius,Pœnus,Lacedæmon, Purpureus,viridis,maculosus,eburnus,& albus Sabellicus. Quamuis Spartano cō surgant atria saxo. Sublimesq; ornet postes Titana Carystos. Syllius,Tunc quos à niueis exegit Luna metallis. Sidonius Iam si marmora inquiras non illic quidem paros proconissos,Carystos,Phryges,Numydæ,Spartiatæ rupium variatarum posuere crustas. Pamphilus,Delphica quæq; Paros fert, & lapidosa Carystos Marmora,quęq; gerit Sinada,quæq; Thasos,

3 Meretricibus.

¶ In Suburra vico vrbis Romæ fuerunt meretricum domicilia,quæ propterea Suburranæ dicuntur. Pamphilus De q; Suburranis. Thaida fornicibus. Matrialis. Famæ nō nimium bonæ puellam, Quales in mediam sedent Suburra. Corinthus vrbs tātis deliciis eneruata est,vt Veneris templum ibidem fuerit, vbi mille circiter elegantes meretrices paratæ erant venientibus se prostituere,inter quas numerantur præcipui nominis,Lais,Thais,Cyrene Leæna,Synope, Phryne, Sicione,Vnde natum prouerbium. Corinthiari.i. Lasciuire. Suburra Corith. Veneris templum Prouerbium

4 Myrtis.

¶ Sparta. Virgilius.in Battarum. Et violæ genus omne hic est, & Spartica Myrtus. Orontes. Salmonius. Non Spartana Orontes

Eurotas — Thabor horum animos, non myrtifer angit Orontes. Eurotas. Catullus; Quales Eurotæ perpingunt flumina myrtos.

5 Metallis.

Ilua — ¶ Ilua insula Thusciæ adiacens, clara est metallis. Virg. lib. 10. Ast Ilua trecentos, Insula inexhaustis Chalybum generosa metallis. Syllius. Nō totidem Ilua viros, sed lectos cingere ferrum Armarat patrio (quo nutrit bella) metallo. Stroza filius, Quinq; metalliferę saxa ardua subdidit Iluæ. Plynius. Venaria Ilua, cum ferri metallis. De

Amath° — Amathunte Cypri ciuitate. Ouid. lib. 10. At si forte reges fecundam Amathunta metallis. Idem. Piscosamq; Gnydon grauidamq; amathūta metallis. De Themese Cypri

Temese — vrbe Statius lib. 1. Syl. Et queis se totis Temese dedit hausta metallis Ouidius lib. 15. Hippotadeq; domos regis Temeseśq; metalla. Idem. lib. 5. Fast. Rursus aquā tangit Temeśęaq; concrepat Aera. De luna vrbe Ethruriæ,

Luna — Statius lib. 4. Syl. an ne metalli feræ reperit iam mœnia Lunæ? Posidonius dicebat Plutum deum opulentiæ habitare subterranea Hispaniæ tanta est in eo terrarum tractu, metallorum fœcunditas, Italia (inquit Plynius) metallorum omnium fertilitate nullis cedit terris.

Plutus — hispaniā — Italia

6 Murice.

¶ Murex piscis est cuius humore fit color purpureus, & qñq; pro purpura capit, murice autem claruerūt loca sequentia,

Tyros — Tyros. Virgil Tyrioq; ardebat murice lęna. Afri

Africa — ca Horatius. Te bis af. ro murice tinctæ Vestiunt Lanæ.

Baiæ — Baiæ. Idem lib. 2. Ser. Murice Baiano potior Lucrina. Pe

Cetulia — loris. Getulia. Idem, Argentum vestes Getulo murice tin

Phocis — ctas. Phocis Ouid. lib. 6. Meta. Phocaico bubulas tinge

Tarentū — bat murice. Lanas. Tarentum. Sidonius. muricis Tyrii, seu

Sidon — Tarentini conchilato ditat indutu Idem Ipsaq; quę petiit trepidauerat vncta Tarentus. Sidon sidonius. Serica sidonius fucabat vellera murex. Lucanus. Et Tyros instabi

Assyria — lis, preciosaq; murice sidon. Laconia. Pamphilus. Picta

Laconia — nec Oebalio fulget quæ murice vestis. Assyria. Sidonius

Assyrius murex,nec tibi signa dabit.Idem dicendum de locis Ostro & purpura claris,

7 Muribus.

¶ Cosæ vrbs Italiæ muriũ quotidiæ erumpentium multitudine obruta est,Tanta est in Aegypto murium abundantia,vt & segetes populentur, hisq; litatione & votis restitere oporteat. Argillus mõs Thraciæ dictus est à multitudine murium,qui in terra ibidem reperti sunt cõcertantes.Argillus lingua Thracummus dicitur Scribit Plynius ex Gyaro Cycladum insula.incolas,muribus fugatos.Plurimi & ad Troadem perueniunt, vnde iã magno prouentu fugauerunt accolas. Cosæ Aegypt. Argillus Gyarus Troas

¶ Tantus fuit apud Persas murium prouentus,ut repertæ sint prægnantes in vtero parentum,teste Plynio. Persis

8 Messibus:

¶ Habet Aegyptus binas in anno messes,ac totidẽ æstates.De Africa & Aegypto,statius lib.3.Syl.Quod messibus Afris verritur,æstiferi quicquid teritarea Nili.Aegyptus ab antiquis orbis horreum vocata est ,quo dei animi gratia & salutis confugere soliti sunt.Lybia.Horatius.Quicquid de Lybicis verritur areis.Martialis. Possideat Lybicas messes. Hermumq;, Tagumq;.Idem Tercentum Lybici modios de messe Coloni sumi.Seneca. Non quicquid Lybicis terit Feruens aram messibus.Coronia vrbs Thessaliæ.Statius libro septimo.Theb.Exilẽ Glisanta,Coroniamq; feracem,messe Coroniam , Baccho Glisanta colentes. Aegypt. Africa Lybia Coronia

¶ Gargarus mons in Ida.Claudianus.Iam flauescentia centum messibus,æstiuæ detondent Gargara falces . De his & aliis huiusmodi scribit sidonius. Gargar.

Huc veniet calidis quantum metit Africa terris.
Quantum vel Calaber,quantum colit Appulus acer,
Quanta Leontino turgescit messis aceruo.
Quantum mygdonio committunt Gargara sulco,
Quantumq; & tacitis Cererem venerata choræis,
Attica Triptolemo ciui condebat Eleusis.

9 Mercibus.

Orientales — ¶ Orientales populi variarum rerum mercibus, ut gemmis auro, argento, thure, Balsamo, cœterisq; rebus aromaticis abundat. Hinc Stroza filius merces Eoas vocat, dicens. Ille dat Eoa lectos de mercede lapillos. Thebæ Vrbs centum portarum fama nobilis copiosa fuit Indicarum, Arabicumq; mercium.

Thebæ

10 Minio.

Minius — ¶ Minio pigmento abundat Minius Iberiæ fluuius nomen inde adeptus, Michael Anglicus. Parte alia venit minio rubicatus Ibero. Proper. Vt Mæotica nix Minio si certet Ibero.

Sisapo — ¶ Sisapo locus Hispaniæ optimum habet Minium. Ply. Celeberrimum Minium ex Sisaponensi regione Betica Miniario metallo. Reperitur & Minium apud Colchos, in rupe quadã inaccessa. Optimum verò supra Ephesũ.

Colchos
Ephesus.

11 Margaritis

India — ¶ Margaritis lapillis abũdat India. Ply. Quãtum apud nos indicis margaritis precium est, Idem libro. Principium ergo, culmenq; omnium rerum precii margaritæ tenent. Indicus maxime has mittit Oceanus. Bap. pius. Indaq; gemmiferis margaris acta vadis. Habet etiam margaritas Taprobane Arabia insula, item Perimula promõtorium Indiæ. Laudantur circa Arabiam in persico sinu mari rubri. Scribit Ply. Cascandrum insulam esse desertã in Oceano indiam versus, margaritis quæstuosam. Tilos quoq; Arabiæ insula, celeberrima est margaritis. Palæogones incolę sunt Taprobanes insulę auri margaritarũq; grandinm fertiliores quam Indi. Tacitus scribit Britanniam aurum & argẽtum, aliaq; metalla gignere, & Oceanum margaritas, sed subfuscas & liuentes suetonius ait Cæsarem in Britanniam nauigasse, causa Margaritarum.

traprobane
perimula
Cascãdr⁹
Tilos
Palęogones
Britãnia

12 Mulis.

Getulia — ¶ Hispania. Stroza pater. Hispanasq; simul malas, maurosq; Britannos Adde.

13 Murenis piscibus.

ℭ Mare ficulum. Martialis, Quæ natat in ficulo grandis Murena profundo. Ply. probat lupum Tyberis, Rhombum Rauennæ, murenam ficiliæ, & Elopem Rhodi. Sunt & prope Tartessum Hispaniæ vrbem delicatę murenæ. Quintianus Traxit & Thartessia murena quosdam. Sicilia tharteß

14 Magalibus.

ℭ Magalia, seu mapalia dicuntur Hetulorum casę quæ calamis teguntur. Martialis Tecum ego, vel ficci Getula mapalia Pœni, & poteram scythicas hospes amare casas. Item Virg. de Mercurio loquens, vt primum alatis tetigit magalia plantis. Ad hunc locum facere videtur, quod salustius scribit de Numydis, quos ait habuisse alueos nauium inuersos pro tuguriis. Scythæ quoq; non alias domos habuerunt, quam volubiles & plaustris ductiles. Vnde Horatius. Campestres melius scythæ, Quorum plaustra vagas rite trahunt domos, viuunt, & rigidi Getæ. Getulia Numydę Cythe

15 Myrrha.

ℭ Myrrhā arbusculam aromaticam succo distillantem habet Arabia. Vigilius in Cyri, Ille Arabis mirrhæ quondam qui cepit ocellos, Pontanus. Non mihi thure opus est, aut Nardo, aut Arabe mirrha. Habet myrrham Orōtes Propertius Aut quid Oronteæ crines perfundere Myrrha? Bap. pius. Carmen erat nitidum, si forsan Orōtide myrra, munditer impleßet nostra puella sinum. Idē. Cernis, Orontæa do minæ si corpora myrrha Tincta? Assyria. Pontanus. Et Assyriam redolentia pectora myrrham. Excellit & Troglodytica myrrha, quæ lucida est subuiridis & mordax. Arabia Orontes Assyria

16 Musculis.

ℭ Musculi pisces nascuntur in stymphali Arcadiæ. stympha

17 Muriis.

ℭ Antipolis vrbs Asiæ, Muriis & Thynnis piscibus abūdat Martialis, Antipolitani fateor sum filia Thynni. antipolis

18 Monilibus.

India ¶India. Statius lib. I. Sylua. Huic Inda monilia glaucum Proteaq́;, atq; omnem Nereida quærere iussi. Vbi loquitur de forma & cultu violantillæ vxoris stellæ poetæ patauini.

19 Murrha gemma.

Parthia ¶Murrham gemmam (qua fiebant murrhea seu murrhina pocula preciosa) multis in locis mittit Parthia. Propertius Murrheaq; in Parthis pocula cocta focis.

20 Montibus.

macedo. ¶Macedonia perpetuis montibus cingitur. Habet ab Oriente Ossam & Pelion. ab occasu Pindum, ab aquilone Olympum, à meridie, Othryn. Corsica quoq; montibus tanquam verticibus abũdat. Vnde & nomẽ sumpsit, Corsas, enim tempora Græci vocant.

Corsica

Corsas.

21 Moralibus.

Antron ¶Antron vrbs est Thessaliæ cauernis & cuniculis abundans, quibus optimi lapides ad molas eruuntur. Gellius vocat molas illas trusatiles, Vbi loquitur de Plauto. quẽ ait operam pistori locasse, & fecisse quæstum in agendis mollis, illis, quas trusatilles vocant.

22 Melino.

Melo ¶Melinum pigmentum nomen sumpsit à melo insula vnde exportatur.

23 Magnete.

India Siphnus ¶Magnes lapis est argento similis, ferrum ad se attrahens. Reperitur in India, & in siphno insula maris ægei.

24 Melonibus.

Ostia ¶Melones (quos veteres melopepones dicebant) fructus sunt hortenses, qui humi rotundantur, partianus Ostienses probat.

Cyrenæ

25 Muscis.

Megaris ¶Plynius ait Cyrenaicos Achorem deum contra multitudinem muscarum inuocare. eiq; litera consueuisse muscarum multitudo depopulata est quondã megarenses.

Aegyptꝰ

26 Myrica.

¶Myrica arbuscula, nascitur domestica in ægypto & ali

bi agrestis.

17 Myrobalano.

¶ Myrobalanum arbor est frequens apud Troglodytas Aethiopiæ, Aromaticam ferens grandem qua fit vnguētum preciosum. Palma quæ fert myrobalanum probatissima est in Aegypto. Troglodytæ Ægyptus

18 Malobathro.

¶ Malobathrum vnguentum est odoriferum, Syriæ regioni peculiare. Horatius. Cum quo morantem sæpe diem mero Fregi, coronatus nitentes Malobathro syrio capillos. Syria

19 Melitoto:

¶ Melitotos herba est suauis & mellea, de qua Ouidius, Pars thyma, pars rores pars melitoton amant. Melitotos optimus est Atticus, Nascitur & in Campania circa Nolā mellini coloris, odorisq; vehementis. Attica

30 Mantichora.

¶ Mantichoram feram India gignit magnitudine leonis, pelle villosa & purpurea, vultu & auribus prope humanis triplici dētium serie in vtraq; maxilla vtrinq; aculeis cuspidatam, quos in certamine pro telis iaculatur. India.

31 Monope.

¶ Monopēm animal tauri magnitudine habet Pæonia. Pæonia

32 Muribus Araneis,

¶ Muribus Araneis, (quos Herodotus mygdalos vocat) scatet Britannia. Britānia

33 Monocerote.

¶ Monoceros fera est sæuissima, capite ceruino, pedibus Elephantinis, cauda aprina, reliquo corpore similis equo, vno in fronte cornu duum cubitorum armata, Nascitur in Aethiopia. Aethiopia

34 Magaris.

¶ Magari pisces sunt specie rotunda, & gregatim natantes, ac regem sectantes more apum. Reperintur in mari rubro. Maré rubrum

35 Membranis.

pergam⁹ ℭ Membranæ Pergami primum repertæ sunt:

36 Malis punicis.

Cartha/go ℭ Malum Punicum seu granatum frequens est apud Carthaginem, Vnde cognomen sumpsit.

37 Malis Cydoneis

Cydon ℭ Malis Cydonæis(quæ & Coronea dicuntur) nomen dedit Cydon vrbs Cretæ, in qua magnus fuit eorum pro uentus.

38 Milio:

Cāpania ℭ Milio gaudet Cāpania, pultem'q candidam eo facit. Sarmatarum quoq gentes hac maxime pulte aluntur.

Aethio/pia Aethiopes nō aliam frugem, q̄ milii, Hordeiq nouere.

Niuernia Habent & Niuerni agros milio perinde ac frumento, aut aliis segetibus refertissimos, quo etiam contrito, & in farinam redacto pultem conficiunt.

39 Malua,

Arabia ℭ Maluas Plynius scribit In Arabia septimo mense arborescere, quod est argumentum magnæ fertilitatis.

40 Moly herba.

Cyllene ℭ Moly herba à Mercurio reperta, maximæ contra venena efficaciæ nascitur in Cyllene Arcadiæ.

41 Militibus

Italia ℭ Plynius scribit Italiam nunciato Gallico tumultu solam sine externis vllis auxiliis armasse peditum. 80. milia Equitum. 700. milia.

42 Mulis piscibus.

Oceanus Sep. ℭ Mulos pisces septentrionalis gignit Oceanus, & proxima pars occidentis.

43 Merulis albis:

Cyllene ℭ Merulæ circa Cillenem Arcadiæ, nec vsq̄ alibi candidæ nascuntur.

44 Aliis rebus.

ℭ Mithridanion herbam generat Pontus, Melichrysim gemmam, India. Magudarim caulem, Syria. Mastichem arborem, Chios insula.

¶ De litera N.

1 Niuibus, Taurus, Scithia, Thracia, Othrys, rhodope, Atlas.
2 Nemoribus, Zacynthos, Egaleos, Atlas.
3 Nucibus, Auella, Prænaste, Tarentum, Thasos, Persis, Pontus.
4 Nardo, Persis.
5 Nymphis, Oceanus.
6 Napis Amiternum.
7 Nebridibus, Nebris.
8 Nitro, Epyrus.
9 Nasturcio, Babylon.
10 Neadibus, Samos.
11 Narcisso, Licia.

1 Niuibus.

Taurus, Othrys, Rhodope, Scythia, Thracia, nullo fere tempore non rigent niuibus, gelu, ac glacie. Taurus. Remaclus, Rupibus impono Taure niuose tuis. Scythia. Lucanus. Solibus & nullis scythicæ, quum bruma rigeret Dimaduere niues. Thracia, Statius libro. 11. Bistoniæ tepuere niues, Ouidius Brachia sithonia cādidiora niue, Othrys. Claudianus, Lassa per Othrisias fundere membra niues. Rhodope. Ouidius in Episto. Qua patet vmbrosum Rhodope glacialis ad Hemū. Scribit Plynius Atlantis verticem, altis etiam æstate niuibus operiri. Taurus Scithia Othrys Rhodope Atlas

2 Nemoribus.

¶ Zacinthos insula non procul Corintho. Virgi. libro. 3. Aeneid. Iam medio apparet fluctu numerosa zacinthos. Egaleos mons Atticæ. Statius lib. 12. Diues & Egaleos nemorum, Parnesq; benignus vitibus. Atlas (inquit Martianus Capella) nemorosus est, scatens fontibus, sed, rupibus infœcundus. Zacinthos Egaleos Atlas

3 Nucibus.

¶ Auella vrbs Campanię, nuces habuit præstantissimas,

Plynius. In melle sumitur Nucis auellanæ magnitudine. Idem. Nuces auellanæ capitis dolorem faciunt, Virgil. Et qui maliferæ despectant moenia auellæ. Plynius laudat

Tarentũ Tarentinas amplitudine, & putaminis mollicie. Columella. Nucem Græcam auellanam, & Tarentinam hoc modo facere poteris.

Thasos Thasiæ. Quintianus Thasia nux quosdam, Cilix & piscis aliquos. Varro apud Gellium scaros Cilices, Nuces Thasias, palmas Aegyptias, Glandes Ibericas inter cibos electiles reponit. Optimum genus Nucum

Persis fuit persicũ, autore Plynio. Politianus in Rust. Sorbaq; cũ cerasis, duroq; putamine clausa persica nux. Plynius laudat ponticas. Vnde Statius li. I. Syl. Quicquid nobile ponticis nucetis.

4 Nardo.

India Persis ℭNardus, seu nardum frutex est aromaticus quo india & persis abundăt. Horatius. Nunc & achæmenio perfundi Nardo iuuat. Plynius. Cuius folia nihil ab indico nardo distant.

5 Nymphis.

Ocean⁹ ℭOceanus nympharum omniũ pater est, Catullus. Non genitor nympharum abluat oceanus.

6 Napis.

Amiternum ℭAmiternum vrbs campaniæ napis abundat. Martia. Hos Amiternus ager felicibus educat hortis. Plynius. Napi vero Amiternini (quorum eadem fere natura) gaudẽt

Aegypt⁹ ęque frigidis. Napus in ægypto mire celebratur, propter olei celebritatem, quod de semine eius faciunt.

7 Nebridibus.

Nebris ℭNebrides dicũtur Damarum, seu ceruorum peles. His abundat mons nebris nomine, autore solino.

8 Nitro.

ℭNitrũ lapis est sulphuri cõmixtus, & natura sali proximus. Apud Epyrũ fit eodẽ quo sal modo. Optimũ crescit

Macedonia in Macedonia, quod vocant colestricũ. In ægypto conficitur

Aegypt⁹ multo abundantius, sed deterius. Nitrariæ egregiæ Aegyptiis circa Memphim esse consueuerunt.

9 Nasturcio.

¶Nasturcium herba est torporem & hebetudinem excitans. Frequens est apud Babylonem. Babylō

10 Neadibus.

¶Neades animalia sunt, quorum voce abrumpitur terra. Reperiuntur in samo insula. Samos

11 Narcisso.

¶Plynius ait probatissimum narcissum crescere in lyciæ montibus. Lycia

¶De litera. O.

1 OStro, Lemannus, sarra, sidon, Assyria, Phœnicia, Tenarus, Chalcedon.
2 Oleo, & oliuis, Venafrū, Trebia, peparethos, sabini, Eurotas, Lycabesos, Betis, paropotamia, fortunatæ insulæ, Taburnus.
3 Ouis, Velitræ, pygmæi, Oonæ.
4 Ouibus, Galesus, Canusium, Gallia, Calabria, Appulia Altinum, Miletos, Tarentum, Tibareni, Aegyptus Arabia, Chios.
5 Ornis, pelion.
6 Odoribus, arabia, saba, persis, assyria, panchaia, idaspes, india, armenia.
7 Oraculis, Delphi.
8 Ostreis, Lucrinus, Gerardasca, Baię, Circæi, abydus.
9 Oppidis, india, betica.
10 Oleribus, syria.
11 Onagris phrygia, Lycaonia, Mauritania.
12 Onocrotalis, Gallia septentrionalis.
13 Onychite, Arabia.
14 Aliis rebus, alia quædam loca.

1 Ostro.

LEmānus lacus Gebēnæ ꝓpinquus colore muricis abūdare arguit dicto Ricardi Bartolini. Ostrifero madidū caput obiectare Lemāno. Sarra, seu tyros. Lemān. Sarra

Sidon · Assyria Phoenicia Tenarus Chalcedon

Virgilius. Vt gemma bibat, & sarrano dormiat Ostro. Sidon. Ouid. Hic qui sidonio fulget sublimis in Ostro. Assyria. Virgi. in Cyri. Non Libis Assyrio sternetur lectulus Ostro. Phoenicia. Ruffus Festus. Agenoreo color hinc mentirier Ostro. Taenarus mons Laconiae. Aegidius Maserius. Cōmedēt Ostrū Tenarus, atq; Tiros. Chalcedō. Luca. li. 9. Pontus & Ostriferam dirimat Chalcedona cursu.

2 Oleo & oliuis.

Venafrū · Picenū · Sicion · Trebia · Trebula · Mitisca · Peparethos · Sabini · Eurotas · Licabesos · Betis · glareosum solum · betica

¶ Venafrum Campaniae oppidum praecipuam olei laudem meruit. Martialis libro duodecimo. Vncto Corduba laetior Venafro. Idem lib. 13. Hoc tibi campani sudauit bacca Venafri vnguentum. Horatius. Pressa Venafranae quod Bacca remisit oliuae. Pamphilus. Bacca Venafranis nunq̄ sua cessit oliuis. Iuuenalis Sat. 5. Ipse venafrano piscem perfundit oliuo. Plynius. Et vulgo (inquit) principatum hoc bono obtinuit Italia toto orbe, maxime agro venafrano. Horatius Viridiq; certat Bacca venafro. Picenum regio Italiae. Martialis. Si mihi picena turdus palleret Oliua. Oliuam Picenam commendat Plynius. Sicion vrbs Achaiae, Oui. in Ibin. Aut vt oliuifera quondam sicione profecto. Statius libro quarto, Theb. Qui Drepani scopulos, oliuiferae sicionis culta ferunt. Trebia, seu trebula vrbs Italiae (quę prius Mitisca dicebatur) etiam claruit oliuis, Virgi. lib. 7. Freti manus omnis. Oliuiferaeq; Mitiscae. Peparethos insula. Ouid. li. 7. Metamor. Et Gyaros, nitidaeq; ferax Peparethos oliuae. Ager sabinorum, Ouidius libro tertio. Fast. Primus oliuiferis Romam deductus ab aruis. Eurotas fluuius Laconiae. Statius libro quarto Theb. Taygetiq; phalanx, & oliuiferi Eurotae Dura manus. Lycabesos mons Atticae. Statius libro duodecimo. Parnesq; benignus vitibus, & pingui melior. Licabesos oliua. Betis Hispaniae fluuius. Syllius libro tertio. Palladio Betis vmbratus cornua ramo. Martialis. Betis oliuifera crinem redimite corona. Plynius. Glareosum oleis solum aptissimum in venafrano, pinguissimum Betica. Idem Betica quidem messes vberi

mas inter oleas metit: Paropotamia proxima Tigri re- Paropotamia.
gio non palmetis modo, verum & oleo, pomisq; & aliis
arbustis nobilis est. Oliuis etiam abundare Fortunatas in- Fortunatæ insulæ
sulas ostendit Horatius dicens. Germinat & nunq̃ fallen-
tis termes oliuæ. Taburnus mons Campaniæ. Virgilius. Taburn[us]
Iuuat Ismara Baccho conserere, atq; olea magnum vesti-
re Taburnum.

3 Ouis.

In velitris volscorũ oppido fuit ouorum ingens abun- Velitræ
dantia. Mantuanus. Iam Latii Romam caput, Ouiferasq;
velitras. Pigmeorum casas luto, pennisq; & ouorum pu- Pigmæi
taminibus construi scribit Plynius, libro septimo, Oonæ Oonę
eodem teste insulæ sunt ponti, in quibus ouis auium &
auenis viuunt incolę.

4 Ouibus.

Galesus calabriæ flumen ouium multitudinem quon- Galesus
dam fertur habuisse. Horatius libro secundo, Car. Dulce
pellitis ouibus Galesi flumen. Canusium vrbs est Appu- Canusiũ
liæ, in qua lanæ erant rutili coloris. Iuuenalis saty. 6. Pa-
stores, & ouem Canusinam, vlmosq; Falernas. Gallia, Gallia
Horatius. Nec pinguia Gallicis crescunt vellera pascuis. Calabria
Calabria, & appulia, Columel. libro octauo. Generis exi- Appulia.
mii Calabras, Appulasq;, milites nostri existimabant, ea-
rumq; optimas Tarentina. Nunc Gallicæ pręciosiores ha- Tarentum.
bentur, earumq; præcipuæ Altinates: Altinum autem Altinum
oppidum est in palude positum, similem Rauenæ situm
habens. Martialis. Velleribus primis Appulia prima, se-
cundis nobilis Altinum, tertia laudat ouis, Plynius. Lana
autem laudatissima Appula, & quæ in Italia Græci peco-
ris appellatur, alibi Italica. Tertium locũ Millesię oues
obtinent. Appulæ breues villo nec nisi Penulis celebres.
Circa Canusium, Tarentumq; summam nobilitatem ha-
bent. Tibareni populi sunt Trapezunti imminentes, Cha- Tibareni
libibus vicini, ouium præstantissimi cultores. Priscianus
seu Rhemnius in Dionysii Geographia. Hic pecorum
est diues nimirum gens Tibarenũ Hanc prope sunt Cha-

lybes durissima regna colētes, Quos labor exercet sęuus ferriq́ metalla. Aegyptus adeo herbis exuberat, Autore Diodoro Siculo, vt oues bis anno ibidem pariant, bisq́ præbeant lanam. Herodotus ait in Arabia esse oues cauda trium cubitorum, quam per humum trahūt. Sunt & minutissimæ oues in Chio pabuli inopia, quarum tamen lacte caseus conficitur laudatissimus. Ibidem agni statim à partu matrem pastoremq́ agnoscunt, & circa petulca lasciuia subsiliunt.

Aegypt⁹ | Arabia | Chios

5 Ornis.

Pelion ℭPelion mons Thessaliæ, Val. Flac. lib. 1. Argo. Quantū Peliacas in vertice vicerat. Ornos.

6 Odoribus.

Arabia ℭArabia propter varias herbas, fruticesq́ Aromaticos, tota est odorifera. Statius libro primo Syl. Odoriferis arabum quod doctus in aruis. Calentius. Illi non arabos spirabat pectus odores. Plautus Eiq́ arabico vt fumificem odore. Stroza pater. An innumeri diues odoris Arabs? Tibullus. Vrantur odores, Quos tener è terra diuite mittit Arabs. Idem. Possideatq́, metit quicquid bene olentibus aruis, Cultor odoratæ diues Arabs segetis. Saba Colu. lib. 11. Cœlitibus, templisq́ sabæum miscet odorem. Statius libro 1. Syl. Odoriferos exhausit flamma sabæos. Plynius scribit sabæos ditissimos syluarū fertilitate odorifera. Persis Syllius lib. 15. Altera Achæmenium spirabat vertice odorem. Ad hoc allusit Horatius. Persicos odi puer apparatus. Assyria. Catullus. Fragrantem assyrio venit odore domum. Pontanus. Et rore Idalio, & syrio veneremur odore. Panchaia, & Idaspes. Claudianus. Quicquid thuriferis spirat panchaia syluis, Quicquid odoratus longe blanditur Idaspes. Tibul. Illic quas mittit diues panchaia merces, Euiq́ Arabes, diues & assyria. Pontanus. Vos ego panchæo supplex venerabor odore. India. Syllius libro. 17. Qualis odoratis descendit liber ab Indis. Pontanus. Dona ferens aduecta Arabo, ac bene olētibus Indis. Armenii Tibullus libro primo. Iactat odo

Sabæ | Persis | Assiria | Pāchaia | Idaspes | India | Armenia

ratos vota per Armenios.

7 Oraculis.

¶ Apud Delphos oppidum Phocidis, dabantur Apolli- nis oracula. Plynius. Subeunt in hac reputatione Delphi ca oracula, velut ad castigandam hominum vanitatem à deo missa. Delphi

8 Ostreis.

¶ Ostrea, seu ostreæ appellantur aquatiles conchæ, quarũ olim vsus erat in deliciis. Optimæ fuerũt in lacu Lucrino. Martialis. Ebria Baiano veni modo concha Lucrino. Horatius. Nõ me Lucrina iuuerint cõchilia. Sergius. Orata (qui primus ostrearũ piscinas habuit) optimũ saporẽ Lucrinis adiudicauit. Gerardasca stagnum est agri Volaterrani, optimis ostreis refertum. Baiæ. Adrianus Cardiñ. Baiana ostrea, Murices Luposq;. Circæi. Hora. Ostrea circeis, Miseno oriuntur Echini. Abydus. Mantuanus. Vnus & ostriferam Sesto qui iunxit abydon. Lucrin.

9 Oppidis.

¶ Alexandri magni comites in eo tractu Indiæ, quẽ subegerant scripserunt quinq; milia oppidorum fuisse, Indiamq; tertiã partem esse terrarum omnium, & multitudinem gentium innumeram probabili ratiõe. Indi enim prope gentium soli nunq̃ emigrauere suis finibus. Betica olim habuit oppida 175. India Betica

10 Oleribus.

¶ Syria in hortis operosissima oleribus abundauit. Vnde natum Adagium. Multa syrorum olera. Syria

11 Onagris.

¶ Onagri syluestres asini pcipui sunt in phrygia & lycaonia. Sunt & in Mauritaniã cursu pernices, citoq; desistentes, quos anhelos venatores propterea facile capiũt. In India reperiuntur agrestes, equi magnitudine, capite pene rubenti, oculis cæruleis, vno in fronte cornu. Phrygia Mauritania India

12 Onocrotalis.

¶ Onocrotalos aues, Olorum similitudinem habentes, Gallia Septentrionalis, Oceano proxima mittit. Gallia septen.

13 Onychite.

¶ Onychitem gemmam in arabiæ montibus, nec vſq̃ alibi naſci veteres putauerunt.

14 Alùs tebus.

¶ Othonen & Oenanthē herbas habet ſiria. Opalos gemmas, India. Ocram pigmentum, Topazonoſ inſula. Obſidiarum lapidem, Aethiopia. Origes feras, Africa. Origanum herbam, Bœtia.

¶ De Litera. P.

Pice, Indi, Naricia, Ida, illiria, Apolloniatæ,
1 Palmis, Eggada, Aegyptus, idume, Hiericus,
2 Babylonia, arabes, Pharos, ſelinis, india, Canaria, Tilos, Thebæ
3
4 Pomis, Tybur, Phæacia, Anio, Phaliſci, aſpagones, Fortunatæ inſulatę.
5 Plumbo, Mitteris, Caſſiaterides,
6 Pantheris, Hircania.
7 Pinis, Atlas, Ida, Licæus, ſimois, Mænalus, Oſſa, othris.
8 Portis, Thebæ.
9 Piſcibus, aulis, Bænacus, Gnidos, Nilus, Thule, Gedroſi.
10 Populis arboribus, ſperchius, padus, Creta.
11 Papiro, Aegyptus, Nilus, Euphrates.
12 Prunis, Damaſcus.
13 Piris, Cruſtuminum, Calabria, Falernus.
14 Porris, aricia, Tarentum, Aegyptus.
15 Phaſianis, phaſis.
16 Paludibus, Nilus, Rauenna, ſicambri.
17 Portentis, Nilus.
18 Pruinis, ſcythia.
19 Pharetris, creta, Gnoſos, Gortina, Cydon, Licia.
20 Purpura, Melibœa, Laconia, Cos, Tyros, ſidon.
21 Placentis, picenum.

Pyramidibus

12 Pyramidibus. Aegyptus.
13 Procellis, Syrtis.
14 Pectinibus, & pectunculis, Tarentum, Mitylene.
15 Pecore, pyllos, Tartari, sclaui, pannonia, orchomenos, Anglia,
16 Pabulis, Morauia, Erithrea, Germania,
17 Pernis piscibus, pontiae.
18 Psymmythio, Rhodos.
19 Pumicibus, Scyros, Aeoliae,
30 Persicis, persis; Aegyptus.
31 Paliuro, Cyrene.
32 Prisana. vtica.
33 Panico, Aquitania, pontus.
34 Portu, Aulis, Anthedon, munichia, Lycia.
35 Pardis, Africa,
36 Pristibus, India
37 Planistis piscibus, Ganges.
38 Phenice, Arabia.
39 Palumbibus, Volaterra.
40 Psytacis, India.
41 Phaleridibus, & Phalocrocoracibus, seleucia.
42 Pellibus, Tana,
43 Panibus, scolus.
44 Pelamidibus, Alyzones.
45 Peloribus. pelorus.
46 Peloponibus, Campania,
47 Petroselino, Macedonia,
48 Paphagis, India,
49 Perdicibus, Paphlagonia.
50 Palestra, sparta.
51 Aliis rebus, alia quaedam loca.
52 Populo, & diuersis rebus Parrhisiorum Lutecia.

1 Pice.

Plynius. Asia picem indicam maxime probat, Graecia Piericam, Naryciam. Virg. libro. 2. Georg, dicens. Et iuuat vndantem buxo spectare Cytorum, India Narycia

Narycia. Narycíæq́ picis lucos. Est autem Narycia, seu Narycium oppidum Volscorum. Colu. libro. 11. Sobolem dabit illa capacẽ Naritiæ piscis, aut Actæi mellis Himetti Michael Anglicus Nigrior illyrica, Narycia ve pice. Est & circa

Ida Illyria Idam in Troade pix plurima. Virg. lib. 3. Geog. Idæasq́ pices, & pingues vnguine cæras. Illyrium, seu Illiria Epyri regio Italiæ propinqua pice quoq́ abundat Ouidius, Adde quod Illirica si iam pice nigrior essem. Idem Nigrior Illirica cui pice sanguis erat.

Apolloniatæ ¶ Theopompus apud Plynium testis est, in Apolloniatarum agro pyscem fossilem non deteriorem Macedonica inueniri.

2 Piceis Arboribus.

Padus ¶ Picea arbor frequens est in Pado. Vnde impositum fluuio nomen. Pades enim picea Gallice vocatur, inquit Plynius.

3 Palmis.

Eggada Aegypt⁹ ¶ Apud Hessenos populos vrbs Eggada nomine, fertilitate, & nemoribus palmetorum nobilis. Aegyptus. Plynius. Palma (inquit) quæ fert Myrobalanum probatissima est in Aegypto Quintianus. Inuenta mensis palma

Idume mox Aegyptia. Idume prouincia siriæ palmis luxuriat. Lucanus. Et arbusto palmarum diues Idume Virg. lib. 3. Georg. Primus Idumæas referam tibi Mantua palmas. Horatius. Et vngi præferat Herodis palmetis pinguibus Syllius. Palmiferamq́ senex bello domitabit Idumen. Idem Cypron Idumæas referat de Pallade palmas Politia. Ac suas nobis opulenta palmas Mittet Idume.

Hiericus ¶ Hiericus oppidum est Idumææ, in cuius agro Strabo ait palmetum esse centum stadiorum. Plynius Hiericuntem palmetis consita, & fontibus irriguam vocat. Idem Sed vt copia (inquit) ibi atq́ fertilitas, ita nobilitas in iu-

Babylonia dæa, Nec in tota. sed Hiericunte maxime. In Babylonia per omnes regionem palmæ sunt sua sponte nascentes,

Arabia plæræq́ fructiferæ. Arabia, Ouidius libro decimo Palmiferos Arabes, Panchæaq́ rura relinquam. Pharos Aegy-

pti insula. Ouidius. libro secundo Eleg. Quæ colis & memphim, palmiferamq; pharon. Mantuanus. Palmiferamq; pharon Lybicis quæ cingitur oris. Selinis vrbs iuxta Lilybeum. Syllius. Audax Hybla fauis, palmis quoq; onusta selinis. Virgil. libro tertio Aen. Teq; datis linquo ventis palmosa selinis. Plynius scribit Iudæam esse inclytam palmis. Est & in Lyguria castrum S. Romuli palmis nobilibus refertum. Canaria vna ex Fortunatis insulis abundat palmetis Cariotas .i. palmarum fructus ferentibus. Martialis. Notæ Cariotides theatris. Statius. Prægrandes Cariotides cadebant. Tylos insula maris persici, palmas oleas, vites, ficos & varia pomorum genera profert. Selinis Iudæa Canaria Tylos

¶ Thebæ Aegyptiæ palmis itidem fœcundæ fuerunt. Statius. Seu quæ palmiferæ mittunt venalia Thebæ. Thebæ

4 Pomis.

¶ Tybur oppidum non procul Roma, pomis abundauit. Colu. libro vndecimo Et tuttis lacus, & pomosi Tyburis arua. Phæacum regio tanta pomorum vbertate claruit, vt præmaturis fructibus noui statim succederent His autem præfuit Alcinous. Stat. libro primo Syl. Quid bifera Alcinoi laudem pomaria, vosq; qui nunquam vacui prodistis in aëra rami? Mantuanus Alcinoi syluas canit, & phæacia poma. Ouidius libro. 13, Proxima phæacum felicibus obsita pomis Rura petunt. Iuuenalis Saty. 5. Illa iubebit poma dari, quorum solo pascaris odore. Qualia perpetuus phæacum Autumnus habebat. Propertius Nec mea phæacas æquant pomaria syluas. Anio fluuius Tyburi propinquus etiam pomis abundat propertius, Ramosis Anio qua pomifer incubat aruis. Phalisci volscorum populi etiam abundant pomis. Ouid. libro. 3. Eleg. Quum mihi pomiferis coniux foret orta phaliscis Aspagones Indiæ populos vitis, Lauri buxi, pomorumq; omnium in Græcia nascentium fertiles scribit. Ply. Omnes Fortunatæ insulæ copia pomorum & auium omnis generis abundant. Tybur Phæacia Anio phalisci Aspagones Fortunatæ insulæ

5 Plumbo.

Mitteris. ¶ Mitteris insula (quæ abest à Britania sex dierum nauigatione) candidum generat plumbum. Ex aduerso (inquit Plynius) Geltiberiæ complures sunt insulæ, Cassiterides dictæ à Græcis, fertilitate plumbi. Cantabria nigro abundat plumbo.

Cãtabria

6 Pantheris.

hyrcania ¶ Hyrcania Scythię Pars Pantheris, Pardis, & Tygribus abũdat.

7 Pinis.

Atlas ¶ Atlas mons. Ausonis. Nec pinifer Atlas Amphitrioniadem puerum. Quintianus. Quo graue piniferi collum premeretur Atlantis. Ida. Statius libro. 3. Syl. Pergame pinifera multo præciosior Ida. Lycæus mons Arcadiæ. Statius libro septimo Thebai. Nec sua Pinigero magis adnatet Vmbra Lycæo. Simois fluuius phrygiæ. Statius li. 12. pinigeri rapitur simoe'. s ad amnem. Mænalus Virgilius pinifer illum etiam sola sub rupe iacentem Mænalus, & gelidi fleuerunt saxa Lycæi, Ossa mons Thessalæ. Lucanus. Quantus piniferę Boreas quum Thracius Ossæ. Rupibus incũbit, Othrys Valerius Flac. pernasi lateant iuga, cesserit Othrys piniger.

Ida

Lycæus

Simois

Mænal⁹

Ossa.

Othrys.

8 Portis.

Thebæ ¶ Aegyptiæ Thebæ centum portis nobiles fuerunt. Iuuenalis Ecce vetus Thebæ centum iacet obruta portis. Priscianus, seu Rhennius in Geographia Dionisii. Qui veteris, claræq; colunt sub mœnia Thebes Val. Flac. Et centum geminæ Lagi naualia Thebæ Plynius. Et Diospolis magna eadem Thæbe, portarum centum nobilis, Pontanus. Hinc ad centiforem Nili subit hostiã Theben.

9 Piscibus.

Aulis ¶ Aulis vrbs seu portus Euboiæ piscibus abũdat. Ouid. libro duodecimo Bœotaq; tellus auilde piscosa puppes tenuisseq; ituras. Bænacus lacus. Petrarcha. Carmine piscoso referens accepta Bænaco. Vbi primam corripuit, quã

Bęnacus

à Virgilio producitur. Gnydos Lyciæ ciuitas Ouidius libro decimo piscosamq́ꝫ Gnydon, grauidamq́ꝫ Amathũta metallis. Multa sunt in Nilo pisciũ genera inter quos numerantur Lepidothus, Coracinus, porcus, phagonus silurus, Citharus, Alosa ex testaceis Dislichius, phiseus, Bosites. Tanta est in Thule insula piscium multitudo, vt ligni loco comburantur ab incolis. Gedrosi Indiæ populi (qui Arbim amnem incolunt) fores in domibus, maxillis piscium, & beluarum faciunt, & ossibus tecta contignant. Gnydos Nilus Thule Cedrosi

10 Populis arboribus,

¶ Sperchius fluuius Thessaliæ. Ouidius libro primo Meta. populifer sperchius, & irrequietus Enipeus, Padus. Ouidius libro secundo Eleg. Frigidus Eurotas populiferq́ꝫ padus. Mantuanus Populiferq́ꝫ padus, Lacedæmoniusq́ꝫ, Eurotas. Idem Iam mea populifer cerneret ora padus. Populos nigras, efficacissimas habet Creta insula. Sperchi. Padus Creta

11 Papyro,

¶ In Lacunis Nili nascũtur iunci ex quorum tenuissimis fissuris contexuntur chartæ, & vela, & vestes & stragula. Est autem papirus frutex nascens in paludibus Aegypti aut quiescentibus aquis Nili. Papyrum ostendit primus in Aegypto Alexander. De papyro, Lucanus. Nondum flumineas Memphis contexere Biblos Cœperat. Ouid. libro. 15. Perq́ꝫ papyriferi septemflua flumina Nili. Idem. Ipse Papyrifero qui non angustior amne, Martialis, Perdite Niliacas Musæ mea damna papyros, Apuleius. Modo si papyrum Aegyptiam argutia Nilotici calami inscriptam nõ spreueris inspicere. Plynius. Papyrum (inquit) nascitur in palustribus Aegypti, aut quiescentibus Nili aquis, vbi euagatæ stagnant, duo cubita non excedente altitudine gurgitem. Nuper & in Euphrate nascens circa Babylonem papyrum intellectum est eundem habere vsum quem carthæ. Aegypt.

12 Prunis.

damasc° ¶Damascus vrbs Syriæ optimis abundat prunis,quæ Damascena vocantur.Columel.lib.11.Armeniisq; & cęreolis,prunisq; Damasci.Ply.libro.15.In peregrinis arboribus dicta sunt Damascena,à Syriæ Damasco cognominata.Stat.libro primo Syl. Quod ramis pia germinat Damascus.

13 Pyris.

Crustuminum Calabri Falernus ¶Plynius ait Crustumina pyra cunctis esse gratissima Abundant.& pyris calabri.quæ consueuerũt hospitibus apponere Horatius.Non quo more pyris vesci Calaber iubet hospes.Hinc adagium,Calabri hospitis Xenia.Crustuminis proxima sunt Falerna à potu,quoniam tanta vis succi abundat.

Prouerbium.

14 Porris.

Aricia Tarentũ ¶Aricia vrbs Italiæ porris abũdat.Martialis.Mittit pręcipuos nemoralis Aricia porros.Tarentum:Idem Martia.Fila Tarentini grauiter redolentia porri.Plynius ait laudatissimum porrum esse in Aegypto,mox Orchiæ,atq; Ariciæ.

15 Phasianis.

Phasis ¶Phasiani à phaside Colchorum fluuio dicũtur,quod ibi sint frequentes.Lactantius. Cernitur & mixta Phasidis inter auem.Martia.lib.13,Argiua primum sum depor tata carina,Ante mihi notum nil nisi phasis erat.Stroza pater.Phasiacis robur profuit alitibus.Stroza filius. Seu perquirere phasias volucres.

16 Paludibus.

Nilus ¶Nilus, Sta.libro tertio Syl.Vn de paludosi foecunda licentia Nili.

Rauenna. Sicãbri ¶Rauenna Silius libro octauo Lēta paludosæ proscindunt signa Rauennæ.Sicambri populi Germaniæ Rheno proximi in paludibus habitant.Propertius.Ille paludosos memoret seruire sicambros.

17 Portentis.

Nilus ¶Nillus Stroza filius, Et portentiferi nasset Vada noxia Nili.

18 Pruinis.

¶ Scytia, Riphæi. Caucasus, Strymon fluuius Thraciæ perpetuis rigent pruinis. Virg. lib. 4. Georg. Aruaq; Riphæis nunquam viduata pruinis. Marullus. Modo artus Scythicis pares pruinis. Claudianus. Caucaseas captiua bibunt armenta pruina. Scythia

19 Pharetris.

¶ Creta Virg. libro. 3. Georg. Armaq;, Amyclæumq; canem, cressamq; pharethram. Gnosos & Gortyna vrbes Cretæ. Luc. lib. 3. Creta vetus populis, Gnososq; agitare pharetras Docta, nec Eois peior Gortyna sagittis. Cydō vrbs Cretæ. Ouid libro octauo Meta. Armaq;, equosq;, habitusq;. Cydonæasq; pharetras. Lycia Statius libro sexto Theb. Cætera pars lyciis gaudet contenta pharetris. Mœdia. Marullus. Non tot spicula Mœdicis pharetris. Creta Gnosos Gortyna Cydon Lycia Mœdia

20 Purpura.

¶ In Meliboea vrbe Thessaliæ claruit vsus purpuræ. Virgilius lib. 5. Aenei. Purpura Mæandro duplici Meliboea cucurrit. Lucretius lib. 2. Meliboeaq; fulgens purpura, Thessalico concharum tecta colore. Plyn. ait in Laconia purpuram optimam fieri consueuisse. Hora. Nec Laconicas mihi Trahunt honestæ purpuras clientes, Mart. Te nec Amyclæo decuit liuere ueneno, Nec Miletus erat vellere digna tuo. Stroza, filius. Oebalis Herculeo non debet purpura tantum Ingenio. Bombycinam vestem texere pāphila platis filia in Co insula prima docuit. Martialis. Nec Co ære ferunt iam tibi purpuræ. Tyros. Martialis. Quicquid Agenoreo Tyros improba cogit Aheno, Tibullus Illi selectos certent præbere colores, Africa puniceum, purpureumq; Tyros. Idem Vellera de succis bis madefacta Tyros. Sidō & Ancon. Syllius lib. 8. Stat fucare colus, nec sidone vilior Ancon. Plynius de Carthagine loquens. Nunc omnis (inquit) nobilitas cōchilio, atq; purpura constat, Purpuras pisces habent sigæum & Lectum Idæ promontoria. meliboea Laconia Cos Tyros Sidon Carthago

21 Placentis.

¶ Placẽtes pane laudantur quem conficiebant ex alicę materia macera. Hic ob durlciam frangi non poterat ni si lacte mulso ve mollitus, Martialis, Piscentia Ceres ni/ueo fit nectare crescit Vt leuis accepta spongia turget aqua. Pãphilus Nõ Alicæ panes, non quas tibi terra Placẽtas picentina dedit,

22 Pyramidibus.

Aegypt⁹ ¶ Pyramides lapideæ fuerunt structuræ in Aegypto, quas reges sumptu maximo erigebant, aut in ostentatio/nem diuitiarum, aut in vsum sepulturæ. aut ad excitan/dum populi torporem. Earum vna.360. milibus hominũ viginti annorum spacio constructa fertur tantam quidẽ rerum prodigẽtia, vt in Raphanos, alium & Cæpas (quibus operarii vescebantur) 1800. talẽta erogata sint. Martialis. Barbara Pyramidum sileat miracula memphis.

23 Procellis.

Syrtis ¶ Syrtis, Charybdis. Sylla, Malæa, Caphareus, marina dicuntur pericula, procellis frequentibus agitata. Pam/philus, perq; procellosas syrtes per saxa Mallææ, Per mare, quod rapido vortice sylla trahit

24 Pectinibus.

Tarentũ ¶ Pectines pisces sunt lati quibus abundat Tarentum, Horat. Pectinibus patulis iactat se molle Tarentum. Ply. ait laudatissimos esse pectines Mitylenis, In Aegypto vero pectunculos.

25 Pecore.

Phyllos ¶ Phillos regio Arcadiæ Statius libro. 4. Theb. Aptior armẽtis Mydea, pecorosaq; Phyllos. Tartari populi quũ Tartari frugibus careant pecore tamen abundant. Et quoniã aquarum sunt pauperes, equinum sanguinem bibunt. Sclaui Sclaui regionem habitant adeo feracem, vt bis in annõ grauidas habeant pecudes, quæ quater tondentur. Vola pãnonia terannus ait Panoniam pecoribus et vitibus, abundare, orcho/menos sed olei pauperm esse. Orchomenos vrbs Arcadiæ Po Anglia lymelos. pecorois copia nomem meruit Angli pecore

abundant, lanisq; mollissimis, quoquo versus exportatis. Viuaria animalium ad tria milia in tota insula cernuntur. inquit Volaterranus.

26 Pabulis.

¶ Morauia sterilitatem olei, & vini, pabulorum frumenti, pecorisq; copia abunde pensat. Erithrea insula Hispaniæ tantæ est fœcūditatis, vt oporteat pecudes pabuli copia, excreatione sanguinis purgari, Cuius rei causa, ea finguntur quæ de Geryonis armentis dicuntur. Plyn. ait nihil esse laudatius Germaniæ pabulis. Morauia Erithrea Germania

27 Pernis.

¶ Pernæ pisces de genere concharum, frequentes sunt circa pontias insulas. Pontiæ

28 Psymmithio.

¶ Psymmithium, seu cerusam parit Rhodos insula. Rhodos

29 Pumicibus.

¶ Pumices dicuntur lapides erosi amne, leuigandis corporibus aptissimi. Laudantur in Melo, Scyro, & Aeoliis insulis reperiuntur & in Sicilia nigri coloris. Scyros

30 Persicis.

¶ Persica dicuntur à perside regione his abundante. Habet Aegyptus persicum arborem similem pyro. Persis Ægyptus

31 Paliuro.

¶ Paliuro arbori Cyrenaica regio suam postponit Loron. Cyrene

32 Ptisana.

¶ Ptisanæ potioni (cuius laudibus Hippocrates volumen vnum dicauit) bonitas præcipua Vticensi, In Aegypto fit ex hordeo. Ægyptus. Vtica

33 Panico.

¶ Panico cibo præcipue vtitur Aquitania. Ponticæ gentes nullum panico præferunt cibum. Aqtania Pontus.

34 Portu.

¶ Aulis vrbs Euboiæ portum habuit, 100. nauiū capacē Strabo ait Anthedonem Bœotię vrbem portuosam esse. Munychia vrbs Atticæ habuit stationem. 400. nauium Aulis Anthedon Munychia.

capacem. De Lycia, Seneca in The. Tutamq; crebris portubus Lyciam videt.

35 Pardis.

Africa ¶ Pardos in Africa, Syriaq; eẽ creberrimos ait Plynius. Capiuntur & in regione Mauritaniæ. Sunt & in caria, ac Lybia prælongi admodum, animo imbelles, saltu agiles, pelle adeo dura, vt ferro non cedat.

36 Pristibus.

India ¶ Pristes pisces sunt in mari Indico. 200. cubitorum.

37 Platanistis.

Ganges ¶ In Gange reperiũtur platanistæ pisces. 15. cubitorum.

38 Phœnice.

Arabia ¶ Phœnicem auem annis. 690. viuente sola fert arabia. Claudianus. Hæc fortunatus nimiũ Titanius ales Regna colit, Solisq; plaga defensus iniqua possidet itactas ægris animalibus oras.

39 Palumbibus.

Volaterranum ¶ In agrum volaterranum palumbes quotannis aduolant e mari.

40 Psytacis.

India ¶ India psytacum mittit, auem humanæ vocis docilem. Claudianus. Et si qua loquendi Gnara, coloratis viridis defertur ab Indis. Nunc etiam aduehuntur ex Lusitania, insulisq; Aethiopicis.

41 Phaleridibus.

Seleucia ¶ Phalerides aues habet parthorum seleucia. Aquaticarum laudatissima asia. Phalocrocoraces aues Balearium insularum sunt peculiares.

42 Pellibus.

Tana ¶ Ex Tana Venetorum castello exportantur pelles & mancipia, quæ Sarmatæ mercantur, vocantq; Carcasos.

43 Panibus.

Scolus ¶ In scolo Bœotię vico laudatissimi fiebant panes.

44 Pelamidibus.

¶Pelamidum piscium copiam habent Alyzones popu li. Strabo ait etiam reperiri in angustiis Byzantii. Alyzones

45 Peloridibus.

¶Pelorides pisces dicuntur à peloro promontorio, vbi scatent. Pelorus

46 Peponibus.

¶In Campania, pepones optimi sponte proueniunt. Cāpania

47 Petroselino.

¶Optimum petroselinum veniebat quondam ex Macedonia. Macedonia

48 Pœphagis.

¶Habet India pœphagum animal duplo magnitudinem equi excedens. India

49 Perdicibus.

¶Theophrastus dixit perdices esse in paphlagonia duplici corde. Paphlagonia.

50 Palestra.

¶Fuerunt Spartani clarissimi pugiles, & palestritæ. Propertius. Multa tuæ sparte miramur iura palestræ. Stroza filius. Spartanæq; artes versare, dolosq; palestræ. Sparta

51 Aliis rebus.

¶Parthenium pigmentum habet Aegyptus. Purpurissum colorem India. Panacem herbam Clitorus mons. Panacem vnguentum Arabia. Philoginon gemmam, Porphyritem lapidem, perseam arborem Aegyptus. Phattagam animal, Porphyrum serpentem India. Parnopum auem, Galatia. Pardialim & perseum pisces mare rubrum

¶Populo & diuersis rebus Parrhisiorum lutecia.

GRæci suas historias intermixtis vbiq; mendaciis posteritati fecerunt memorabiles, aut etiam fabulosis, sic vt permultæ fidem autoribus suis derogauerint, eosq; Mythologicos potiusquàm historicos fecerint appellari. Nam q̄ Xerxes tot ex vniuerso

Oriente Myriades contraxerit, Soli tenebras multitudine iaculorum induxerit, iniecerit Neptuno compedes, eius equis fluuius in potu non satis fuerit, equa in exercitu leporem pepererit. quis nõ videt hoc ipsum adeo difficile esse, vt fieri non posse, magis q̃ factum credatur? Laborauit semper hoc morbo Graecia, vt ex re nihili arduã & velut Atlantem ex Pygmaeo, ex formica faciat Elephãtem. Cuius inanes glorias si imitaretur Gallia, nõ solum rerum vbertate omnibus aliis locis posset contendere, sed pura & aperta veritate, ac ne adiecto quidem figmentiasse, victoriam praeripere. Quid enim habent, quo careamus? Nec de Graecis tantum, sed eximiis rerum ostentatoribus Italis loquor, qui se hactenus mirantur, vt nihil incantatum reliquerint. Nullum est Tusculanum, nulla villa, nullus vel monticulus, vel fonticulus, nulla terra quantulicunq; vini ferax, quam silentio dimiserint inuolutam. Plena sunt variis artificibus (quos nubium tenus extollunt) eorum volumina Pictoribus, Statuariis, Sculptoribus, Architectis, rerum inuentoribus, nautis, fabris, aurigis, pugilibus sibi placent immodice, ita vt vtraque gens de inani ambitione certamen suscepisse videatur. Commune est & ingenitum fortasse hoc populo vtriq; malum, vt Olympum ex paruo producant tumulo, Nihil habent; quod indictum praetermiserint. Nec ipsis quoque histrionibus sua laus non impertita. Quid histrionibus? Suas meretrices. Thaidem, Phrynẽ, Laidem, Glyceram, Rhodopem, aliasq; permultas inflatis extulerunt buccis, adeo sui memoriam timuerunt cum corporibus sepeliri. Quanta ergo (dii boni) si eorum similes essemus, & futili commendatione moueremur, laudandi nostri sese offert occasio, quum nemo non videat nullis omnino humanae vitae necessariis rebus (quas vbiq; suarum regionũ habuerint) modicam Galliae partem nedum Galliam totam carere. Dicant nobis (& herbam dabimus, modo nihil cominiscantur) quid vnquàm dignum laude in suo solo viderunt, cuius penuria nos

laboraſſe conuincant? Afferant Greci ſuas Athenas, Spartam, Mycenas, Argos. Romani ſuum (ſi diis placet) mundi caput. Leui brachio reſiſtemus, aut etiam labore nullo. Nanq; incruentam bonorum omnium victoriam ſola nobis comparabit Lutecia, In cuius commendationem ſi aliquantulum velimus prorumpere, nos ab vniuerſis eorum vrbibus vinci non permittet. Eo veniant aliquid quæſitum, quid non inuenient? Nihil eſt boni in hoc noſtro Cornucopiæ, quod ibidem non ſuppetat abunde. Terra eſt ſuis diuitiis contenta, & vbertate genuina ſatis luxurians. Ne tamen aliquid ad ſaturitatem deeſſe putes, ſcatet externis opibus. Habet Calabriæ armenta, Alutam Sicyonis, Amomum Aſſyriæ, Apes hymetti, Aulæa Babylonis, Aegyptium acetum, attagenas Ionicas, Perſicum Aroma, Cytori buxos, Bombycem Arabicam, Boues Celaduſæ, Balſamum Iudeæ, Crocum Ciliciæ, canes Epyri, cretam Cymoli, Cannabem ſcythiæ, Corylos Auellæ, Coſtum Arabiæ, Caſeos Trebulanos, Panchaiæ Cynnama, Columbas Dodonæ, Conchas Lucrini, Caiſtri Cycnos, Noricorum Chalibem, Corinthi crateras, Citrum Mauritaniæ, Cæpas Cumarum, equos Aſturiæ, ebur Indiæ, Frumentum Eleuſis, Numidiæ gallinas, maris rubri gemmas, hortos Phæacum, Mileti lanas, lac Saſſinæ, lentem Peluſii, linum Aegypti, mel Hyblæ, marmor Numidiæ, metalla Themeſes, meſſes Africæ, myrrham Arabiæ, nardum Perſidis, napos Amiterni, Venafri oleum, Velitrarum oua: Galeſi oues, odores Aſſyriæ, Nariciæ picem, palmas Idumæas. Nec deſunt Phæacum poma, pruna Damaſcena, porri Tarentini, Melibœa purpura, placentæ picentinæ Pæſtanæ roſæ, reſina Aegyptia, Aeoliarum ſulphur, Saccarum Indiæ. Abundat quoque Tapetibus Alexandriæ, turdis Germaniæ, vnguentis Perſarum, Gangis vnionibus. Alienigeno non vtitur vino, quoniam genuinum habet, quod longe præſtat cæteris. Vtinam fieri poſſet, vt abſtruſi diuitum eius vrbis theſauri pro-

Luteciæ laudes.

dirent in lucem, & omnium oculis videndi proponerentur. Mirareris vnde tãta farrago, aut quibus fodinis esset eruta. Non videretur tibi mentitus Adrianus imper. quẽ dixisse ferunt plus esse auri in rerum natura, quàm reliquorum metallorum. Plærique externi (qui illuc se conferunt) diuitias minores esse fama hoc arguunt, quòd non videant stadiatas domorum porticus, & ædificia forinsecus speciosa. Parrhisienses non sunt vt plærique hominum, qui subligaculum induti passim ostentant Itali quicquid habent, pompis exponunt, vt oculos transeuntium pascant & in admirationem rapiant. Domorum atria & fores exornant magnifice, sed si introspiceres, Pape, quàm nihil intus præter aream nudam reperires. Contra vero Luteciani suas opes dissimulant, nec maioribus quàm deceat, modulis se metiuntur, ita vt quã prima fronte suspicareris esse pauperem, opulentissima sit Lutecia, in qua (vt ad cætera transeamus) si varios omne genus artifices inquiras, angulatim, vicatim & domesticatim reperies, Si purpuram, flammearios, & Lanarum infectores, ipsa etiam dabunt suburbia. Pannis sericis scatent officinæ. Aromatibus, Vnguentis, odoribus, Myropolarum apothecæ. Fabris ferrariis, abietariis, Phrygionibus, calceolariis, sutoribus, placentariis, Lanionibus, propolis, cetariis, venatoribus, vnguentariis, figulis, vascularis, trapezitis, plena sunt omnia. Vrinatores gemmarii, cultrarii Oenophori, tibicines, grammatei, comœdi, causidici, pistores, condimentarii, mulctores, aurigæ, sagittarii bibliopolæ, cytharœdi, excubitores, cellarii, Atrienses, bracearii, remiges, helciarii, pægasarii, tabelliones, chirurgi, tonsores piscinarii, muliones, organarii nullibi non sunt. Inuenies & medicos, qui cœliacis, Comitialibus Cardiacis podagricis, Febrientibus, maniacis, Lippientibus, tentiginosis, Lethargicis, paralyticis, torminosis, hydropicis, & quouis morbo laborantibus medeantur, quique à Proserpinæ peculio homines iam conclamatos ad vi

tam reuocent. Occurrunt philosophi peripateticis acu-tiores, seueriores Stoicis, Academicis diuiniores, Grammaticorum scholis nihil nebulosum, nullus Persius non declaratus, nullus Lycophron imperuius nullus Fabii scrupus non emaculatus. Poetarum carminibus strepũt compita. Præceptis Rhetorum fulminant gymnasia, Sophistarum nodis vincitur protagoras, Arithmeticorum numeris Euclides, Geometrarum mensuris Ptolemæus. Calcographorum typi demortuas prius disciplinas euentilant. Publicis professorum lectionibus, doctrinas olent pulpita. Quid autem papirii ingenio tantopere garriunt & intumescunt Romani? Inuenies illic septennes infantulos, in quibus senilem miraberis iam cum doctrina maturitatem, quique verbatim & syllabatim citius dicto repetent, quicquid dixeris. Iurares in matrum gremio literas cum lacte suxisse. Vtriusque iuris tanta est ibidem celebritas, vt loquentem bibliothecam Iustinianus reliquisse videatur. Assidua pædagogorum sedulitas, inculpata præceptorum seueritas traheret te in admirationem. Sacris literis tantus habetur honos, vt Theologorum legiones & centurias reperire possis. Quis autem Lacedæmoniorum Ephoros & harmostas, Cretensium Cosmos, Romanorum dictatores consules, tribunos, prætores, triumuiros, patricios, q̃stores pontifices Maxi. & flamines senatui conferat luteciano, cuius tanta est grauitas, vt solo quoq; aspectu sceleratos à flagitiis deterreat. In confesso est Romanorum magistratus pecunia sępe numero corruptos fuisse. vnde & Iugurtha fratris Hyempsalis per dolum occisi meruit impunitatem, Luteciano vero senatui si montes aureos pollicereris, si crucem & furcã minateris, nihil tamẽ proficeres, nec auerteres ab ęqnitate. Si (vt cętera cursim absoluamus) bellicis telis sit opus, habet Germanorum frameas, lãces Hispanorũ, rhompheas Thracũ, Issos Boiotum, Macedonum Sarissas, sibinos Illyricorum, Mœdorum Acynaces. Nec desunt scibones, tragulę, telones, ha-

stæ, sudes; Phalaricæ, semiphalaricæ, cestra, soliferrea, scorpii, spari, Cateiæ, rumigesti, mesanculæ, veruta, Aclides, macheræ, vibinæ. Et ex machinis, testudines, Arietes, falces, vineæ, plutei, musculi, turres. Sunt & galeæ, thoraces, catafractæ, ocreæ, scuta, & omnia, quæ ars & vsus repererunt. Ex vestimentis, præter pallium Græcorum, mastrugam Sardorum, Germanorum Rhenones, togam & prętextam Romanorum, peplum Troadum, Persarum Tiaras, reperies quoque abollas, adasos, bardiacos, bardocucullos, barnacidas, Braccas. Brachialia, dextrocheria, Calthulas, capitia, casiulas, chirodi-tas, chlamides, lænas, endromydes, cicladas, crocotulas, diphtheras, diploides, epitogia, exomides, flammea, gausapinas, hemitogia, Lacernas, infulas, Lænas, Latosclauos, limbos, lumbaria, mollicinas, parnacides, patagia, penulas, periscelides, tibialia, Xerampelinas, tunicas, perizonia, Polymitos, rhallas, strophia, subuculas, sudaria, suppara, & alia fere omnia id genus indumenta. Præterea, si vasis quibuscunque indigeas, non deerunt acetabula, ampullæ, cacabi, cadi, calathi, caldaria, calices, canthari, capulæ, capisteria, capruncula, carchesia, capsæ, cissimbia, clepsidræ, cophini, cotylæ, crateræ, cupæ, ciathi, diotæ, disci, dolia, fideliæ, fiscinæ, gabatæ, gutti, hydriæ, lances, lebetes, lechiti, lepistæ, matellæ, mortaria, mulctræ, nasiternæ, pelues, pateræ, præferricula, sartagines, scyphi, scutellæ, paropsides, sportæ tepidaria, trientalia, vanni, vrnæ, scaphia, sirisca, thargeli, cottabi, & alia huiusmodi infinita. Vbertim quoque suppetunt flores, herbæ, metalla, vnguenta, odores, pisces, aues, gemmæ, lanæ, fontes, marmora, plantæ, boues, arietes, arborum fructus, legumina, frumenta, frutices, cibi electiles, & quicquid ad laute, genialiterq́ue viuendum sufficit. Vis imperatorem, regem, aut quemuis principem magnifico donare conuiuio? Venales tibi quouis tempore prostabunt Pauus e Samo, Phrygia Attagena, grues melicæ, hœdus ex Ambracia, pelamis Chalcedonia,

Chalcedonia, murena Tartessia, aselli pessinũtii, Ostrea Tarenti, pectunculus Chius, helops Rhodius, Scari Cilices, nuces Thasiæ, palma Aegyptia, glãs, Iberica, & quicquid cupidiarum profunda vestigauit ingluuies, Quid amplius dicam? Fatigat me tantarum rerum commemoratio. Taceo reliquarum capsas aureas, et sacraria diuitiis opulenta. Nihil de palacio & plerisq; magnificis (quarũ materiam opus superat) domibus adeo scribere. Oneri tanto succumberet stylus. Nolo tamen (quamuis ingenium tantæ moli non sit superfuturum) non aliquid de huius vrbis populo memorare. Nemo mentitum me existimet, de ea (quod de Troia paris Ouidianus hyperbolice ad Helenam scribi) dixero. Vix populum tellus sustinet illa suum, Nam vere terram ipsam populi multitudo proxime onerat, atq; ædificiorum grauitas. Congregentur fortuna in spectaculis centum hominum milia, tibi per vicos eũti nihil abesse, nihil videbitur imminutum. Clauduntur vrbes nonnullæ maiori fortasse murorum ambitu, quod de roma nonnulli perhibent, Sed nihil mirum. Nanq; bonam earum partem reperias nemoribus vineis, & arboribus consitam in hac vero nihil ne angulum quidem non habitatum, populo vacuum. Vix ipsi præsides, vix cõsules, Breuiusculos magna pecunia hortos sibi comparat, aut loca domibus vacua, quibus expediti curis, quandoq; deambulent. Res quidem primis sæculis inaudita, & nulli non miranda maxime. Nunquam mihi persuasissem, quod aliquando audieram, tantum scilicet in hac vnica vrbe esse populi quantum tres aliæ totius Europæ maxime contineant. Res tamen ita se habet, Idq; adeo verum est, vt solus vicus speciem vrbis præ se ferat. Quod quum solus apud me quandoq; meditor, totus stupeo & miror, vbinam crescant (quæ illi cõsumuntur) frumenta, vbi lignorum (quæ comburũtur) copia, vbi rerum omnium (quæ supra fidem deglubuntur, & velut abysso absorbentur) multitudo. Babylonis (quum exercitui data esset prædæ) post. 40. die intacta

pars coperta est. Arsit Carthago diebus, 17. In vrbis Hierosolymæ excidio vndecies centum milia hominum ferro & fame perierunt. Vno die siracusæ maritimum & terrestrem exercitum conflauerunt, argumentum quidem in omnibus mirandæ amplitudinis, Laudantur VEnetiarum diuitiæ, Mediolani populus, Florentiȩ pulchritudo, Bononiæ fœcunditas, Genuæ superbia, Adduci tamen nequeo, vt credam Luteciam rerum omnium copia non excellere. Nam si in ea diutius te contineas, & bonorum vbertatem, populi frequentiam, maiestatem senatus, venalium rerum multitudinem, cæteraq́ꝫ huiuscemodi prospicienter obseruaueris, quoquo postea foras ꝓficisceris, sordebunt tibi omnia, Nihil huius ratione oculos tuos pascet. Quod ad populi mores spectat, gens est in primis humana & beniuola, Quod licet multis rationibus probari possit, causa tñ breuitatis, vnico argumẽto probabo dictum. Antiquitus Romani existimabant se grande aliquod, & cui nullis meritis responderi posset, beneneficium contulisse, si quempiam donassent ciuitate, & iure ciuium frui permisissent, adeo vt propter hoc ipsum, animam debere Fuluio Nobiliori videretur Ennius poëta Hoc autem Lutecia nemini recusat, Barbaros fouet alienigenas recipit, Hostes etiam regni nutrit in gremio, maiori pietate, quam parienti subueniat obstetrix aut nutrix infantulo vagienti. Inimici Galliæ ipso etiam belli tempore non extruduntur, Extruduntur autẽ? Imo vero fiunt consiliorum participes, quãuis animo gladiatorio nos inspiciant, notentq́ꝫ animo & designent oculis vnum quemq́ꝫ nostrum ad cedem. Nec excipiuntur soli at etiam in maiore habentur precio. Et vt iã in Epithetis meis conquestus sum, pluris facimus alienæ gentis formicas, quam nostrates tauros. Veniat nouus nescio quis versificator ex Italia, aut ex Græcia esuriens Græculus, venientem à decimo iugere salutabimus, eumq́ꝫ maiore obsequio nobis demerebimur, quam aliquem ex nostratibus vel egregie literatum, quasi vero possit quisquam

venire Luteciam Budæo Luteciano doctior, aut magis eloquẽs, vidi quandoq; externos, qui dum frequenti auditorio aliquid profitebantur, ad eos turmatim conuolabatur, qui quamuis nihil nisi stercus dicerent, auditoribus tamen rosas loqui videbantur, quod nescio quo fastu & inanibus ampulis fucarent sermonem, & affectatas quasdam cupedias vocum plenis ructarent buccis, pondusq; nugis adderent. Quorum tamen doctrina nullis nitebatur radicibus. Demum quid agunt, quum vident suas nugas tanti à nobis fieri? Intus nostram rident leuitatem, & postica nos eludunt sanna, quod fabulis moueamus, quas fullones exibilent. Hæc Lutetianæ gentis humanitas. Est insuper religionis amantissima, vt quæ altaria donis oneret, pernoctet quandoq; in votiuis orationibus, templa (quæ vicorum numero non sunt pauciora) plærumq; visitet, adiutrix alioqui pauperum, virtutũ fautrix & scelerum expultrix. Parentes, lusitantes adhuc in gremio nutricum infantulos iam morum edocent hõnestatem, & more Persarum, studio veritatis imbuunt, ita vt sacri commissum putent, si quis mentiatur, idq; flagello puniant. Si liberi profecerint gloriantur eosq; præmiis (quæ capit illa ætas) ad persistendum inuitant. Matres filiis paulo sunt indulgentiores adeo, vt præsentibus frui satis, absentibus carere nequeant, eosq; cõposite & ornate reclamantibus quandoque maritis induant. Præter cætera formidant maxime ne in scholis vapulent. Propterea ludimagistros munusculis interim corrumpunt, aut immanibus pollicitis suspensos a seueritate retinent. His inflicta verbera si audierint redeuntibus è schola humeros quandoque & nates (honos sit auribus) lachrymosæ denudant, vt videant, quam acerbe sit animaduersum in suos puppos. Si aliquanto seuerius vapulasse viderint, temperare sibi non poterunt quin præceptores adeant, eosq; probris & conuiciis etiam spectante populo afficiant, Et (quod omniũ turpissimũ) tortores & sanguinarios carnifices appellent etiã num. Libe

Budæi Laus.

ri ipsi sunt ingeniosi admodum,& multa facile discunt, Sed nisi frequens lectionum repetitio memoriæ tenacius inculcauerit, obliuiscuntur eadem leuitate, qua didicerunt, Nusquam terrarum video ingenii præcocioris pueros. Contenderem posito in vadimonium capite, aut summos oratores, aut clarissimos poëtas facile futurum nisi vno maxime morbo parentes fere omnes laborarēt qui liberos ipsos (Vbi quid in litteris promouerunt, & earum amenitatem cœperunt gustare) à scholis protinus auferunt,& ad alia studia (quæ magis videntur quæstuosa) statim allegant, vt vel sub forensibus tabulis discant garrire, aut cum nūmulariis monetarum formas, & calculorum supputationes cognoscere. Et speramus (quum hæc ærugo animos corroserit, inquit Horatius) doctos fore, qui eo tempore doctrinam reliquerūt, quo quid esset doctrina, adhuc pitissabant? porro puellæ apud eos compositæ vestiuntur pudice tamen & citra pōpam. Nam neq; papillas vmbilico tenus denudant, vt Italæ, nec supra modum suarum facultatum luxuriant, vt Genuenses aut aliæ, sed operto toto corpore, nihil impudicum præseferunt, neq; proteruis & ludibundis oculis sui copiam spectatoribus promittunt, aut sperari faciunt. Vxores præstitam maritis fidem non violant, sed suis thalamis contentæ pudicitiam seruant coniugalem, Omnes defunctorum vita parentum mortem atrati per annum lugent, Fœminæ tamen cadauera non comitantur ad sepulchretum, ne sexus fragilitas, doloris impatientiam suggerat. Senatoribus rarum cum populo colloquium. aut ipsum grauitatis plenū & maiestatis. Apud eos odiosi sunt maxime familiares & domestici fures, quos longo prius carcerum pædore maceratos furca puniunt. Monetæ adulterinæ cusores flammis deuouent, Nullis pauperibus, aut quouis morbo infectis, præterquam lepra, sua vrbe interdicunt. Adulatores cane peius & angue oderunt & auersantur. Pilæ sagittarum & fritillorum ludo exercentur quandoq;. Conuiuiis gaudent

& compotationibus.sed citra ebrietatem.Nouas princi-
pum exactiones ægre satis ferunt,petentibus tamen ni-
hil recusant.Superbo templorum, magisquam proprio
& domestico letantur ædificio,quod est notissimum pie
tatis argumentum.Rerum nouarum sunt auidi spectato
res,& alienam magis quam propriam mirantur virtutẽ.
Hæc de populi moribus,& vrbe ipsa de qua multo plu-
ra dixissemus si ad hoc posset suppetere verborum di-
gnitas.Ne quis autem dicta mea fauori tribuat. subiiciã
quæ ab Architrenio Anglo quamuis regni Gallici in-
star totius eius populli inimico scripta sunt,vbi ait.
Exoritur tandem locus,altera regia phœbi.
Parrhisius,Cyrrhea viris,Chrysæa metallis,
Græca libris,India & studiis,Romana poëtis.
Attica philosophis,mundi rosa Balsamus orbis,
Sidonis ornatu,sua mensis,& sua potu,
Diues agris,fœcunda mero,mansueta colonis.
Messe ferax inoperta rubis,nemorosa racemis,
Plena feris,piscosa lacu,volucrosa fluentis,
Munda domo,fortis domino.pia regibus,aura
Dulcibus,amena situ,bona quolibet,omne vetustum,
Omne bonum,si sola bonis fortuna faueret eius quoq;
laudibus Quintianus poëta iucundissimus opusculum
(cui nomen Cleopholis) dicauit.

De Literis Q & R.

1 QVercus,Chaonia.Dodona,
2 Racemis,Cæcubum,Tmolus,Methymna,
3 Rhombis,Adria,Rhombis,
4 Rosis,Pæstum,Pangeus,Campania.
5 Resina,Aegyptus.
6 Raphanis,Delphi,Germania,Aegyptus,Laciadæ,
7 Rapis,Nursini,
8 Reseda Ariminum,
6 Riuis,Methone.

1 Quercubus

chaonia ¶ Chaonia pars Epyri, glãdibus abũdat & quercubus, Ouidius lib. 10. Vmbra loco venit, non Chaonis absfuit arbor. Claudianus. In te Chaoniæ mouerunt carmina quercus. Dodona sylua Epyri. Val. Flac. lib. 1. Arg. Dodonida quercum Ingredior. Syllius lib. 3. Implet fatidico dodonida munere, quercum. Ossa mons thessaliæ Val. Fla. Fleuit vbi Osseæ captaret munera quercus.

Ossa.

2 Racemis.

Cæcubũ ¶ Cæcubum oppidum in sinu Caietano terras habet optimi vini feraces, Horatius, Cæcubum, & prælo domitã Caleno Tu bibes vuam. Tmolus mons Lydiæ, Ouidius lib. 4. de Ponto. Africa quot segetes, quot Tmolia terra racemos, Quot Sycion baccas, quot parit Hybla fauos. Idem lib. 4. Meta. Deseruere sui nymphæ uineta Tmoli Methymna. Ouid. Gargara quot segetes, quot habet Methymna racemos.

Tmolus. Methymna.

3 Rhombis.

Adria Rhõbis ¶ Adria seu mare adriaticum. Iuuena Satyra. 4. Incidit Adriaci spacium admirabile Rhombi, Rhombitem Ptolemeus ait esse fluuium post Mæotidem à Rhomborum frequentia nominatum. Plynius ait Rhombum Rauennæ esse laudatissimum.

Rauenna.

4 Rosis.

Pæstum ¶ Pæstum oppidum in Lucania bis in anno fructus quosdam & in his rosas parit. Vir. lib. 4. Georg. Biferiq; rosaria Pæsti Idem de rosa. Vidi Pæstano gaudere rosaria cultu, Ouid. libro. 15. Leucosiamq; petit tepidiq; rosaria Pæsti. Martialis Pæstanis rubeant æmula labra rosidis. Idem Prataq; nec bifero cessula rosaria pæsto. Propertius. Vidi ego odorati victura rosaria Pæsti. Pangæum quoque monte rosis feracem esse docet Plynius Lib. 21. Capi. 4. ¶ Abundat & Campania optimis rosis, quibus pręcipua dignatio. His Ply. addit Prænestinam & Milesiam, est etiam Cyrenis odoratissima rosa.

Pangæus. Campania. Prenestle. Milesia. Cyrene.

5 Resina.

¶ Resina humor est fluens ab arboribus, etiam in eisdem residens. Plautus Aegyptiam probat in Mercatore dicēs Resinam ex melle Aegyptiam vorato saluum feceris. Aegyp.

6 Raphanis.

¶ Raphanus herba est seu radix comestibilis tam frequens & nobilis apud Delphos, vt ex auro diceretur, Beta ex argento Rapum ex plumbo Aequat in Germania infantum puerorum magnitudinem, In Aegypto raphani sparguntur Nitro, vbi sunt suauitate præcipui. Laciadæ quoq; populi Atticæ Raphanorum habent copiá Apud eos moris erat, vt qui fuisset in adulterio depræhensus ignominiosas pœnas daret, impactis in pudēdam corporis partem Raphanis, qui ibidem crescunt mira magnitudine. Delphi Germania

7 Rapis.

¶ Plynius libro. 18. dat palmam Rapis, in Nursino agro nascentibus. Nursini

8 Reseda.

¶ Resedam herbam collectiones, inflammationesq; decutientem habet Ariminum magno prouentu. Ariminū

9 Riuis

¶ Methone Vrbs Riuis abundat, Seneca in Troade. An frequens riuis Leuibus Methone? Methone

¶ De litera S.

1 Serpentibus, Ophiusa, Mauritania, Lybia, Africa sinuessa, Cinyphs, Candęi, India, Rhindacus Bragada.

2 Sulphure, Aeoliæ Melo, Leucogabi.

3 Segetibus, Cinyphs, Lybia, Africa, Gargarus.

4 Scaris, mare Carpathium.

5 Sagittis, Creta, Lycia, Cydō, Gortina, dicte, Parthia.

6 Sarissis, Macedonia.

7 Smaragdis, scytia, Erithra.

8 Sistris, Aegyptus.

9 Saccaro, Arabia. India.

10 Stanno, Caſſiterides, Britannia.
11 Saxis, Ceraunia.
12 Stamine, pergamus, Memphis, Babylon.
13 Sale & ſalinis, Hammanientes, ſaxonia, Alos, Ormenus, Cydrus, Biſuntium, Tarentum.
14 Salicibus, Ameria.
15 Setabo, Hiſpania.
16 Spartho, Hiſpania.
17 Scombris piſcibus, ſcombraria.
18 Saliunca, pannonia.
19 Suibus. Arcadia.
20 Strutiocamelis, Africa Aethiopia.
21 Salmonibus, Aquitania.
22 Sanſuco, Mitylene.
23 Speculis, Brunduſium.
24 Signis Rhodos.
25 Sinopide pigmento, Lemnos.
26 Siliqua. ſyria.
27 Syluis, Mare rubrum, Tylos.
28 Subere, Elis, Lacedemon,
29 Scirpis, Mauri, padus.
30 Stipulis, Leborinus.
31 Serpillo. Thracia.
32 Spongiis. Lycia.
33 Aliis rebus, alia quædam loca.

1 Serpentibus.

Ophis

OPhiuſa inſula dicta eſt à multitudine ſerpentum. Ophis enim græce ſerpentem ſignificat. Vnde ophiogenæ populi in Helleſponto, qui ſerpentū ictus tractu leuant & impoſita manu, corporis uenena extrahūt. Mauritania, Horatius. Nec mauris animo mitior anguibus. Lybia. Sylius, Terga damus, Lybicisq́ parēnon eſſe fatemur Anguibus Auſoniam. AFRICA. Horatius libro primo Ser. Canidia afflaſſet peior ſerpentibus Afris. Sinueſſa vrbs Campaniæ Ouidius Libro. 15. Vulturnus, niu eiſq́ freques Sinueſſa colubris. Cinyphs flu

Mauritania · Lybia · Africa · Sinuessa · Cinyphs ·

uius est Lybiæ inter duas syrtes, capris & serpentibus abundans. Pamphilus. Affer Cinyphii caput colubri. Candęi populi orientales serpentibus vescuntur. Vnde & Ophiophagi vocantur. Neque est alia regio earum fertilior, autore Plynio. In India serpentes in tantam adolescunt magnitudinem, vt solidos hauriant ceruos, taurosq́. Tanti sunt & apud Rhindacum amnem in ponto, vt superuolantes quamuis alte, perniciterq́; alites haustu raptas absorbeant. Constat apud Bragadam fluuium serpentem centum & viginti pedum longitudinis à Regulo interfectum. Quod est argumētum maximos ibidem nasci.

Candęi. India. Rhyndacus. Bragada.

2 Sulphure.

¶Nascitur (inquit Plynius) sulphur in insulis Aeoliis, inter Siciliam & Italiam. Sed nobilissimum in melo insula. In Italia quoq; inuenitur in Neapolitano, Cāpanoq́s agro, & collibus, qui vocantur leucogabi. Volaterranus ait nunc fossile sulphur esse in agro Volaterrano. Nar quoque fluuius aquas habet sulphureas. Ausonius. Fluminibusq́ Italis præpollens sulphureus Nar.

Aoliæ. Melos. Ager neapolitanus. Ager campanus. Ager volaterranus. Nar.

3 Segetibus.

¶Apud Cinyphem Lybiæ fluuium magna est frugum copia. Vnde Oui. Cinyphiæ segetes citius numerabis aristas. Multis testimoniis constat Lybiam & africam segetibus abundare. Mantuanus in Syluis, Vbi Lybicæ segetes vbi Gnosia vina. Ouid. lib. 4. de Ponto. Africa quot segetes, quot Tmolia terra racemos. Ab hac rerum copia, Cererē Argi Lybissam vocāt autore Festo. Gargarus mons Phrygiæ. Ouid. Gargara quot segetes, quot habet Methymna racemos.

Ciniphs. Lybia. Africa. Gargarus.

4 Scaris piscibus.

¶Scaros pisces habet Carpathium mare. Horatius. Non me Lucrina iuuerint conchilia, Magisve Rhombus, aut scari. Si quos Eois intonata fluctibus, Hyems ad hoc vertat mare Eois fluctibus dixit, idest Orientalibus, propter mare Carpathium Hunc piscem Optatus Heliper/

Carpathium

tius præfectus classis sub Claudio principe, è Carpathio aduexit. Numeratur autem inter cibos electiles. Varro apud Gellium testis est scaros Cilices omnium esse præstantissimos.

5 Sagittis.

℄Sequentia loca incolas habuerunt peritissimos sagittarium Creta. Virgilius in Cyri, Attica Creteæ sternebat rura sagitta Lycia. Virgilius libro octauo. Ille mihi insignē pharetram Lyciasq́ sagittas Discedens, pharetramq́ auro dedit intertextam. Cydon vrbs Cretæ. Statius libro septimo Theba. Cydonæas anteibant gesa sagittas. Gortyna. Luca. li. 6. Dictæa procul ecce manu Gortynis arundo. Idem. Nec Eois peior Gortyna sagittis, Val. Fla. Plenisq́ redit Gortyna pharetris. Dicte Syl'ius libro. 13. Dictæa per auras Tranat, & in medium perlabitur vrbis arundo. Parthia. Mantuanus in Alphonso. Nec parthica tanto Agmine per cœli nubem se fundit arundo. Hac ratione Catullus parthos vocat sagittiferos. Erithra seu Erithræ. Sidonius. Forte sagittiferas Euā populatus Erithras, De Orientalibus populis. Val. Flac. li. 5. Quos neq́ Iber, neq́ tuta suis aurora sagittis sustinet. Per auroram intelligit Orientales.

Creta

Cydon

6 Sarissis.

℄Sarissæ dicuntur hastæ Macedonum. Ouid. lib. 12. Qui clypeo gladioq́, Macedoniaq́ sarissa. Lucanus lib. 8. Primi Pellæas arcu fregere sarissas.

7 Smaragdis.

℄Smaragdo gemma viridi, & oculorum aciem recreante abūdāt Erithra, & scythia. Claudianus. Inter Erithreos surgentia colla smaragdos. Pamphilus. Sardonices, aurū torques, scythicosq́ smaragdos. Reperitur etiā in india, & Cypris Aerifodinis. Ply. ait Aegyptiorū, scythicorūq́ smaragdorum tantā esse duriciem, vt nequeant vulnerari, Ait & scythicos omnium esse nobilissimos.

8 Sistris.

℄Sistrum tinnulum est instrumentum ab Aegyptiis re-

pertum,quo vtebantur in sacris Isidis,vnde sistrati Aegyptii dicuntur. Martia. Linigeri fugiunt calui,sistrataq; turba. Ouid.lib.3. Eleg. Quid nunc sacra iuuant,quid nunc Aegyptia prosunt sistra? Manilius, Atq; ipsa Isiaco certarunt fulmina sistro.

9 Saccaro.

¶Saccarum dicitur mel in arundinibus collectum instar gummi candidum,& dentibus fragile. Saccarum autem fert Arabia,sed laudatius india.

10 Stanno.

¶Cassiterides decem sunt insulæ in Hispania,ex quibus effoditur stannum,quod Cassiterum appellatur. Diodorus ait venam stanni esse in Britannia,iuxta Helenū promontorium,quod nunc Cornubiam vocant.

11 Saxis.

¶Mātuanus Apeninum saxosum,Pamphilus Ceraunia scopulosa,Calentius Pelion lapidosum vocant,q ea loca saxis abundent. De Eryce monte siciliæ,seneca in Medea. Quæcunq; generat inuius saxis Erix.

12 Stamine.

¶Pergamus Attali regia,Memphis,& Babylon vrbes ingeniosæ fuerunt in texendis staminibus. Politianus in Rusti. Textile nec tenero sub tegmine fulgurat aurum, spirantes referens vultus,quę Pergamos olim artifici descripsit acu,quæ stamina Memphis. Quæ Tiros & Babylon radio pinxere sonanti.

13 Sale & salinis.

¶Hammanientes Cyrenaicæ regionis populi domos sale montibus suis exciso,ceu lapide construunt. Sunt etiā in saxonia salinæ vberrimæ, & argentifodinæ ab othone primo inuentæ. Alos vrbs Achaiæ à sale ibidem reperto meruit nomen. In Ormeno monte Indiæ quum sal eruitur, & instar lapidum cæditur, fertur postea renasci mira vbertate. Apud Cyprum sal hammoniacum dicitur,quod in arena reperitur. Bisuntiū vrbs est Burgundię,in cuius agro duo sunt fontes,alter aquę dulcis,alter

vnde sal igne densatum conficiunt, candore præstans, & maximum eius gentis vectigal. Tarentini sale abundant candidissimo, atque fossili, quem Plynius ait esse omnium suauissimum. Apud Bactros amnis Ochus, & Iaxartes ex appositis montibus deferunt salis ramenta: Sunt & in Africa lacus turbidi salem ferentes. In Carris Arabiæ oppido muros domosq́ꝫ massis salis faciūt, aqua ferruminantes.

14 Salicibus.

¶Ameria vrbs Vmbriȩ fuit quōdam salicibus ferax. Virgilius. Atque Amerina parat lentæ retinacula viti.

15 Setabo.

¶Setabum genus est lini, sudariis aptissimi, & tenuitate præcipui, quo abundat Hispaniæ vrbs Setabis nomine. Catullus. Nam sudaria setaba ex Iberis miserūt mihi muneri Fabullus & Verannius.

16 Sparto.

¶Spartum herba est in Hispania frequens, qua optimū etiam conficitur linum. Strabo ait in Hispania campum esse spartanum, à sparti multitudine nuncupatum.

17 Scombris.

¶Scombraria insula est vel promontorium contra africam, scombris piscibus abundans. Vnde nomen tractū.

18 Saliunca.

¶Saliuncam herbam breuem & foliosam multæ suauitatis gignit pannonia & norica.

19 Suibus.

¶Sues in Arcadia adeo saginantur, vt Plynius scribat soricem in corpore cuiusdam prȩpinguis nidificasse.

20 Strutiocamelis.

¶Strutiocameli aues sunt in Africa & Aethiopia tantæ magnitudinis, vt altitudinem hominis insidentis equo superent, & celeritate vincant.

21 Salmonibus.

¶Salmo fluuiatilis in aquitania, præfertur marino.

22 Sansuco.

℄ Sansucus herba est Mytilenis plurima,qua optimum conficitur oleum,quod sansucinum dicitur.

23 Speculis.

℄ Optima specula olim fiebant Brundusii,stanno & ære mixtis Autor Plynius:

24 Signis.

℄ Rhodi.73.milia signorum fuisse,Mutianus apud Plynium testis est.

25 Sinopide pigmento.

℄ Sinopis primum inuenta est in Ponto , Inde nomen a sinope vrbe.Nascitur in Aegypto,Balearibus,Africa,sed optima in Lemno & Cappadocia.

26 Siliqua.

℄ Siliqua arbor nascitur frequens in syria,Ioniaq; & circa Gnydon,atque in Rhodo semper comantibus foliis.

27 Syluis.

℄ Mare rubrum, & totus Orientis Oceanus refertus est syluis , Tylos quoque insula maris Persici , qua spectat Orientem.

28 Subere.

℄ Suber præcipue nascitur circa Elidem , aut spartam, Plynii temporibus nascebatur in Italia.

29 Scirpis.

℄ Mauri mapalia sua tegunt scirpis,tanta eorum multitudine affluunt,His & nautæ in Pado velificant.

30 Stipulis.

℄ In leborino Campaniæ agro tanta est stipularum crassitudo,vt eis ligni vice vtantur.

31 Serpillo.

℄ Plynius libro decimonono ait montes Thraciæ scatere serpillo.

32 Spongiis.

℄ Spongiæ mollissimæ sunt circa lyciam, In hellespoto asperæ,Densæ circa Malæam.

33 Aliis rebus.

Sercocolā paruæ arboris lachrymā habet Persis. Sandaracā pigmentum, Topazos siue topazonos rubri maris insula. Selenitem gemmā Arabia. Sesamum frugē India. Syroperdicem auem perdice minorem, Antiochia. Scythicen herbam Bœotia. Stœchadem herbam odoratam stœchades insulæ. Syderitem gemmam Arabia. Silurum piscem, Nilus, scorpiones, Africa.

De litera. T.

1 Terebinthis, Oricos, syria, Damascus.
2 Talpis, Bœotia.
3 Thure, sabæa, Arabia, Minæi, Panchaia.
4 Topazio, Topazios.
5 Testudinibus, Taprobane, Chelonophagi, India.
6 Tædis, Calabria.
7 Tapsia, Thapsos.
8 Tigribus, India, Hircania, Armenia, Gāges, Caucasus.
9 Tarandis, scythia.
10 Torsionibus, Pontus.
11 Thrissis, Tybris.
12 Thynnis, Hispania.
13 Trichiis, Ister.
14 Tymalo, ticinus.
15 Tuberibus, Lampsacus.
16 Tela, Persis, Aegyptus.
17 Tauris, Clitumnus, Meuania,
18 Taxis, Hispania.
19 Tapetibus, Assyria, Alexandria.
20 Thermis, Baiæ,
21 Tragoni, & trogete, Creta, Cyrene,
22 Thymo, Hybla.
23 Tritico, africa, sicilia.
24 Tribulis, Thracia.
25 Tragelaphis, Phasis.
26 Turdis, Germania.

1 Terebinthis.

ORicos seu Orithos ciuitas est iuxta Epyrum, abũdans Terebintho arbore, quæ propterea vocatur Orithia, Virg. lib 10, Inclusum buxo, aut Orithia Terebintho Lucet ebur. Syria quoq; habet Terebinthũ, maxime in Damasco.

2 Talpis.

¶ Talpis scatet tota Bœotia præterq̃ Coronea vrbs, vbi nec gignuntur, nec allati viuunt. Plynius ait talpas in Orchomeno cuncta subruere.

3 Thure.

¶ Sabæa regio Arabiæ, & tota ferme Arabia abundant thure. Plynius. Sabæi Arabum propter thura clarissimi. Val. Flac. libro. 6. Argon. Hæc quoque thuriferos felicia regna sabæos. Seneca in Hercule Oethæo. Splendescat ignis thure, quod Phœbum colens Diues sabæis colligit truncis Arabs. Virgi. lib. 1. Aenei. Centumq; sabæo Thure calentaræ. Idem India mittit ebur, molles sua thura sabæi. Minæi Arabiæ populi primi commercium thuris fecere, maximeq; exercent. Abundat etiam thure Panchaia regio Arabiæ. Lucretius lib. 2. Araq; Pancheos exhalat propter odores, Bap. Pius. Hunc ego Panchæi thuris honore colam. Thure quoque nobilis est Libanus mons Phœniciæ. Ausonius. Florũ spirat odor, Libani ceu montis honor thus.

4 Topazio.

¶ Topazio lapide precioso abũdat Topazios insula maris rubri, à qua & nomen sumpsit. Reperitur & in arabiæ insula, quæ Chytis vocatur.

5 Testudinibus.

¶ Scribit Plynius in Taprobane insula tantam plærisq; in locis testudinum reperiri multitudinem, vt earum superficie contegantur habitantium familiæ. In Carmaniæ angulo sunt Chelonophagi (inquit Plynius) testudinũ superficie casas tegentes, & carne vescentes. Sũt & in africa plurimæ. Testudines tantę magnitudinis habet Indicũ

mare, vt singularum superficie habitabiles & casæ integantur, atque inter insulas rubri præcipue maris, his nauigent cymbis. Troglodytæ cornigeras habent, vt in Lyra annexis cornibus latis, sed mobilibus, quorum in natando, remigio se adiuuant.

Troglodytæ.

6 Tædis.

¶Tæda arbor Nuptiis quondam sacra frequens est in calabria.

Calabria.

7 Thapsia.

¶Thapsia ferula syluestris, nomen sumpsit à Thapso insula in qua abundat.

Thapsus.

8 Tigribus.

¶Reperiuntur Tigres in India apud Prasios populos, magnitudine duplici, quàm sit leo. Iuuena. Indica Tigris agit rabida cum Tigride pacem. Sunt & frequentes in Hircania, & Armenia, quæ propterea Hircanæ & Armeniæ dicuntur à poetis. Virgi. Daphnis & armenias curru subiungere Tigres Instituit. Idem li. 4. Aenei. Hircanęq; admorunt vbera Tigres, Ouidius lib. 8. Armeniæve Tigres, Austroq; agitata Carybdis. Dicuntur & Gangeticę à Gange. Ouidius lib. 6. Meta. Nec mora traxit Ityn, veluti Gangetica ceruæ Lactentem fœtum per syluas Tigris opacas. Seneca in Oedipo. Tigris puppe sedet Gangetica. Eadem ratione dicūtur Caucaseæ à Caucaso monte Scythiæ. Syllius. Caucaseam lustrans virgato corpore Tigrim. Et Caspiæ, à caspia scythiæ regione. Claudianus. Si tu sancta Ceres, & te non Caspia tigris edidit. Parthicę à Parthia. Idem. Quę Partica tigris velat. Prope Niphatem scythiæ fluuium sunt etiam Tigres. Sidonius, Aut vt tigriferi pharetrata per arua niphatis.

India. Hircania. Armenia. Ganges. Caucasus. Caspia. Parthia. Niphates.

9 Tarandis.

¶Tarandum animal tauri magnitudine, & pelle versicolore (qua scuta fiunt) fert scythia.

Scythia.

10 Torsionibus.

¶Torsio piscis est similis Delphino, præterq̃ rostro. Hũ gignit mare Ponticum.

Mare Ponticum.

Thrissi

11 Thrissis piscibus.

¶ Tharissas in Tyberi fluuio laudatissimas reperiri scribit Plynius Has in Aegypto circa Moroæ stagnum, coloni flebilibus numeris escæ vice deceptas eplicantur.

12 Thynnis.

¶ Strabo ait Thynnos pisces miræ magnitudinis in Hispania reperiri, eosq́ glande vesci prodit.

13 Thriciis.

¶ Thriciæ pisces sunt frequentes in Istro, ex quo quum in mare venerunt. nunq̄ postea remeant.

14 Thymallo.

¶ Thymallum piscem magnitudine cubitali gignit Ticinus Italiæ fluuius.

15 Tuberibus.

¶ Tubera poma seu cibi in magnis olim deliciis fuerunt Asiæ nobilissima extitere circa Lampsacum & Alopeconesum. Græciæ vero circa Elidem. Præstant Africana, De his Mar. Rumpimus altricem tenero de vertice terram Tubera boletis poma secunda sumus.

16 Tela.

¶ Ausonius telam commendat Persicam vbi ait Laudet Achemenias Orientis gloria telas, Molle aurum palliis græcia texe tuis. Commendantur Aegyptia ob præcipuam lini bonitatem, vel quod multis liciis (quæ Polymita dicuntur) texere docuerint. Lucanus lib. 10. Vt mos est Phariis miscendi licia telis Syllius lib. 14. Quæ radio cælat Babylon, vel murice picto Leta Tyros, quæq; Attalicis variata per artem Auleis scribuntur acu, aut Memphitide tela. Setabis. vrbs Hispaniæ tela claruit. Syllius libro. 3. Atq; altrix celsa mittebat setabis arce, setabis & telas Arabum spreuisse superbas Et pelusiaco filum componere Nilo.

17 Tauris.

¶ Clitumnus fluuius est vmbriæ, cuius aqua pota candidos boues (qui ibidem sunt frequentes) reddit. Statius libro. 1. Syl. Aut prestent niueos Clitumna noualia tau-

Meuania · ros Meuania oppidum est vmbriæ, Clutumno fluuio propinquum, ferax taurorum & armentorum. Lucanus lib. I. Est qui tauriferis vbi se Meuania campis Explicat.

18 Taxus.

Hispania · Corsica · Arcadia · ¶Taxus arbor est feralis, baccas proferens venenatas à qua toxicum velut Taxicum appellatur. Frequens est in Hispania & Corsica. Vnde Virgilius Sic tua Cyrneas fugiant exanima taxos. Plynius ait arcadiæ taxos tam præsentis esse veneni, vt si quis sub is dormiat, cibum ve capiat, statim moriatur.

19 Tapetibus.

Alexandria · Assiria · ¶Alexandria & Assyria tapetibus claruerunt, qui inde Assyrii & alexandrini vocantur. Statius libro secundo Thebaid. Fuderat Assiriis extincta tapetibus alto membra Thoro.

20 Thermis.

Baiæ · ¶Baiæ ciuitas est Campaniæ, Cuius agro calidæ sunt aquæ ad voluptatem, & varios morbos aptissimæ. vnde & thermæ Baianæ celebratæ sunt.

21 Tragoni & Trogete.

Creta · ¶Tragonis seu Rhagion herba nascitur in Creta tantum insula in maritimis, Iunipero similis & semine & folio & ramis.

¶Trogetes arbor nascitur inferiore Cyrenaicæ parte.

22 Thymo.

Thymus · Thymum · Hybla · Hymettus · ¶Thymus seu Thymum herba est apibus gratissima, qua abundant Hybla & Hymettus Virg. in Buc. Nerine Galathæa, thymo mihi dulcior Hyble. Mart. lib. 5. Hyblæis mandidas thymis placentas.

23 Tritico.

Bizātiū ¶Plynius ait Bizantium Africæ campum centenos quinquagenos tritici modios reddere, aitq; missa Augusto ex vno grano quadrigenta paucis minus germina, & .340. stipulas Neroni ex vno grano Cum centesimo quidem & Leontini Siciliæ campi fundunt. Sunt imprimis feraces tritici tota Betica & Aegyptus.

Sicilia

Betica · Ægyptus ·

24 Tribulis.

¶Tracia tantam habet tribulorum copiam. vt eorum foliis equos saginent, qui ad strimona habitant. Thracia

25 Tragelaphis.

¶Tragelaphi animalia iuxta Phasim Colchorum amnem, nec alibi nascuntur, Phasis

26 Turdis.

¶Idem ait Turdos frequentes in Germania cerni, maxime hyemis tempore. Germania

De litera V.

1 Vasis, samos, Cumae, Corinthus:
2 Venenis & herbis venenatis, Thessalia, Põtus colchos Iberia, Scythia, Athrax, citea, Phasis
3 Vellere, Seres, Miletus.
4 Vestibus, Pellene.
5 Vlmis, Preleon.
6 Vitulis, Italia.
7 Vrbibus, Craeta. Aegyptus, Bactri, Italia, Hispania.
8 Viuariis, Britania,
9 Vnguentis loca diuersa.
10 Vrsis, Mysia, Roxolani.
11 Vris, Germania.
12 Vlulis, Borsippa.
13 Ventis, Gonoessa.
14 Vnionibus, Ganges.
15 Vitro, Sidon, India.
16 Vnedonibus, Arabia.
17 Vicis Taprobane.
18 Vulturibus Caucasus.
19 Vlua, Padusa.
20 Vino, & vitibus, diuersa loca,

1 Vasis.

Habet samos insula figulinum lutum, conficiendis vasis (quae in esculentis laudantur) aptissimum. Vnde Tibullus libro .2. At tibi lęta trahant Samos

Cumę · Corinthus · Thessalia · Pontus · Colchos · Iberia · Scythia · Athrax · Citea ·

Samiæ conuiuia testæ. Cumæ quoq; ciuitas Campaniæ vasis olim terreis gloriabatur. Idem Tibullus. Fictaq; cumana lubrica terra rota. De Samiis, Pamphilus. Non pudeat samio te massica fundere vase. Vina bibit magnis Porsena fictilibus. Corinthus vrbs Græciæ, prima toreumatum, vasorumq; luxuriam commenta est, quæ Corinthia propterea dicuntur, et eorum amatores Corinthiarii. Suetonius in Augusto Pater argẽtarius, ego Corithiarius. Statius, Aeraq; ab Isthmiacis auro potiora meallis.

2 Venenis, & herbis venenatis.

¶ Abundat venenis & herbis veneficis Thessalia. Tibullus. libro secundo Quicquid & herbarum Thessala terra dedit. propertius libro primo Et bibere e tota Toxica Thessalia, Idem libro tertio Fluere aut vasto Thessala saga mari. Horatius libro primo car. Quæ saga, quis te soluere Thessalis Magus venenis, quis poterit deus? Luca. libro sexto Thessala quinetiam tellus herbasq; nocẽtes Rupibus ingenuit. Idem Terris hospita Colchis Legit in Hæmoniis quas nõ aduexerat herbas. Ouid. libro tertio Nam mea Thessalico languent deuota veneno Corpora. Pontus quoq; veneficis abundat herbis. Virg. in Buc. Has herbas atq; hæc ponto mihi lecta venena ipsa dedit Mœris, nascuntur plurima ponto. Mantua. virosi infamia Ponti Gramina Colchos & Iberia sunt etiam feracis veneni. Horatius. Herbasq;, quas Colchos & Iberia Mittit venenorum fexax idem, Ille venena Cholchica, Et quicquid vsq̃ concipitur nephas, Tractauit. Idem. Calet venenis officina Colchicis. Ouid. libro. 7. Metamor. Sed postq̃ Colchis arsit noua nupta venenis, Scythia. Statius libro quarto Thebaid. Et scythicis quoties armata venenis Colchis aget. Athrax vrbs est Thessaliæ itidem veneni ferax. Val. Flac. libro. 6. Argon Qualis Athracio Lunam spumare veneno Sciret. Citea vrbs fuit Cholchorũ veneficiis famosa. Propertius libro primo Tunc ego crediderim vobis & sydera, & amnes Posse Citæinis ducere carminibus. Vnde & maga Citeis ab eodem vo-

catur libro secundo vbi ait Non hic herba valet non hic nocturna Citeis Non per Medeæ gramina cocta manus. Phasis fluuius Colchorum. Ouid. Quid te Phasiacæ iuuerunt gramina terræ? Phasis

3 Vellere

¶ Seres populi sunt orientales, apud quos arbores sunt non folia solum, sed lanam quoq; tenuissimam proferentes, ex quarum frondibus, caniciem depectunt aqua perfusam, & ex vellere vestimenta conficiunt, quæ vocantur Serica Virg. lib. 2. Georg. Velleraq; vt foliis depectūt tenuia Seres. pontanus. Quæ dea nunc radio per serica vellera miscet. Politianus in Ambra, Innumerus nec Serica vellera Bombix, Assyrius gemmas, Ser vellera, thura sabæus. ausonius. Iam pellago volitat mercator vestifluus. Ser. Baptista pius. Tegmina vestiflui quallia seres habent. Seneca in Thyeste. Et quocunq; loco iacent seres vellere nobiles. Idem in Hippolyto. Quæ fila ramis vltimi seres legunt. Propertius lib. 1. Quid releuāt variis serica textilibus? Miletus vrbs Ioniæ, Lanarum & vellerum præstantia, magnam quoq; meruit laudem. Martialis. Nec Miletus erat vellera digna tuo. Horatius libro. 1. Episto. Alter Mileti textam cane peius & angue vitabit chlamydē. Virg. lib. 3. Georg. Quamuis Milesia magno vellera mutentur, Tyrios incocta colores Politia. in Rust. Aut bis in Heuculea Milessia vellera concha. Codrus Vrceus. Ille licet multum Milesia vellera iactet. Seres Miletus

4 Vestibus.

¶ In Pellene Acaiæ ciuitate diuersę vestimentorum formæ fieri consueuerunt. Vestes Pellenicæ adeo nobiles fuerunt, vt in Iunonis ludis ac certaminibus, victori Lacerna Pellenica præmii vice daretur. Pellene

5 Vlmis.

¶ Preleon vrbs Thessaliæ, nomen habuit ab vlmorum frequentia. Preleon

6 Vitullis.

¶ Sunt qui velint Italiam à taurorum, bouum, vitulo- Italia

rumq; multitudine & præstantia nominatã. Græci enim (inquit Gellius) Italos vocant vitulos.

7 Vrbibus.

Creta

¶ In Creta insula centum fuerunt Vrbes. Ouidius. libro sexto. Fama noui centum Cretæas forsitan Vrbes Implesset mõstri. Idem in Epistol. Non ego te Crete centum digesta per Vrbes aspiciã. Lucanus libro tertio. Iam dilecta Ioui centenis venit in arma Creta vetus populis. Horati. Quę simul centum tetigit potentem Oppidis Cretam. Seneca in Troade. Vrbibus centum spaciosa Cretæ.

Aegypt. Bactriani. Tarra. Hispania.

¶ Aegyptii regnãte Amasi viginti milia Vrbiũ habitauerũt In Bactrianis mille vrbes fuerunt, In Italia septigentę Tarraconensis Hispania continet oppida .293. Polybius scribit trecẽtas Celtiberorum vrbes à Tiberio Graccho expugnatas.

8 Viuariis.

Britãnia

¶ Viuaria animalium (inquit Volaterranus) ad tria milia in tota Britaniæ insula cernuntur.

9 Vrtica pisce.

Chalcis.

¶ Vrtica piscis adhærẽs scopulis frequens est in Chalcide Euboiæ.

10 Vnguentis.

Loca diuersa

¶ Vnguentum Rosaceum optimum est apud Phaselidẽ Neapolim, & Capuam. Crocinum in Cilicia & Rhodo. Nardinum apud Tarsum. Oenantinum et Omphacinum apud Cyprum. Adramictinum, Amaranthinum, Coum, Melinum Metopium, Mendesium, in Aegypto, Iridis optimum apud Elidem. Fuit & Agathusa insula vnguento nobilis, vna earum, quæ sporades dicuntur. Item siria Propertius lib. 2. Quum dabitur Syrio munere plenus Onyx. Antiquitus laudatissimum fuit vnguentum in delo insula. Terrarum omnium accomodatissima vnguentis est Aegyptus. Ab ea campania est proxima copia rosę Bathylli populi, Cyprii, Cyziceni, Corinthii, vnguentis madent.

Agathusa. Siria. delos. Aegyptus.

11 Vrsis.

¶In Mysia vrsi sunt alibi tanto infecti veneno, vt canes venantes solo afflatu perimant. Apud Rhoxolanos & Lituanos maximi capiuntur, vrsi, qui mansuefacti regibus sunt in deliciis. Mysia Rhoxolani Lituani

11 Vris.

¶Vri animalia sunt magnitudine tauri, quæ in Germaniæ syluis reperiuntur. Germania

13 Vlulis.

¶Vlulæ in Borsippa Assyriæ ciuitate miræ magnitudinis ac cibo expetitæ inueniuntur. borsippa

14 Ventis.

¶Gonoessa Aetoliæ ciuitas perpetuis ventis agitatur. Seneca in Troada, An carens nunquam Gonoessa vento. Gonoessa

15 Vnionibus.

¶Vniones gemmæ reperiuntur in Gange. Mantuanus. Vnioq; ingenti cadens Gangeticus orbe. Gnges

16 Vitro.

¶Plynius ait sidonem vitri officinis quondam fuisse nobilem. Idem libro. 5. Sidonem vocat vitri artificem. Vitra fiunt in India e crystallo. Et ob id nullum comparatur Indico. Sidon

17 Vnedonibus.

¶Iuba apud Plynium testis est vnedones arbore esse in Arabia quinquagenum cubitorum altitudine. Arabia

18 Vicis.

¶Habuit insula Taprobane vicos. 700. quos pagos dicimus. taprobane

19 Vulturibus:

¶Vultures non aliorsum dicuntur Caucasei, quã quod in caucaso abundet. Virgilius in Buc. Caucaseasq; refert volucres, furtumq; Promethei. Hinc orta poetarum fabula de Prometheo, quem ibidem rodi a vulture fabulantur. Caucasus

20 Vlua.

¶Padusa fluuius Rauennæ vicinus plurimum habet vluæ, Mantuanus. Et vluiparæ tellus vicina Padusæ. Padusa

21 Vino & vitibus.

Tmolus ¶Tmolus mons Lydiæ, Falernus, & Massicus Campaniæ, Aulon Calabriæ optimo abundat vino. Tmolus. Syllius libro septimo Aq; ex illo tempore diues Tmolus. Sen. in Theb. Hic nota Baccho Tmolus attolit iuga. Oui. libro. 6. Meta. Deseruere sui nymphæ vineta Tmoli.

Falernus Falernus Varro. Quod far comparandum Campano? Quod triticum Appulo? Quod vinum Falerno? Tibullus Nūc mihi fumosos veteris proferte Falernos. Idem. Non tibi si precium campania terra daretur, Non tibi si Bacchi cura Falernus ager. Syllius Hic vero intrauit post quam vberis arua falerni, Massicus Syllius libro septimo

Massic⁹ Massicus vuiferis addebat nomina glebis. Horatius. Est qui nec veteris pocula Massici. Virgil. libro septimo Vertunt felicia Baccho Massica Statius libro quarto Syluæ. Gauro Massicus vuifer remittit, Martialis. Massica Thespiæ tam vina fauis Aulon Horatius, Et amicus Aulon

Aulon Fertilis baccho minimum Falernis Inuidet vuis. Martialis Nobilis & lanis, & Baccho fertilis Aulon, De preciosa tibi vellera, vina mihi. Gaurus quoq; mons Campaniæ, vinum habuit laudabile, vt Falernus. Commendatur, & vinum lesbium propertius libro primo Lesbia Mētoreo vina bibas opere. Pamphilus. Se victam reddet victam se Bacchica Lesbos. Horatius. Hic inocentis pocula Lesbii Duces sub vmbra. Aristoteles (vt scribit Gellius libro duodecimo) ægrotans gustato Vino Rhodio, inquit. Firmum hercle vinum, & iucundum. Degustato

Gaurus

Lesbos inde Lesbio, vtrumq; inquit, oppido bonum, sed suauius Lesbium. Methymna ciuitas fuit in Lesbo vini bonitate nobilis. Virgilius libro secundo Georg. quam methymnæo carpit de palmite Lesbos, Syllius libro septimo Ac Methymna ferax, latiis cessere Falernis. Pamphi. Lesbia pampineos spargit Methymna racemos Horat. libro secundo Ser. Quod Methymnæam vicio mutauerit vuam Ouidius Gargara quot segetes. quot habet Methymna racemos. Cæcubum oppidum Campaniæ

methymna

Cæcubū

commendat etiam vini bonitas. Martialis. Cæcuba fundanis generosa coquuntur amicis. Idem li. 6. Cæcuba nō solos vindemia nutriat orbes. Hora. Cæcubum, & prælo domitam caleno Tu bibes vuam. Fuit & in Caleno vrbe Campaniæ vinum generosum. Iuuenalis. Quæ molle calenum Porrectura viro miscet sitiente Rubetam. Formiæ vrbs iuxta Caietam, antiqua Lestrigonum sedes fuit nobilis vino. Hora. Mea nec Falernæ Temperent vites, neque Foramiani Pocula colles. Setia vrbs Campaniæ superbit etiam vini bonitate. Martialis libro quarto. Tu Setina quidem semper, vel Massica ponis. Idem in Xeniis. Pendula pampineos quæ spectat setia campos, Exigua vetulos misit ab vrbe cados. Pamphilus. Spargit Campanis Setia clara iugis. De surrento Campaniæ oppido. Martialis. Surrentina bibis, nec Myrthina picta, nec aurum sume, dabunt calices hæc tibi vina suos. Habuit & prædulces vuas Alba vrbs Italiæ. Martialis. Hoc de Cæsareis mitis vindemia cellis Mittit, Iulæo quæ sibi monte placet. Fundanum etiam commendatur à Fundis oppido Campaniæ. Martialis. Hæc fundana tulit felix Autumnus opimi. Messana vrbs Siciliæ, à mamertinis Campaniæ populis habitata optimum ferebat vinum. Martialis. Amphora Nestorea tibi Mamertina senecta si detur, quoduis nomen habere potest. Plynius. Quartum curriculum obtinuere publicis epulis à diuo Augusto Mamertina circa Messanam in sicilia genita. Chios insula maris ægæi, & Aruisium in ea promontorium laudantur vini præstancia. Syllius libro septimo. Et ambrosiis Aruisia pocula succis. Veientum Ethruriæ oppidum. Horatius. Qui veientanum festis potare diebus. Martialis libro secundo. Veientana tuam si domat vua sitim. Aminæi populi fuerunt, vbi nunc est Falernus, quorum regio Aminæa dicebatur vini feracissima, Virgilius libro secundo, Georgi. Sunt & Aminææ vites firmissima vina. Thasus insula maris Aegei vinum habuit laudabile. Virgilius libro secundo, Georgico. Sunt

Calenū

Formiæ

Setia

Surrentū

Alba

Fundanū

messana

Chios

Veientū

Aminæ

Thasus.

Mareotis Thasiæ vites, sunt & mareotides albæ. Mareotis pars, Aegypti itidem. Hora. Mentemq́ lymphatam mareotico Redegit in veros timores. Statius libro tertio. Syluarum. Sparsit Tyrrhenæ mareotica vina mineruæ. Hoc vinum durat in longam vetustatem. Naxos insula maris Aegæi,

Naxos à fertilitate vini Dionysia dicta est. Vnde Pontanus vitigenam eam appellat, dicens. Hanc post vitigenæ spaciantem littora Naxi. Bacchicam Statius libro quarto, Achil.

maronça Lēnos, & à tergo decrescit Bacchica Naxos. Maronæa vrbs Ciconum laudata est vino, quo vlysses inebriauit Polyphemum. Tibullus. Victa maronæo fœdatus lumi-

Methōe na Baccho. Methone quoque vrbs in Thracia nomen habuit à vini copia. Nam Methin Græci ebrietatem vo-

Tarraco cant. Tarraco in Hispania etiam vino claruit. Syllius libro tertio. Dat Tarraco puben vitifera, & Latio tantum cessura Lyæo. Vina apud Græcos celebrata fuere pranium Cereri sacrum, Chium, Thasium, Lesbium, Creticum, & apud Syracusanos Polium, Coum, denique & Rhodium. Celebrantur & alia plæraque loca vini bonitate, quæ omnia longum esset recensere. Propterea summatim subiiciamus, quod in compendium redegi-

ex Plynio mus ex Plynio libro decimoquarto, cap. 16. Augustus (inquit) setinum prætulit cunctis. Antea Cæcubo erat generositas in palustribus populetis. Secunda nobilitas agro falerno. Nascitur Gauranum in summis collibus, mediis Faustinum, imis Falernum. Albanæ vuæ sunt prę dulces. Surrentina in vineis tantum nascuntur, conualescentibus maxime probata propter tenuitatem, salubritatemq́. Nam quæ spissa sunt, non adeo prosunt morbis. Surrentino medici nobilitatem dabant. Certant massica æque ex monte Gaurano. Præponuntur calena, & quæ in vineis arbustisq́ nascuntur, Fundana. Augustus probauit mamertina, circa messanam Siciliæ genita. Potulana ab autore dicta etiam laudantur, Retica Falernis tantum post habentur à Virgilio. Ethruriæ palmam Luna habet, Liguriæ Genua, inter Pyrençum Alpesq́ mas-

filia. Hispaniarum Laletana, copia nobilitantur. Elegantia vero Tarraconensia, atque Lauronesia, & Balearica, ex insulis, Italiæ primis conferuntur. In summa gloria fuere Thasium, Chiumq́ꝫ. Ex Chio, quod Aruisium vocant. Item Lesbium, quod sponte naturæ suæ mare sapit. Gratia est, & Clazomenio. Quid autem de Gallicis dicẽdum? De quibus veteres nihil fere scriptum reliquerunt, ne alienę gentis gloria, suam ipsi deprimerent. Existimabant, fuliginẽ, & tenebras suis inductum iri, si de nostratibus verba facerent. Sciebant enim terram Gallicam populi virtute omnium præstantissimam, vini quoqꝫ gloria non esse inferiorem, imo & feliciorem multo. Propterea hoc velut conniuentes prętermiserunt, quum tamẽ sit in confesso Belnensibus, Niuernis, Andegauensibus, Aurelianis, Parrhisinis meliora non reperiri, etiam si ex otica omnia conferre libeat. Sęd iam nostræ copiæ finem faciamus. Nam tametsi cursim omnia, & velut per trãsennam attigerimus, remq́ꝫ omnẽ leui (quod aiunt) brachio excusserimus, satis tamen hæc ipsis etiam literarũ helluonibus fore confido. Quod si quis rem parum accurate dicat curatam, curet curiosius. Habebit saltem, vbi doctrinę suæ, & eloquentiæ neruos exerceat.

¶ Loca diuersis rebus carentia.

Congruum videtur, vt rerum copiam subsequatur penuria. Propterea paucis narrare constitui, quibus locis queqꝫ res desint, vt animi pascãtur varietate, quæ tantum voluptatis consueuit parere, quantum ciborum diuersitas, mensis. Sed iam hanc rumpamus glaciem, & iter aperiamus lectori. Insula est Carthaginem versus, Gaulee galata noĩe, cuius terra scorpionem dirum animal Africæ necat. Dicuntur & in Clupea emori scorpiones. Nilus vnus omnium fluuiorum nullas expirat auras, Autore Plynio. Sigaros Arabiæ est insula, quam canes non intrant. Expositiq́ꝫ circum litora, errando moriuntur. Tentyræ insulæ Crocodili non adna-

Varium

Sigaros

Tentyra

tant,olfactuq; incolarum,serpentes fugātur. Ceruos afri
ca propemodum sola non gignit,nec etiam vrsos. Asinis
(quòd sint frigoris impatientes)carent Pontus, & Scy/
thia regiones frigidissimæ. In Arabia suillum genus non
viuit in vllo genere,maxime in regione scænitarum po
pulorum. Mustellæ in Bœotiam lebadiam illatæ, solum
ipsum fugiunt. In Ithaca lepores illati moriuntur extre/
mis quidem in litoribus. In Ebuso, Cuniculi non sunt.
In Olympo Macedoniæ monte non sunt lupi. Lupos
quoque non gignit Anglia nec aliunde aduectos nu/
trit. In Creta insula non sunt vulpes,nec vrsi,nec vllum
omnino maleficum animal præter Phalangium. Item
non sunt Cerui, nec apri,nec Attagenæ,nec Herinacei.
Plynius ait in Africa nec esse apros, nec ceruos, nec ca/
preas,nec vrsos. Idem ait cornicem nunq̄ Athenis aspici.
Hirundines Thebarum tecta non subeunt, quoniā vrbs
illa sæpius capta sit. Nec Biziæ in Thracia cernūtur,pro/
pter scelera Thesei. In Creta insula non sunt noctuæ,& si
qua inuecta sit,emoritur. Rhodos aquilam non habet.
Larius lacus est Italiæ transpadanæ ad quē Ciconiæ non
transmeant. In Fidenate agro iuxta Romam,ciconię,nec
nidum faciūt. Picus Martius negatur esse in agro Taren
tino. Perdices non transuolant Bœotiæ fines in Attica:
Non est vlla auis in Pōto insula,in qua sepultus est achil
les. Cerasi in Aegypto,nulla cura vnquā potuere gigni.
Hedera nō nascitur in India,nisi in mōte Mero. In Aegy
pto & Syria,reges inopia abietis,cedro ad classes ferun/
tur vsi. Magudaris non prouenit in Cyrenaica regione.
Thymum herbam apibus gratissimam non habet Arca/
dia. In Carina monte Cretæ,muscę non reperiūtur. Tem
plum quoque Herculis,Romæ non ingrediebantur. In
Aegypto non nascitur Hebenus arbor. Tineæ in Thracia
& Phrygia non nascuntur. India neque æs,neque plum
bum habet,sed gemmis suis,ac margaritis hęc permutat.
Mures non sunt in paro insula. Daulis oppidum est non
procul Delphis, vbi Lucinia nō parit. Herodotus ait nul/

los mulos gigni in scythia, propter immensum frigus. Scythia.
Montes nõ habet Lusitania, teste Strabone. Cice. ait An- Lusitania.
glos oleo carere, & vino, pro quo ceruisia vtantur. Gau Anglia.
leon regio Lybiæ serpentes non nutrit. In coronea Bœo Gauleon.
tiæ vrbe talpa non gignitur. Coronea.

¶ Blasii Madroneti Carmen.

In nuce conclusam magni miraris Homeri
  Iliadem, nugis Græcia nota tuis?
Pone supercilium, & tumefactas reprime cristas,
  Ecce tuis factis res noua maior adest.
Nanq; habet exiguum cornu, quod terra, quod æquor,
  Quoq; parit refugi solis vterq; locus.
Quanta tibi rerum est opulentia, Candide Textor,
  Est tibi, quod Phrygii non tulit arca Mydę.

¶ Henrici abbatis nuncuriani ad doctissimum virum Venellum Carmen.

Res noua Mæonio nunq̃ prius eruta cornu,
  Prodiit in nostras res in aperta manus.
Copia, quam nec alit fœcundo iugere Pæstum:
  Quam nec Coryciæ gloria messis, adest.
Miror ego innumeris distinctum rebus agellum,
  Quodq; ferat tantas hortulus vnus opes.
Quid tibi doctrinæ seruas imberbis Apollo?
  Quicquid habes, populo Iudice, textor habet.
Textor habet modulos, musas, arcanaq; nouit,
  Quę vel apud superos, Antipodasq; latent.
Qui violis gaudes, Musisq; Venelle, reuoluas
  Hoc opus, innumeras dat tibi Textor opes.

¶ Eiusdem Henrici ad eundem Venellum, Carmen Phalecium.

TV qui multiiugis Venelle, rebus,
Et Musis satias tuos ocellos,
Hunc hunc floridulum vides agellum,
Candore Elisio sereniorem.
Quem non Alcinous, nec ipse adonis
Vnquàm purpureo rigauit Ostro.

Verum Cecropiæ comes mineruæ,
Textor Migdonia parauit arte.
Inquiris violas?rogas amomum?
Narcissum,Casiam,Thymum virentem?
Textor molliculo sinu recondit,
Quicquid ipsi arabes ferunt odoris,
Quicquid Hesperides suis rosetis.
Hic est & Charitum chorus dearum,
In riuis Dryades canunt tenellæ.
Pomosasq; tenent manu papillas,
Et mammas pariter sororiantes.
Ornant,basiolis suauiantur.
Sertis vernicomas ligant corollas,
Pan clarus numeris,chely,& cicuta,
Musis ecce parat leues choreas
Hic est floridulus,comatulusq;
Hortus,non sterili scatens labrusca,
Hæc est omnigenis referta rebus
Vber copia.Si Ioui Venelle
Compar fatidico velis videri,
Hunc hunc floridulum teras agellum,
Candore Elysio sereniorem

¶ Ad illustrissimum magnæq; spei adolescentem & regio prognatum sanguine Franciscum Cluiĕsem Rauisij Textoris carmen.

Cvr ego nunc laudum preco tubicenq; tuarum
Has tibi primitias,atq; hæc monumenta laboris
Offero,& inculta fabricatum incude volumen,
Laurigeris Francisce,puer gratissime musis?
Hoc fecere tui mores,& candida virtus,
Quæ quantum surgit numerosis mensibus ætas,
Tantum habet augmenti,crescitq; augentibus annis,
Tanta tibi in niueo,tam clara est gratia vultu,
Tantus in ore lepos,tam claræ in corpore dotes,

Vt triplex habeat lapidoso in pectore marmor
Qui tantum specimen non pleno prædicat ore
Quo fit, vt hos noster numeros tibi mittat Apollo.

¶ Ludouici Miletii nauariensium gramma ticorum Hypodidascali carmen.

Desine iam lector plenis attollere buccis
Antiquos toties & celebrare viros.
Hæc tibi nobilius pepererunt sæcula monstrum,
Quàm primis tulerit Græcia temporibus.
Textor hic est, quem Cecropiæ pauere camœnæ,
Quemq; suis aluit docta minerua fauis.
Huius in ore lepos talis, facundaq; Pitho,
Qualis in arguta voce periclis erat.
Non minus est tanto felix niuernia partu,
Quàm vetus Andino Mantua Virgilio.

¶ Claudii Budini vultonis carnuteñ. ad Are dium Gentilem. S. Arediæ Lemoui ceñ. canonicum Iambicum.

Lumen iuuentæ, nec minus senectuti
Præbens deificos vsu amice splendores,
Dic non grauiter iras inique acerbeq;
Patiaris horum, qui furore perfracti
Studiosus vel ganniunt, vel oblatrant.
Diues rosetum, candidum, patens, plenum
Rudes aselli non verentur intrare
Tamen miselli murmurare non cessant
Textori inertes inuident suum florem,
Damisella felix inuidetur ardenti
Flos egregius est, propriusq; scriptori.
Textoris est flos, qui labore natiuo
Omneisq; cultus, omniumq; de florans
Regionum odores, vndecunq; portauit,

Vt prorsus omni flore franciam ditet.
Et summa patriæ mox amenitas crescat.
Hæc vt reuoluas, Blasius tuus suadet.
Textoris vna ars mille tibi præsentat.
Monemus & nos inuidus suam linguam
Exarmet, aut Lycambem arundo pertundet.

¶ F.N. Marconuilli de Officina Io. Rauisii Tex. (quã togam vocat) ad Mineruam epigrãma.

Ad tua vittatus quam fert altaria Textor,
Docta laboratam sume Minerua Togam.
Quæ tremulo quondam neuisti pollice fila,
Texta sacris Textor destinat illa tholis.
Si peregrina deos aliquot vexilla venustant,
Tu ne tui renues grande laboris opus?
Si rubra lena deos alios iuuat, hoc ne retrudes,
Quod soles habili texuit autor acu?
Historias miro compactas ordine gestat,
Hoc ratæ rarum sedulitatis opus.
Quis sophus, historicas, vates, quis rhetor & acer,
Extitit, huius habet fimbria pulchra togæ.
Ad tua propterea quam fert altaria textor.
Docta laboratam sume Minerua togam.

¶ Christophorus Picartus Ioanni Rauisio Textori præceptori suo, viro doctissimo. S.D.

Debent tibi Ioannes Rauisi præceptor optime non iam Niuernenses ciues tui magis, ad quos tamen laudis tuæ pars non modica referetur, quàm studiosi omnes literarum, imo & quàm literæ ipsæ latinæ politioresq́ue, de qbus ita præclare es meritus, mererisq́ue indies præclarius edendis in lucem egregiis & mire profuturis operibus, vt non tam tua quam rei literariæ causa

causa hoc laboris suscepisse videare. Cum enim latissimus ad gloriam campus tibi pateret, tuq; aliam quamuis non æque forsam plenam, atq; vberem nominis comparandi rationem inire posses, nunquam tamen acquieuisti prius, quam insigni hoc munere, studiosos omnes tibi deuinxeris. Vna itaq; opera, & nomen tuum apud omnem posteritatem immortalitati commendasti, & mansuetiores hasce, ac humaniores literas, simulq; earum studiosos pleniore obsequio es demeritus, Quod cum sit tam verum, quam admirabile, ac rarum ecquis tandē omnium est, cui plus debeant literæ quam vni Rauisio? qui præter summam eruditionem, qua nimirum cōspicuum opus tuum exornasti, es etiam humanissimus ac perinde candidissimus, Vt quisq; igitur literarum est amantissimus, ita se tibi plurimum debere fateatur necesse est Quo etiam nomine tibi non parum ascriptus sum Textor doctissime, cui qcquid in me est eruditionis, si modo quicquam omnino est, id totum refero acceptum nēpe quo, nec sane pœnitendo præceptore vsus sum porro grati animi esse duxi, beneficium, quod abs te acceperim semper premæ ferre & hac qualicunq; epistola gratiam si non quantam mereris, certe quantam maximam animus meus capere potest, habere.

¶ Carmen Antonii Ressini de Offi
cina Rauisii Textoris, præ
ceptoris sui.

Mercibus Eois, Lydoq; opulentior auro,
Ecce tuis manibus locuples apotheca paratur
Lector adest multo quæ fragrat aromate capsa,
Quæ melitotum olet, calfactaq; balsama spirat,
Et quicquid redolent alabastra, fociq; deorum,
Quodq; suo stillat Cynareia cortice myrrha,
Thure quod Eoo nebulosus fumigat ignis.
Quis dedit has nobis Rosulas, floresq; crocosq;.

Hanc Iouis ambrosiam? Textor, quem maximus orbis
Nouit, & igne suo qui prospicit omnia Phoebus,
Quem si fata diu seruent, superata vetustas
Obliqua inuidia, & toruo liuore crepabit.
Perge agedum Textor, solitisq; insiste camoenis,
Contemne Archilochos, rauco qui gutture latrant,
Vanaq; postica spargunt couicia sanna.

¶ Henrici Laberii Nuncuriani
Carmen Phalecium.

PAndora Ignifero parente nata.
In terras subit, erigitq; cristas,
Vt pauo auricomis superbus alis,
In gyrum calamos rotat micantes,
Tum supercilio furente strident,
Obtortis videt hinc, & inde ocellis
Si quis tam rigido tumescat ausu,
Qui dextram adiiciat manum duello.
Cernit Parrhisii leporis arces,
Athletasq; oculo tenaciore.
Vnum inter reliquos videt creatum
Summa Pallade, cui vel ipse Typhon,
Cedat & reliqui simul Gygantes.
Quaerit, quis deus, est (refert Diana)
Textor cui posita est cerebris ara
Inter nymphicolas, minatur, ardet
Pandora, & similem sibi recusat
Gorgonem cieret estuat sub Aetna
Qualis Enceladus, Diana clamat,
Auerte heu dea tortiles sagittas,
Hunc tu confoueas, tuaeq; laudi
Textorem haud pudeat parem fateri,
Vt quum debilis ingruet senectus,
Haeredem facias. Hic vnus est hic
Textor, cui decus Attici leporis.

Ergo depositam remittit iram
Exultans dea nunc veni, labellis
Mecum roscidulis, leui susurro,
Saltu multiplici diserte Textor.
Porge mi genulas. Amoris index
Strictus te digitus mihi ligabit.
Vt sum multimodis referta rebus,
Et diues superat feracis horti
Vbertas, ita te facit beatum
Felix ingenium, labor secundus,
Foetura Attalicis referta lanis.
Ergo roscidulis hic hic labellis
Iocare, & tremulo simul susurro,
Saltu multiplici diserte Textor,
Nam te postulat & petit maritum
Pandora ignifero parente nata.

¶ Ad D. Franciscum Boherum Carnutensis ecclesiæ Canonicum primarium, Gilberti Ducherii de Textore Carmen.

TRaditur illa frequens hominum sententia, nullũ
Dotibus ingenii posse vallere tribus.
Nam si quis Latiæ floreret honore Mineruæ,
Illo in diuino carmine nullus erat.
Auxilio contra si cui veneranda poësis
Esset, is eloquii dote pusillus erat.
Historicus prestans. Orator Liuius esse,
Nec Clario potuit nomen habere choro.
Quid tamen, in promptu si quem Francisce notemus,
Qui tribus his florens artibus esse queat,
Hunc tu vel merito Textorem dicere possis,
Si quem alium talem maximus orbis habet.
Historica si quidem quum sit clarissimus arte.
Et teneat quicquid delphica templa sonant,

Tantus in eloquio est, vt vere, ac iure putetur
Diuinum Latiæ Palladis esse genus

¶ Ad doctissimum virum & vtriusq; iuris consultissimum. D. Gaufredum Pompadaureum Petragoricensem Archidiaconum Epigramma.

TV cui conspicuum tribuit pompa aurea nomen,
Aurea cui virtus, mundaq; verba placent,
Huc geminas conuerte acies, & fronte serena
Prospice Textoris fila operosa tui.
Sed non expectes Lydæ monumenta puellæ,
Quęq; sua pingit barbara Memphis acu.
Non fero prægnantem calathum Icariotide tela,
Non quæ vestiflui linthea seres habent.
Tela mea inculta est, & multis aspera nodis,
Et qualem mulier rustica nere solet.
Ne tamen hanc toruo furiosus diffue vultu,
Rebus in exiguis vtilis esse potest.
Hac faciet saltem viles sibi Gallia braccas,
Quiq; suo potus Sarmata currit equo.
Aut inculta vagi texent sibi carbasa nautæ,
Vapulet vt rapidis vndiq; pulsa notis.
Si qua tuas forsan diducat rima fenestras,
Qua gelido flatu sibilet acris hyems.
Hac tela poteris stridens operire foramen,
Sic aliquo saltem proderit illa modo.
Sed iam post risus, & ludicra verba, loquamur
Seria, non omnes ludicra verba, iuuant.
Gaufrede, Ecce meæ proiecta est alea famę,
Nec reuocare queam, si reuocare velim.
Nunc acuit vulgus satyras, & verbera linguæ,
Imminet & capiti magna ruina meo.
Ergo tibi sacris patronus consulæ musis,
Patronum si te sensero, tutus ero,

¶ Ad eundem Gaufredum Pompadaureum Blasii Madroneti securiaci Epigramma.

TE quanti faciat Textor tuus, hoc satis infert
Gaufrede, æternæ commoditatis opus.
Non tibi dat rubro captas in littore gemmas,
Quódq; metalliferi parturit vnda Tagi.
Ergo quid? æternum nomen, quod nec Iouis ira,
Nec profugæ ætatis deleat vlla dies.
Nunc solum corpus possunt tibi tollere Parcæ,
In te nil aliud numina iuris habent.
Fama superstes erit, longæuaq; gloria viuet,
Dum vaga nocturnis luna regetur equis.
Hunc ergo Pyladem firma tibi iunge catena,
Perpetuos cuius dat tibi Musa dies.

¶ Natalis Megisterii Rosetani, Exastichon.

Quàm miser es patrio Rauisi textor ab ortu,
Quàm te Romani non genuere patres.
Hi tibi pro tanta statuam virtute locarent,
Si qua homini ob studium conficienda foret.
Nam te Romanus nemo est Romanior, hoc est,
Cultior eloquio, clarior ingenio.

¶ Antonii Ressini Carmen.

DEsine miratrix priscorum fama dierum,
Thuriferi magnas tollere Gangis opes.
Nec te commoueant opulenti æraria Crœsi,
Quodq; metallifero parturit amne Tagus.
Hoc siquidem modico dabitur tibi Copia cornu,
Quam primi veterum non habuere dies.
Lector eme, exiguo crescet tibi tempore fructus,
Reddere te ditem lectio parua potest.

¶ Guidonis Mommiraldi in Cornucopiæ Textoris Encomium.

CORNVCOPIAE

NOn gemmis Lybiæ, Gazis neq; persica tellus,
Murice nec, tumeat luxuriosa Tyros.
India condat ebur, pictiq; aulæa Britanni,
Ilua metalla, Paros marmora, Crœsus opes.
En noua Textoris cornu fert copia pleno,
Terra suo quicquid parturit ampla sinu.
Dat gemmas, aurumq; lubens cuicunq; petenti,
Et si quid gemmis pulchrius esse potest.

INDEX CARTHARVM

aaa bbb ccc ddd eee fff ggg hhh iii kkk

kkk Est duernus, Cæteri sunt quaterni.

Venetijs in Officina Lucæantonii
Iuntæ Florentini Anno.
M.D.XXXVII.

